

Uchwała Nr XXVI/164/ 2009
Rady Miasta Ostrów Mazowiecka
z dnia 2 czerwca 2009r.

zmieniająca uchwałę w sprawie programu rewitalizacji Miasta Ostrów Mazowiecka

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 i 9 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. nr 142 poz. 1591 ze zm.) uchwała się co następuje.

§1

W uchwale nr XX/129/2004 Rady Miasta w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 30 listopada 2004 r w sprawie programu rewitalizacji Miasta Ostrów Mazowiecka wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł uchwały otrzymuje brzmienie:
„w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostrów Mazowiecka na lata 2007-2015”
- 2) §1 uchwały otrzymuje brzmienie:
„Zatwierdza się Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ostrów Mazowiecka, na lata 2007-2015 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały”
- 3) Załącznik nr 1 zastępuje się załącznikiem do niniejszej uchwały

§2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miasta
Krzysztof Łaska

Załącznik do Projektu

**Uchwały Nr// 2009
Rady Miasta Ostrów Mazowiecka
z dnia.....2009r.**

zmieniającej uchwałę
w sprawie programu rewitalizacji
Miasta Ostrów Mazowiecka

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

Na lata 2007-2015

WSTĘP

Rewitalizacja definiowana jest jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych dzielnicach miast, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz do ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych.

Wiodącymi celami opracowania i wdrożenia programów rewitalizacji miast i dzielnic jest ich ożywienie gospodarcze i społeczne. Proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych na rewitalizowanym terenie powinien przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenie ładu przestrzennego i odbudowy więzi społecznych.

Celem programu rewitalizacji Ostrowi Mazowieckiej jest kompleksowa odnowa przestrzenna, gospodarcza i społeczna wyznaczonego do rewitalizacji obszaru. Obszar ten obejmuje tereny miejskie jak i zdegradowane tereny po-przemysłowe. Rewitalizacja to również zagadnienia natury społecznej i gospodarczej. W związku z problemem bezrobocia w regionie , nasilają się pochodne problemy związane z tym zjawiskiem: zagrożenie zjawiskiem wykluczenia społecznego niektórych grup, niski stopień aktywności mieszkańców i ich identyfikowanie się z miastem, osłabienie więzi społecznych.

Niniejsze opracowanie stanowi otwarty dokument, który poddawany będzie aktualizacji w miarę zmieniających się warunków społecznych i gospodarczych na terenie miasta Ostrow Mazowiecka.

DEFINICJE I OKREŚLENIA DOTYCZĄCE REWITALIZACJI

- stan kryzysowy – rozumie się przez to wynik oddziaływania zespołu niepożądanych, destrukcyjnych procesów w sferze przestrzennej, technicznej, społecznej i ekonomicznej, który spowodował degradację danego obszaru,
- rewitalizacja - rozumie się przez to podejmowany w interesie publicznym proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, mający na celu wyprowadzenie danego obszaru ze stanu kryzysowego, przywrócenie obszarowi jego funkcji i stworzenie warunków do jego rozwoju z wykorzystaniem jego charakterystycznych cech endogenicznych,
- program rewitalizacji – rozumie się przez to opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminy program wieloletnich działań w sferze przestrzennej, technicznej, społecznej i ekonomicznej, prowadzący w założonym w nim okresie do wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego i stworzenie warunków jego rozwoju.
- obszar programu rewitalizacji – rozumie się przez to obszar dla którego opracowuje się i realizuje program rewitalizacji, obejmujący całość lub część obszaru znajdującego się w stanie kryzysowym,
- projekt (zadanie)rewitalizacji – rozumie się przez to realizowane na określonym obszarze przedsięwzięcie będące częścią programu rewitalizacji, trwające w określonym czasie, o określonych kosztach i wyznaczonym rezultacie,
- obszar projektu rewitalizacji – rozumie się przez to obejmujący wybrany zwarty zespół nieruchomości część obszaru programu rewitalizacji, na której realizowany ma być jeden projekt rewitalizacji,
- interes publiczny – rozumie się przez to uogólniony cel działań uwzględniających zobiektywizowane potrzeby ogółu społeczeństwa lub lokalnych społeczności, związanych z przywróceniem zdegradowanemu obszarowi jego funkcji i stworzenie warunków jego rozwoju,
- koordynator do spraw rewitalizacji (pełnomocnik do spraw rewitalizacji) – rozumie się przez to osobę fizyczną lub prawną, której powierza się koordynowanie opracowania programu rewitalizacji i organizacji jego realizacji,
- rada do spraw rewitalizacji – rozumie się przez to radę utworzoną w celu sprawowania społecznej kontroli nad opracowaniem i przebiegiem procesu rewitalizacji oraz działalności koordynatora do spraw rewitalizacji.

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ostrów Mazowiecka zostało poprzedzone następującymi działaniami o charakterze przygotowawczym

1. powołaniem w dniu 7 kwietnia 2004r Zarządzeniem nr 6/2004 Burmistrza Miasta Ostrów Mazowiecka zespołu programowego do opracowania programu rewitalizacji
2. podjęciem w dniu 30 listopada 2004r. przez Radę Miasta Ostrów Mazowiecka uchwały nr XX/129/2004 w sprawie programu rewitalizacji
3. przygotowaniem przez zespół programowy projektu założeń programu rewitalizacji oraz dokonanie aktualizacji i uzupełnień

I. Ogólna charakterystyka miasta Ostrów Mazowiecka.

Ostrów Mazowiecka jest miastem leżącym w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, na Międzyrzeczu Łomżyńskim, w połowie drogi między Warszawą a Białymstokiem. Pierwotna nazwa osady założonej w XIV w. brzmiała „Ostrowia”, pochodziła najprawdopodobniej od nazwy specjalnej drabiny, używanej w tym czasie przez bartników. Drabina ta znajduje się w herbie miasta (por. rysunek obok) . W 1434 r. Ostrowia otrzymała prawa miejskie. Miasto rozwijało się bardzo dynamicznie do połowy XVII w. W okresie zaborów znajdowało się na terenach zaboru pruskiego, a od 1815 r. rosyjskiego i w tym czasie jego pomyślny rozwój uległ zahamowaniu. W okresie II Rzeczypospolitej, w 1927 r., magistrat przeprowadził spis ludności, z którego wynika, że wśród ostrowiaków katolicy stanowili 56% społeczności, ludność wyznania mojżeszowego 43%, prawosławni i protestanci po 0.5%. Należałoby może podkreślić, że w kolejnych latach odsetek Żydów w Ostrowi stopniowo zmniejszał się¹. Ludność miasta w okresie międzywojennym zajmowała się głównie handlem i rolnictwem.

W latach powojennych Ostrów straciła swój rolniczo-handlowy charakter na rzecz wkraczającego tu przemysłu, który po roku 1989 utrzymał się i przystosował się do warunków gospodarki rynkowej. Obecnie mieści się tu kilka zakładów z udziałem kapitału zagranicznego, np. fabryka mebli, przetwórstwo spożywcze i również zakłady rodzimego przemysłu: zakład mleczarski, zakład maszyn budowlanych i zakład urządzeń radiolokacyjnych². W stulecie XXI miasto weszło ze stabilnym przemysłem, nowoczesną oczyszczalnią ścieków i halą widowiskowo-sportową. Generalnie charakter miasta można określić jako przemysłowo-handlowy. Ostrów jest stosunkowo gęsto zabudowana. Na obszarze 20 km² mieszka ponad 23 tys. ludzi. Po obu stronach głównej ulicy zlokalizowane są osiedla mieszkaniowe komunalne i spółdzielcze. Do niedawna przez centrum przechodziła droga krajowa nr 8 Warszawa- Białystok, jednak w obecnej chwili droga ta obwodnicą okala miasto. Budownictwo wysokie dominuje, ale przeważnie w centrum, poza nim wokół całego miasta rozsiane są osiedla domów jednorodzinnych, nowe i nieco starsze. Tereny przemysłowe zlokalizowane są w zachodniej stronie miasta, na samych jego obrzeżach. W centrum znajdują się wszystkie główne urzędy.

¹ A. Dobroński, *Ostrów Mazowiecka — zarys dziejów*, Ostrów Mazowiecka 1988, s. 21. Na temat dziejów miasta patrz też: *Ostrów Mazowiecka z dziejów miasta i powiatu*, pod red. S. Russockiego, Warszawa 1975; Z. Mirkowicz, *Ostrów Mazowiecka w okresie międzywojennym — 1918-1939*, Ostrołęka 1988.

² *Ostrów Mazowiecka — Oficjalny informator miejski*, Ostrów Mazowiecka 1994, s. 3 i 7.

Komunikacja między Ostrowią a innymi większymi miastami w Polsce jest raczej dobra. Obok miasta przebiega główna droga krajowa z Warszawy do Białegostoku, co stwarza korzystne warunki dla rozwoju przemysłu, jeżeli chodzi o transport kołowy. Przez obrzeża miasta przechodzi również linia kolejowa, istnieje zatem możliwość transportu towarowego również i tą drogą. Nieco większy problem jest z transportem pasażerskim, od 1993 r. PKP zawiesiły komunikację pasażerską na linii Siedlce-Małkinia-Ostrołęka przez Ostrow Mazowiecką. Podróżnym pozostają jedynie połączenia autobusowe PKS lub Polski Ekspres. Autobusy w stronę Warszawy kursują średnio co 45 minut. Bezpośrednie połączenia istnieją również z Białymstokiem, Gdańskiem, Lublinem i Olsztynem. Generalnie rzecz biorąc, Ostrow Mazowiecka jest niedużym miastem, dynamicznie rozwijającym się głównie dzięki średniej wielkości zakładom przemysłowym i korzystnemu położeniu przy jednej z głównych tras komunikacyjnych.

Odległości do ważniejszych miast:

Gdańsk - 305 km	Warszawa - 100 km	Praga - 740 km
Kraków - 410 km	Wrocław - 450 km	Wiedeń - 810 km
Łódź - 240 km	Berlin - 660 km	Rzym - 2100 km
Poznań - 380 km	Paryż - 1720 km	

Przejścia graniczne (odległości):

z Ukrainą: Dorohusk-Jagodzin

z Litwą: Ogrodniki (210 km)

z Białorusią: Terespol (130 km), Kuźnica Białostocka (160 km), Bobrowniki (155 km)

z Rosją: Bezledy (230 km)

Międzynarodowe porty lotnicze i lotniska lokalne:

Warszawa-Okęcie (100 km)

II. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI NA TERENIE MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

1.1 Granice stref ochrony konserwatorskiej

Zgodnie z opracowanym „Planem zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrów Mazowiecka” wydzielono strefy obszarów podlegających ochronie konserwatorskiej, mających na celu ochronę i zachowanie najbardziej wartościowych elementów zabytkowych.

Obszar strefy ochrony konserwatorskiej określony jest następującymi ulicami:

- zabudowania wzdłuż ulicy Duboisa do ulicy Wspólnej i Sportowej
- zabudowania wzdłuż ulicy Kościuszki
- Budynek Zespołu Szkół Publicznych nr.1
- obszar pomiędzy ulicami 3 Maja, Wileńska oraz Kościuszki
- centrum miasta ograniczone ulicami Mieczkowskiego, Partyzantów, 3 Maja, Różańska
- obszar od ulicy B. Prusa do ulic Przyjaźni i Zwycięstwa
- wzdłuż ulicy 18.PAL-u do ulicy Gen. Sikorskiego
- ulica Wołodyjowskiego (dawny cmentarz żydowski)

Na terenie Miasta identyfikuje się szereg zabytków architektury i budownictwa:

- **Zabytki sakralne**

- zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP obejmujący: murowany kościół wybudowany w latach 1885-93 w stylu neogotyckim, dzwonnice i drewnianą plebanie

- murowany dom duchowieństwa prawosławnego z 1900r.- ul. 3-go Maja 57
- w ramach cmentarza grzebalnego ogrodzenie z bramą z pierwszej połowy XIX., drewniane kaplice z 1830 r. oraz kaplice grobowe z 1890r.- ul. Lubiejewska
- **Zabytki techniki:**
 - budynek Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowi Mazowieckiej
 - budynek Biblioteki Publicznej w Ostrowi Mazowieckiej.
 - a. murowany budynek fabryki zatrasków – z 1900roku-ul. Słowackiego 5
- Murowane i drewniane obiekty użyteczności publicznej i mieszkalnej :
 - ratusz z 1927 roku – ul. 3-go Maja 66
 - budynek Banku Ludowego z 1926 roku- ul. 3-go Maja 32
 - jatki- hala targowa z 1902 roku – ul. Poczтовая 12

1.2 Uwarunkowania ochrony środowiska

Przy opracowywaniu bieżącego stanu ochrony środowiska analizie poddano:

- system wodociągowo-kanalizacyjny;
- istniejące składowiska odpadów oraz ich infrastrukturę;
- odbiór odpadów komunalnych;
- rodzaj i jakość wytwarzanych odpadów;
- praktykę prowadzonej segregacji odpadów.

Miasto Ostrów Mazowiecka posiada oczyszczalnię ścieków o przepustowości średniej 8000 m³/dobę (obecnie do oczyszczalni dopływa ok. 6000 m³/dobę ścieków). Oczyszczalnia jest użytkowana przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Ostrowi Mazowieckiej. Na oczyszczalni ścieków powstaje około 66 Mg/rok osadów, z czego znacząca większość bo około 56 Mg osadów wykorzystywana jest w celach rolniczych natomiast około 10 ton przeznaczane jest do rekultywacji istniejącego składowiska odpadów.

Składowisko odpadów zlokalizowane jest na terenie gminy Ostrów Mazowiecka poza granicą miasta w miejscowości Lubiejewo Nowe. Położone jest nieopodal trasy nr 677 łączącej miasto Ostrów Mazowiecka z Łomżą. Teren, na którym zlokalizowane jest składowisko odpadów jest własnością Miasta Ostrów Mazowiecka.

Składowisko od strony północno - wschodniej graniczy w niewielkiej odległości z lasem natomiast z wszystkich pozostałych stron otoczone jest nieużytkami w większości porośniętymi trawami. Najbliższe zabudowania mieszkalne znajdują się w odległości około

500m. Od strony wschodniej po drugiej stronie drogi nr 677 znajdują się nieużytki wykorzystywane okresowo jako tereny składowe w trakcie realizacji inwestycji na terenie gminy. Teren jednak nie jest własnością gminy.

Składowisko odpadów eksploatowane jest przez okres 20 lat. Obecnie zrehabilitowano kwatery nr 1 i 4 o łącznej powierzchni 1,3ha. Zrehabilitowane kwatery składowiska umiejscowione były na podłożu gliniastym bez zabezpieczenia w postaci folii. Planuje się wykonanie studni odgazowujących oraz wykorzystanie produkowanego biogazu do celów energetycznych.

Istnieją jeszcze dwie kwatery składowiska odpadów o powierzchni nr 2 – 1,2ha oraz 3 – 1,4ha i pojemnościach odpowiednio 120 271m³ i 126 917m³. Biorąc pod uwagę zmieniający się skład odpadów oraz ciągły przyrost ich ilości czas eksploatacji kwater przewidziano na okres 10 i 9 lat przy zastosowaniu kompaktacji odpadów. Należy jednak zaznaczyć, że eksploatowana od roku kwatera nr 2 jest w chwili obecnej zapełniona w około 15% swojej objętości. Do przemieszczenia, a zarazem ubijania odpadów na składowisku wykorzystywany jest spychacz gąsienicowy.

Z doświadczeń eksploatacyjnych innych składowisk odpadów wiadomo, że urządzenia tego typu charakteryzują się niezwykle słabą kompaktacją odpadów, co oznacza, że składowanie odpadów przy zastosowaniu obecnej technologii (tzn. bez kompaktacji oraz dostarczaniu nie sortowanych odpadów) wystarczy na okres maksymalnie 14 lat. Przy stale rosnącej ilości wytwarzanych odpadów bez zastosowania selektywnej zbiórki odpadów oraz nie prowadząc kompaktacji odpadów na składowisku okres eksploatacji kwater może skrócić o 50%.

Odpady z terenu miasta zbierane są przez jedno przedsiębiorstwo – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. Firma posiada zezwolenia na usuwanie i składowanie odpadów komunalnych. Przedsiębiorstwo odbiera odpady zarówno od mieszkańców prywatnych jak i od instytucji, handlu, szpitali, szkół, zakładów przemysłowych. W zakresie obowiązków przedsiębiorstwa leży również całoroczne utrzymanie czystości na ulicach i placach.

Gromadzenie odpadów komunalnych powstających na terenie miasta odbywa się w miejscu ich powstawania, w zunifikowanych pojemnikach:

- SM-110 oraz SM-120 – 200 szt;
- PA-1100 – 60 szt;
- KP-7 – 110 szt.

System odbioru odpadów obsługiwany jest przy użyciu następującego sprzętu:

- 2 samochody bezpyłne bębnowe
- 3 samochody bramowe do odbioru kontenerów typu KP-7.

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej posiada również pojazdy przystosowane do wywozu odpadów płynnych.

Sposób oraz częstotliwość usuwania odpadów odbywa się wg harmonogramu oraz na zgłoszenia telefoniczne zainteresowanych. Wszystkie zebrane odpady w formie zmieszanej deponowane są na składowisku odpadów komunalnych.

Ze względu na niewielki słabo rozwinięty przemysł na terenie miasta Ostrów Mazowiecka założono, że wszystkie odpady kierowane na składowisko odpadów są odpadami komunalnymi.

Na terenie objętym niniejszym opracowaniem znajdują się zakłady przemysłowe które są potencjalnymi wytwórcami odpadów przemysłowych bądź dużej ilości odpadów komunalnych: Najbardziej znaczące spośród nich to: ALPLA (opakowania z tworzyw sztucznych), FORTE (meble), KRUGER (koncentraty i odżywki spożywcze), Mazowiecka Spółdzielnia Mleczarska OSTROWIA, NP PHARMA (kosmetyki i farmaceutyki), KAMA (odzież), ROLSTAL Pawłowski (montaż hal, wiat i obiektów przemysłowych, urządzenia rolnicze), SCHNEIDER (maszyny rolnicze i podwozia samochodowe), ZURAD (urządzenia radiolokacyjne), DŁUGPOL (maszyny rolnicze, budowlane i dla leśnictwa), KEFAL (kostka brukowa), GENDERKA (styropian).

Ponadto na terenie miasta działa jedno duże targowisko i 6 supermarketów.

Ilość odpadów wytworzonych w 2001r. na terenie miasta wynosi około 47 967m³.

Jak wynika z danych dostarczonych przez Urząd Miasta ilość wytwarzanych odpadów komunalnych sukcesywnie wzrasta. Wskazuje na to również współczynnik nagromadzenia odpadów przypadający na jednego mieszkańca. W Ostrowi Mazowieckiej współczynnik nagromadzenia odpadów wynosi około 280 kg/M/a, a ze względu na szybki rozwój regionu w latach przyszłych będzie się zwiększał.

W mieście znajduje się również teren po byłych Zakładach Regeneracji Podkładów PKP oddalony około 3 km. od centrum miasta, zajmujący powierzchnię 22.5 ha. Specyfika prowadzonej przez wiele lat działalności zakładu doprowadziła do zanieczyszczenia i skażenia terenu(gleby) fenolem. Teren ten wymaga rekultywacji.

1.3 Własność gruntów i budynków

Na obszarze miasta Ostrów Mazowiecka objętych programem rewitalizacji występują następujące rodzaje własności terenów:

- własność prywatna,
- własność kościelna,

- własność Skarbu Państwa
- własność samorządowa (Starostwo Powiatowe Ostrów Mazowiecka, Gmina Ostrów Mazowiecka, Gmina Miejska Ostrów Mazowiecka).
- własność spółdzielcza

1.4 Infrastruktura techniczna

Sieć dróg miasta Ostrów Mazowiecka tworzą następujące kategorie dróg:

- 8,7 km dróg krajowych,
- 9,3 km dróg wojewódzkich,
- 3,7 km dróg powiatowych,
- 91,0 km dróg gminnych

Pośród 91 km dróg gminnych, nawierzchnię twardą ulepszoną (bitumiczną, betonową, z kostki itp.) posiada 37,0 km. Ogółem na 112,7 km dróg publicznych nawierzchnię twardą posiada 58,2 km tj. 53% ich długości. System zaopatrzenia w wodę miasta oparty jest na ujęciach wód podziemnych z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Ujęcie składa się z sześciu studni wierconych. Łączne zasoby eksploatacyjne zatwierdzone w kategorii B wynoszą $270 \text{ m}^3/\text{h} = 6500 \text{ m}^3/\text{d}$. Maksymalna przepustowość stacji uzdatniania wody wynosi $6500 \text{ m}^3/\text{d}$. Woda jest rozprowadzana poprzez magistrale wodociągowe o średnicy od 160 do 450 mm w systemie jednostrefowym. W mieście istnieje rozdzielczy system kanalizacji. Z sieci kanalizacji sanitarnej korzysta 60% mieszkańców miasta. Długość sieci kanalizacyjnej w roku 2002r. wyniosła 52,6 km. W większości skanalizowanej części miasta sieć kanalizacji sanitarnej jest grawitacyjna, jedynie w części północnej ścieki sanitarne są odprowadzane siecią grawitacyjno – pompową poprzez dwie przepompownie ścieków. Wszystkie ścieki z kanalizacji są odprowadzane do mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w południowej części miasta, nad ciekim Grzybówka. Ciekim tym oczyszczone ścieki odpływają do rzeki Brok odległej od oczyszczalni o około 10 km. Przepustowość jej wynosi $Q_{\text{śr dn}} = 6000 \text{ m}^3/\text{d}$ a $Q_{\text{max dn}} = 9600 \text{ m}^3/\text{d}$. Sieć kanalizacji deszczowej znajduje się w części głównych ulic. Wody opadowe są odprowadzane siecią bez podczyszczania do najbliższych cieków powierzchniowych. Zaopatrzenie w gaz miasta odbywa się ze stacji I° zlokalizowanej we wsi Podborze. Stacja posiada przepustowość $Q = 3200 \text{ m}^3/\text{h}$ jest zasilana z gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia DN 250 Warszawa-Białystok, gazociągami DN 80, $p_{\text{max}} = 0,63 \text{ MPa}$. Gaz ziemny dostarczany jest gazociągami polietylenowymi do mieszkańców miasta na następujące główne osiedla:

- Osiedle Wojtówka
- Osiedle Taczanowskiego
- Osiedle Małkińska – Podstoczysko

- Osiedle Prusa – Sikorskiego
- Osiedle Pasterska
- Osiedle Warszawska – Brokowska

Zaopatrzenie w ciepło prowadzi Zakład Energetyki Ciepłej w Ostrowi Mazowieckiej. Zakład posiada w eksploatacji węglową Ciepłownię Rejonową i kotłownię olejową. Ciepłownia Rejonowa przy ulicy Lipowej 4 wyposażona jest w trzy kotły wodne wybudowane w 1978 roku. Łączna moc nominalna wynosi 29,8 MW a faktycznie osiągalna 26 MW. Eksploatowane kotły posiadają sprawność około 80-82%. Zapotrzebowanie mocy na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej wynosi 29,7 MW w tym centralne ogrzewanie – 23,5 MW i ciepłej wody użytkowej 6,2 MW. Miasto zaopatrywane jest w energię elektryczną dwiema liniami 110 kV i z dwóch transformatorów o mocy 25 MV – A każdy. Z Głównego Punktu Zasilania wychodzi 8 linii 15 kV:

Identyfikacja problemów

- Brak dostatecznie rozbudowanej infrastruktury technicznej
- Stan dróg lokalnych jest niezadowalający i wymaga wzmożonych nakładów inwestycyjnych
- Duża ilość odpadów nieprzetworzonych oraz brak systemu gromadzenia, segregacji i utylizacji odpadów stałych.
- Degradacja obszarów po-przemysłowych
- Niezmodernizowany system zaopatrywania w ciepło
- Potrzeba odnowienia bazy lokalowej (termomodernizacja fasady)
- Puste przestrzenie urbanistyczne

1.5 GOSPODARKA

1.5.1 Główni pracodawcy

Największym ostrowskim przedsiębiorstwem jest notowana w Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych, **Fabryka Mebli „Forte” S.A.**, rozwinięta w latach dziewięćdziesiątych na bazie państwowych zakładów mebli skrzyniowych, przy zaangażowaniu kapitału zagranicznego. Forte należy do największych i najnowocześniejszych producentów mebli w Europie.

Do firm kluczowych dla lokalnego systemu produkcyjnego należy zaliczyć:

Mazowiecka Spółdzielnia Mleczarska „Ostrowia”.

„KAMA”- nowoczesne przedsiębiorstwo produkujące odzież specjalistyczną

„SCHNEIDER”- przedsiębiorstwo z kapitałem zagranicznym wytwarzające części do maszyn rolniczych, elementy do naczip i kontenerów

„KRUGER” – firma z kapitałem zagranicznym branży spożywczej , produkująca szeroką gamę produktów np.: kakao, kawa, słodziki, środki dietetyczne

„EMMA” – producent wyrobów cukierniczych

„DŁUGPOL” – producent koparko-ładowarek dla potrzeb budownictwa i rolnictwa

„ALPLA” – producent opakowań z tworzyw sztucznych . Mazowiecka

„NP PHARMA”- (kosmetyki i farmaceutyki)

„ROLSTAL”- (montaż hal, wiat i obiektów przemysłowych, urządzenia rolnicze),

„ZURAD”- (urządzenia radiolokacyjne)

„DŁUGPOL”- (maszyny rolnicze, budowlane i dla leśnictwa)

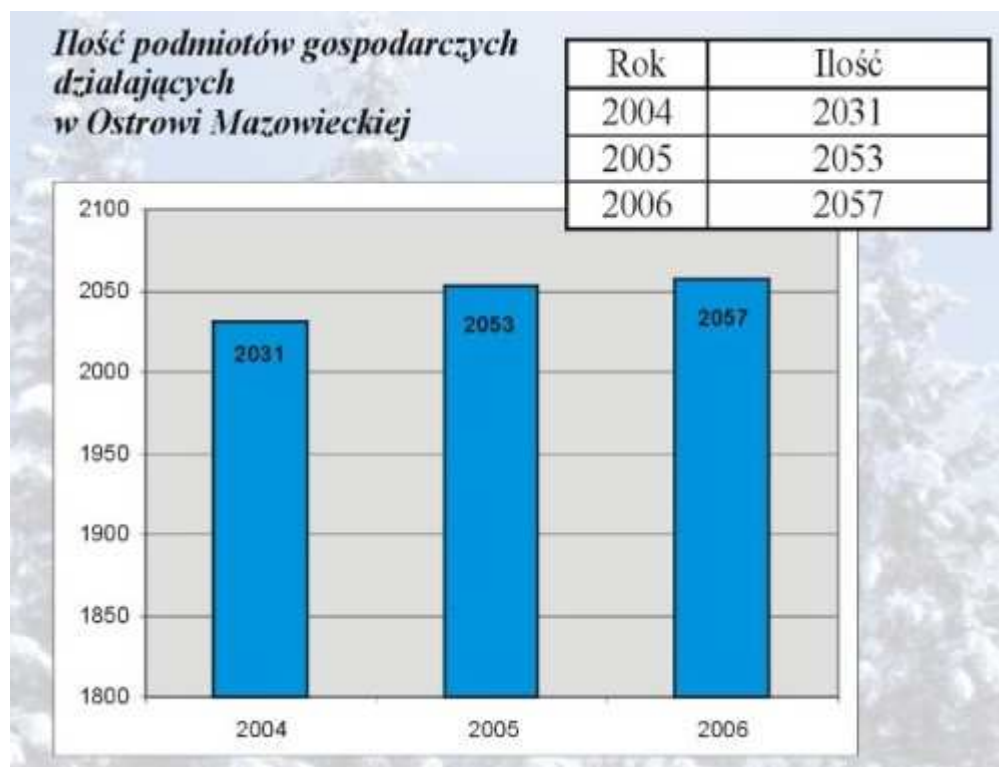
„KEFAL” - (producent kostki brukowej)

„GENDERKA” - (producent styropianu).

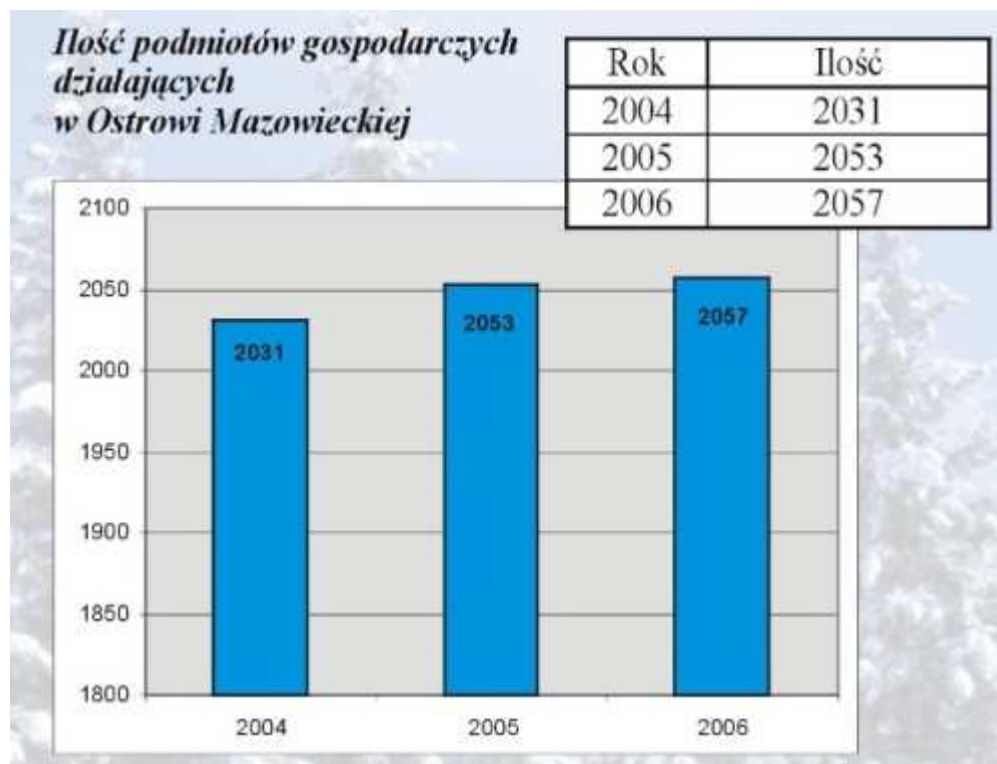
Wszystkie powyższe firmy odgrywają niezmiernie ważną rolę w lokalnym systemie produkcyjnym jako zleceniodawca w zakresie usług i podwykonawstwa dla małych firm oraz absorpcji siły roboczej. Oceniając lokalną gospodarkę należy podkreślić

- duże zróżnicowanie branżowe przedsiębiorstw
- działalność eksportową wszystkich ważniejszych wytwórców

1.5.2 Struktura podstawowych branż gospodarki na terenie miasta

KOD SEKCJI	NAZWA SEKCJI	LICZBA PODMIOTOW GOSPODARCZYCH w 2006r
A	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	774
B	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	223
C	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	209
D	Przetwórstwo przemysłowe	164
E	Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	130
F	Ochrona zdrowia i opieka społeczna	124
G	Pośrednictwo finansowe	53
H	Hotele i restaurację	47
I	Edukacja	43
J	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	17
K	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	15
M	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	4
RAZEM		2057

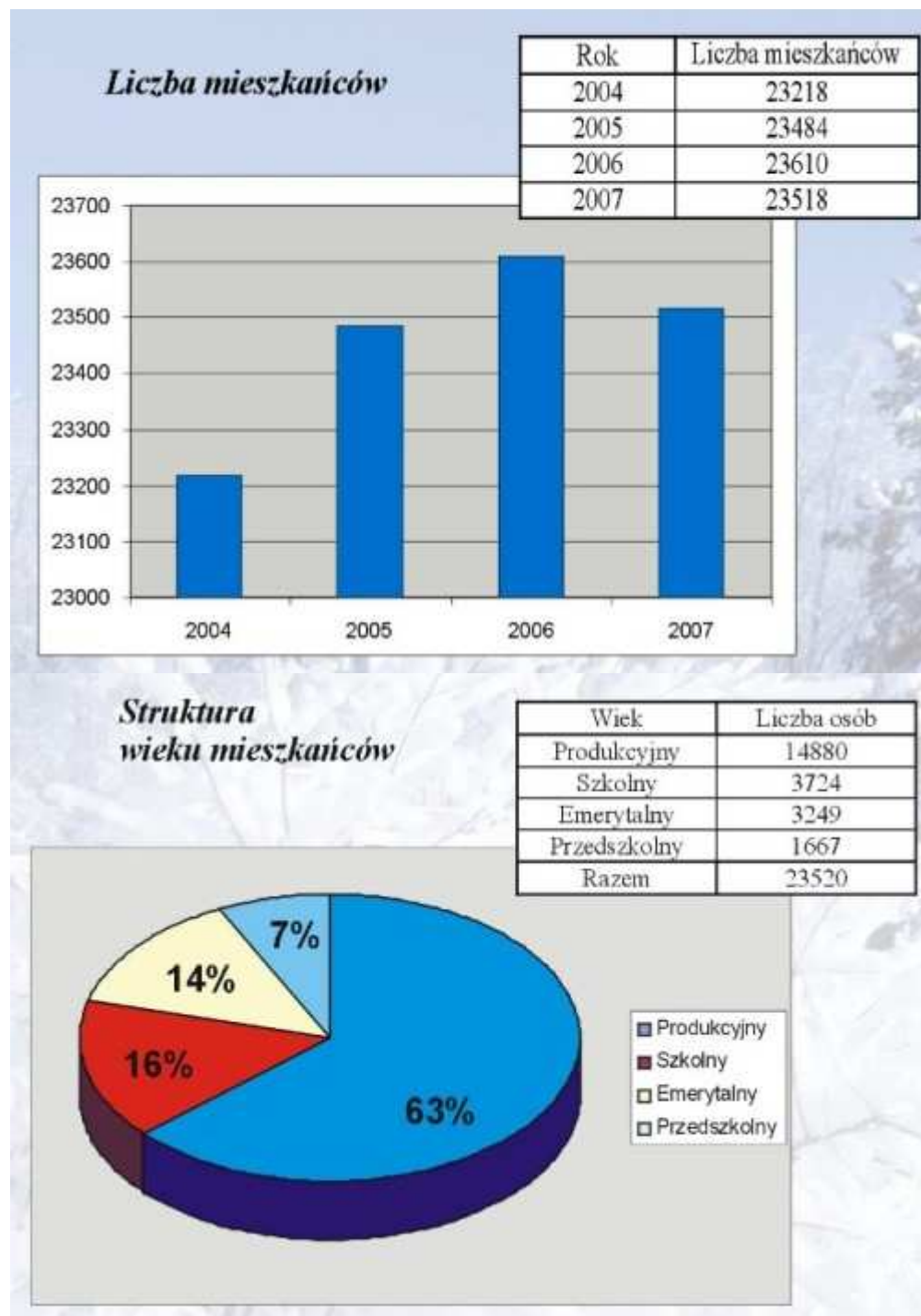

Identyfikacja problemów

- Zewnętrzne i wewnętrzne trudności w rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw
- Likwidacja dużych zakładów produkcyjnych na terenie miasta
- Niski poziom wykształcenia pracowników firm

1.6.SFERA SPOŁECZNA

1.6.1 Struktura demograficzna

1.6.2 Struktura demograficzna oraz bezrobocie

Tabela nr 1

Struktura demograficzna ludzi wg płci i wieku

Wiek	Ogółem w liczbach bezwzgl. 22 431	% 100	Mężczyźni w liczbach bezwzgl. 10 805	% 100	Kobiety w liczbach bezwzgl. 11 626	% 100
0-14	4583	20,5	2317	21	2266	19
15-24	3803	17	1982	18	1821	16
25-34	3183	14	1597	15	1586	14
35-44	3238	14,5	1533	14	1705	15
45-54	3579	16	1681	16	1898	16
55-64	1798	8	856	8	942	8
65 i więcej	2247	10	839	8	1408	12

Źródło: Opracowanie własne Urzędu Miasta na podstawie spisu powszechnego w 2002 roku.

Z w/w opracowania wynika, iż największą liczbę mieszkańców stanowią osoby w wieku od 18 do 50 lat (ponad 13.000 osób) oraz dzieci i młodzież do 18 lat (ponad 6.000 osób)

Struktura ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
		razem	pracujący	bezrobotni	
		10 659	8 064	2 595	
Ogółem	17 848				6 919
Poziom wykształcenia:					
wyższe	1949	1673	1567	106	248
policealne i średnie	7027	4936	3874	1062	1948
zasadnicze zawodowe	3985	3001	2071	930	919
podstawowe	4887	1049	552	497	3804

Źródło :Opracowanie własne na podstawie spisu powszechnego w 2002

1.7. Kultura, sport i wypoczynek.

1.7.1 Miejski Dom Kultury

Jednym z ważniejszych organizatorów i animatorów życia kulturalnego w mieście jest Miejski Dom Kultury, przy którym działają m.in.

- dziecięce i młodzieżowe koła plastyczne,
- zespoły taneczne „Zament”, „Tonika”, Pieśni i Tańca „Bezwianka”;
- teatralne: „Kurtyna” i „Promyczki”;
- instrumentalne i wokalne: Banda Retro, „Blues Company 07-300”, „Falhion”, zespół instrumentów klasycznych, dziewczęcy zespół gitarowy,
- a także kluby: Seniora i Puszystych.

Miejski Dom Kultury jest organizatorem licznych festynów, imprez kulturalno-rozrywkowych i festiwali, jak m.in. Ogólnopolski Festiwal Tańca „Wirujący Krag”.

Aktualny i atrakcyjny repertuar filmowy oferuje, znajdujące się w ogólnopolskiej sieci kin studyjnych, kino „Ostrovia”.

Swoją działalność prowadzi w dwóch obiektach: przy ulicy 11 Listopada 5, gdzie mieści się kino Ostrovia, a także prowadzone są imprezy estradowe, teatralne, taneczne i muzyczne, oraz przy ulicy 3 Maja 50, gdzie prowadzona jest pozostała działalność MDK.

W ramach swej działalności merytorycznej MDK organizuje:

- spektakle teatralne, koncerty estradowe, wystawy i odczyty
- świadczy usługi plastyczne i fonograficzne
- realizuje imprezy zlecone (okolicznościowe)
- prowadzi kino "Ostrovia"

Miejski Dom Kultury organizuje ok.100 imprez rocznie w których brało udział ok.30 tys. uczestników.

1.7.2 Biblioteka Miejska

Początki Biblioteki Miejskiej należy wiązać z Ludwikiem Mieczkowskim, burmistrzem miasta Ostrów Mazowiecka w okresie międzywojennym.

Zgodnie z jego pomysłem do preliminarza budżetowego na rok 1928 wprowadzono zapis "Założyć bibliotekę i czytelnię miejską i wstawić do budżetu 1.000 złotych na czytelnię i 2.000 złotych na bibliotekę". Pierwszą siedzibą biblioteki były dwa pomieszczenia w ratuszu, zaś jej księgozbiór stanowiło 610 tomów. Liczba pozycji książkowych, a także czytelników stopniowo wzrastała i w 1939 roku jeszcze przed wybuchem wojny, biblioteka posiadała ponad 1000 książek, zaś liczba zarejestrowanych czytelników wynosiła 80.

Po wybuchu II wojny światowej, zbiory przeniesiono do budynku przy ulicy 3 Maja. Nie uchroniło to zbiorów przed znacznym zniszczeniem przez okres okupacji. Po wojnie ochroną

tego, co udało się ocalić zajął się pan Adam Habel, organizator Powiatowej Biblioteki w Ostrowi Mazowieckiej.

Bezpośrednio po zakończeniu wojny utworzone zostały Powiatowa Biblioteka Publiczna oraz Miejska Biblioteka Publiczna. Aby jednostki mogły lepiej spełniać powierzone im zadania, w 1955 roku zdecydowano się na połączenie obu w Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną. W takiej postaci przetrwała ona do roku 1975, kiedy to w związku z reformą administracyjną i likwidacją powiatów, została przekształcona w Miejską Bibliotekę Publiczną.

Do końca 1977 roku MBP poza obsługą mieszkańców miasta, pełniła również funkcję biblioteki rejonowej. Bieżąca działalność Biblioteki znajdowała uznanie nie tylko wśród czytelników, ale i wśród władz państwowych. W 1976 roku Wojewoda ostrołęcki uhonorował MBP dyplomem za zajęcie II miejsca we współzawodnictwie bibliotek. Rok później Minister Kultury i Sztuki przyznał bibliotece miejskiej Dyplom Honorowy za osiągnięcia w upowszechnianiu kultury.

W roku 1978, kiedy to Biblioteka obchodziła jubileusz 50 lecia swego istnienia, nadano jej imię Marii Dąbrowskiej.

Obecnie Miejska Biblioteka Publiczna ponownie przeżywa swój rozkwit. Świadczą o tym zarówno zakupy wielu nowych pozycji książkowych, jak i rosnąca liczba osób aktywnie korzystających ze zgromadzonych zasobów.

1.7.3 Młodzieżowa Orkiestra Dęta

Młodzieżowa Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Ostrowi Mazowieckiej powstała w 1904 roku. Czas wojny i okupacji nie pozwolił muzykom na kontynuowanie działalności, ale zaraz po odzyskaniu niepodległości zespół reaktywował się. Początkowo składał się z muzyków w różnym wieku, ale od 1992 roku koncertuje już jako orkiestra młodzieżowa. W repertuarze orkiestry są melodie marszowe, rozrywkowe i biesiadne. Koncerty, jak i pokazy musztry paradnej, uświetnia grupa tańczących dziewcząt. Do udanych i niezapomnianych należy zaliczyć m.in. koncert z okazji osiemdziesiątych urodzin Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach w 2000 roku; koncert w Castel Gandolfo i na Placu Św. Piotra w Rzymie dla uczczenia 25-lecia pontyfikatu Ojca Świętego. Szczególnym osiągnięciem Orkiestry w ostatnich latach jest zajęcie II miejsca w Regionalnym Przeglądzie Orkiestr Dętych w 2000 roku. W 2004 r. zespół zajął II miejsce w przeglądzie diecezjalnym w Łomży oraz zdobył Nagrodę dla wyróżniającego się debiutanta XXXII OFMOD w Inowrocławiu. Orkiestra liczy 32 członków i 18 dziewcząt grupy tanecznej.

1.7.4 Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

Instytucją zajmującą się działalnością sportowo-rekreacyjną na terenie miasta jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, który administruje obiektami: wielofunkcyjnym pawilonem sportowym, kortami tenisowymi, Ogródkiem Jordanowskim i stadionem sportowym. Moda na sportowy styl życia przejawia się dużym zainteresowaniem w korzystaniu z licznych form oferowanych przez MOSiR: yoga, siłownia, aerobik, step, TBC i sauna. Dużą rolę w popularyzacji sportu masowego odgrywają amatorskie ligi siatkówki i piłki nożnej, zarówno halowej, jak i na obiektach otwartych, a także cykliczne turnieje brydża sportowego.

Tu również działają kluby sportowe: Ludowy Klub Sportowy OSTROWIANKA (podnoszenie ciężarów, lekkoatletyka, kolarstwo), piłkarski Klub Sportowy OSTROVIA, Uczniowski Ostrowski Ludowy Klub Atletyczny UOLKA (podnoszenie ciężarów, boks, lekkoatletyka), Ostrowski Klub Koszykówki SOKÓŁ, Klub Sportowy FIGHTER (sporty walki), Ostrowsko-Mazowiecki Klub KYOKUSHIN KARATE. Zawodnicy ostrowskich klubów zdobywają medale i tytuły mistrzowskie na zawodach krajowych jak i międzynarodowych.

MOSiR jest organizatorem cyklicznych imprez sportowych ok.22 rocznie, z których najbardziej spektakularne to: ogólnopolskie Debiuty Polskiego Związku Kultury Sztuki, Fitness i Trójboju Siłowego, a także imprez o charakterze lokalnym: gimnazjady, olimpiady i turnieje dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Władze miasta doceniając rolę sportu przeznaczają znaczne środki na rozwój bazy sportowo-

rekreacyjnej. Rozpoczynamy budowę Centrum Kultury i Rekreacji „Za Stawem”, gdzie powstanie m.in. hala sportowa i kryta pływalnia, korty tenisowe, sztuczne lodowisko i amfiteatr.

1.8. Oświata

- *w zakresie oświaty funkcjonują:*

- trzy przedszkola,
- cztery szkoły podstawowe,
- cztery gimnazja,
- trzy szkoły ponadgimnazjalne,

szkoła wyższa – Wydział Nauk Ekonomicznych Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku

1.9. Ochrona Zdrowia

Obszar powiatu ostrowskiego obejmuje około 80 tys. mieszkańców. Świadczenia zdrowotne w zakresie leczenia zamkniętego, poradni specjalistycznych, opieki ambulatoryjnej oraz pogotowia ratunkowego wykonuje Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej – Curie w Ostrowi Mazowieckiej Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej. W strukturach Szpitala działa 11 oddziałów szpitalnych, 30 poradni specjalistycznych, 5 ośrodków zdrowia, Zakład Rehabilitacji i pogotowie ratunkowe. Szpital zapewnia kompleksowe świadczenia zdrowotne.

Na terenie powiatu ostrowskiego znajdują się również publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej udzielające świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. .

System Ratownictwo Medyczne obsługiwany jest przez:

1. Powiatową Stację Pogotowia Ratunkowego do której należy udzielanie świadczeń z zakresu pomocy doraźnej w wypadkach i nagłych zachorowaniach zagrażających życiu i zdrowiu, koordynowanie i zlecanie przewozów sanitarnych osobom, których stan zdrowia nie pozwala na korzystanie z publicznych środków transportu, między miejscem zamieszkania lub czasowego pobytu lub zakładem opieki zdrowotnej, pomiędzy zakładami opieki zdrowotnej.

2. Szpitalny Oddział Ratunkowy, który funkcjonuje w celu zapewnienia pomocy medycznej w stanach nagłego zagrożenia zdrowia lub życia - niezwłocznego podjęcia stosownego do rodzaju zagrożenia zdrowia lub życia wielospecjalistycznego leczenia szpitalnego.

Szpital posiada 4 zespoły wyjazdowe, w tym 3 podstawowe i 1 specjalistyczny. Posiadamy jeden ambulans, pozostałe wynajmujemy. Obsługiwane są przez wykwalifikowaną kadrę medyczną: lekarze, pielęgniarki i ratownicy medyczni. Szpitalny Oddział Ratunkowy posiada 4 łóżka.

lp	Nazwy oddziałów Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	Liczba łóżek (stan na 31.12.2007r)	Liczba personelu lekarskiego (stan na 31.12.2007 r.)	Liczba personelu lekarskiego wg. etatów przeliczeniowych	Liczba personelu pielęgniarskiego (stan na 31.12.2007r)	Liczba personelu pielęgniarskiego i położniczych wg. etatów przeliczeniowych	Liczba personelu pomocniczego (stan na 31.12.2007r.)
1	Chorób Wewnętrznych	35	5	5	23	23	1
2	Kardiologiczny	33	4	4	29	28	4
3	Rehabilitacji Kardiologicznej	10	1	1			
4	Rehabilitacji Narządu Ruchu	20	0	0	6	6	0
5	Pediatryczny	28	6	6	18	18	1
6	Neonatologiczny	10	1	1	13	13	0
7	Ginekologiczno - Położniczy	28	5	5	25	24,5	1
8	Chirurgii Ogólnej	40	7	7	12	11,5	3
9	Urazowo - Ortopedyczny	15			11	11	
10	Anestezjologii i Intensywnej Terapii	5	6	6	15	15	0
11	Szpitalny Oddział Ratunkowy	4	1	1	5	5	0
Ogółem		228	36	36	157	155	10

lp	Nazwy oddziałów Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	Liczba leczonych				Liczba osobodni leczenia			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
1	Chorób Wewnętrznych	1907	2324	2406	2117	13352	16543	16248	13904
2	Kardiologiczny	2384	2258	2377	2161	11788	11685	12063	11562
3	Rehabilitacji Kardiologicznej	412	387	420	348	3498	3391	4166	3172
4	Rehabilitacji Narządu Ruchu	219	224	324	345	4627	4998	7010	7398
5	Pediatryczny	1501	1560	1555	1528	8924	8278	8614	8368
6	Neonatologiczny	582	618	585	709	2250	2349	2052	2389
7	Ginekologiczno - Położniczy	1713	1789	1746	1792	7659	8027	7169	6503
8	Chirurgii Ogólnej	1728	1566	1590	1674	11557	11223	11266	11480
9	Urazowo - Ortopedyczny	830	805	772	692	4308	5237	4888	5651
10	Anestezjologii i Intensywnej Terapii	178	158	142	989	932	1158	1303	989
11	Szpitalny Oddział Ratunkowy	2152	1770	3731	3893	675	734	905	343
Ogółem		13606	13459	15648	16248	69570	73623	75684	71759

Liczba leczonych pacjentów na przestrzeni lat 2004-2007 na terenie powiatu

Nazwa problemu zdrowotnego	Liczba osób leczonych w specjalistycie ambulatoryjnej				Liczba osób leczonych w POZ-ach			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Gruźlica	33	31	28	34	13	14	2	3
Choroby przenoszone drogą płciową	5	1	7	9	0	0	0	0
Wszystkie nowotwory w tym:	654	731	777	721	182	188	195	174
nowotwory układu oddechowego	41	48	57	28	34	42	48	38
rak piersi	25	28	35	34	13	13	19	23
rak szyjki macicy	6	15	13	14	11	12	11	10
rak żołądka	3	7	5	7	4	5	4	1
rak prostaty	25	42	66	67	15	13	17	11
rak okrężnicy i odbytu	6	31	3	18	1	25	3	18
Cukrzyca	440	519	539	575	651	618	691	744
Depresja	204	190	173	183	105	104	89	100
Choroba niedokrwienia serca	343	284	286	285	896	852	748	556
Ostry zawał serca	15	24	10	10	8	23	13	8
Niewydolność serca	75	110	101	100	487	414	512	554
Udar naczyniowy mózgu	1	7	3	4	55	68	56	51
Astma	377	495	565	716	366	382	411	395
Choroby zakaźne ogółem	544	501	422	283	362	1043	738	611
Choroby zawodowe ogółem								
Urazy ogółem w tym:	5667	5502	5973	5603	612	706	618	576
urazy w wyniku wypadków komunikacyjnych	brak danych							
urazy podczas pracy	brak danych							
urazy w domu/podczas wypoczynku	brak danych							
Ogółem	8358	8395	8884	8523	3737	4412	4073	3772
Liczba osób leczonych w POZ								

Lp	Nazwy poradni Szpitala Powiatowego im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	Liczba udzielonych porad				Liczba leczonych			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
1	Poradnia alergologiczna	341	524	636	748	76	151	175	196
2	Poradnia chorób sutka	562	541	495	452	390	322	292	249
3	Poradnia dermatologiczna	2793	3504	3415	3321	1589	1599	1468	1340
4	Poradnia diabetologiczna	2281	2681	2582	2515	438	529	535	567
5	Poradnia endokrynologiczna	850	842	863	1040	334	372	320	384
6	Poradnia kardiologiczna	2009	1622	1789	1807	746	690	756	773
7	Poradnia kardiologiczna dla dzieci	962	809	609	470	206	181	160	150
8	Poradnia nefrologiczna	256	256	231	257	101	120	106	132
9	Poradnia neonatologiczna	263	219	237	213	100	85	90	82
10	Poradnia neurologiczna	3477	3806	4036	4111	1606	1761	1711	1793
11	Poradnia okulistyczna	5421	5030	5031	3715	3548	3418	3336	2334
12	Poradnia onkologiczna	470	527	552	488	287	344	345	316
13	Poradnia otolaryngologiczna	5123	5303	5055	5433	2543	2833	2843	2948
14	Poradnia otolaryngologiczna dla dzieci	1081	1087	609	470	541	606	368	272
15	Poradnia urologiczna	145	2280	2449	2545	646	959	1049	1046
16	Poradnia rehabilitacyjna	2927	2587	2791	2647	1681	1835	1961	1899
17	Poradnia reumatologiczna	370	391	367	375	164	186	213	202
18	Poradnia (Przychodnia) terapii	3786	3084	3461	3893	375	310	341	359
19	Poradnia zdrowia psychicznego	4858	5029	4692	4990	1279	1355	1281	1296
20	Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci	285	410	397	364	96	122	141	127
21	Poradnia ginekologiczno – położnicza	14883	14607	14020	13701	4705	4632	4523	4900
22	Poradnia chorób płuc i gruźlicy	3258	3387	3443	3651	812	954	975	1004
23	Poradnia chirurgii ogólnej	15065	15031	15542	14558	7767	7820	7989	7563
24	Poradnia urazowo – ortopedyczna	4024	3478	2636	3977	2109	1953	1631	2351
25	Poradnia medycyny pracy								
26	Poradnia gastroenterologiczna	784	853	935	1108	437	524	546	573
27	Poradnia ginekologiczno – położnicza	uruchomiono w listopadzie 2007							
28	Poradnia seksuologiczna								
29	Poradnia leczenia bólu	uruchomiono kwiecień 2008							

W zakresie świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej funkcjonują:

- Powiatowa Przychodnia Zdrowia, ul.Okrzei 8,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Zdrowie", ul. Radwańskiego 6,

•

Apteki

Obsługę apteczną prowadzą:

Apteka przy ulicy 3 Maja 48

Apteka przy ulicy 3 Maja 70

Apteka przy ulicy Sikorskiego 48

Apteka przy ulicy Okrzei 4

Apteka przy ulicy Armii Krajowej 5

Apteka przy ulicy Jagiellońskiej

1.10. Opieka społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela w ciągu roku pomocy od 1,1 tys. do 2,5 tys. Osób. Zasiłki celowe otrzymuje od 550 do 703 osób, okresowe od 16 do 541 potrzebujących, zaś z zasiłków z tytułu ochrony macierzyństwa korzysta od 118 do 190 kobiet. Analiza dynamiki zmiany ilości osób objętych pomocą MOPS wskazuje na drastyczny spadek działalności tej placówki za względu na warunki finansowe. Trzeba jednak zaznaczyć, że są i takie pola działalności gdzie liczba osób korzystających z pomocy jest większa niż w początkowym okresie (zasiłki celowe, posiłki dla dzieci, zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne oraz praca socjalna)

Grupy społeczne wymagające wsparcia w ramach programu rewitalizacji

Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej określono grupy wymagające wsparcia w ramach programu rewitalizacji;

- osoby długotrwale bezrobotne
- rodziny niepełne
- rodziny wielodzietne
- rodziny zamieszkujące w złych warunkach lokalowych
- rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym z innych powodów

1.11. Stan i zróżnicowanie gospodarstw domowych

Charakterystyka zasobów mieszkaniowych miasta w 2001 roku

	<i>Ostrów Mazowiecka</i>	<i>Miasta w woj.mazowieckim</i>	<i>Miasta w Polsce</i>
Mieszkania na 1000 ludności	305,3	361,4	333,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkańca w m ²	56,0	53,8	56,2
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,53	3,23	3,37
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,23	2,7	2,92
Mieszkania oddane do użytku na 1000 mieszkańców	2,7	6,8	2,9
Mieszkania oddane do użytku na 1000 zawartych małżeństw	452,6	1265,3	547,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Miasta w liczbach ,GUS Warszawa 2002r.

Mieszkania zamieszkane według wyposażenia w wodociąg i ustęp oraz okresu budowy budynków i rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań w 2002r.

WYSZCZEGÓLNIENIE m – mieszkania l – ludność w mieszkaniach	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w					
		wodociąg			ustęp spłukiwany		
		razem	z sieci	lokalny	razem	z odprowadzeniem	
						do sieci	do urządzenia lokalnego
OGÓŁEM	7032	6574	6146	428	6244	5059	1185
W tym zamieszkane stale m	6893	6463	6045	418	6142	4973	1169
l	22371	21187	19687	1500	20226	15887	4339
W budynkach wybudowanych w latach:							
Przed 1918	272	180	153	27	122	64	58
1918-1944	583	419	355	64	304	147	157
1945-1970	1551	1415	1294	121	1313	995	318
1971-1978	1345	1314	1272	42	1293	1173	120
1979-1988	1493	1482	1391	91	1460	1226	234
1989-2002	1648	1636	1577	59	1628	1397	231
W tym w latach 2001- 2002	93	92	87	5	90	61	29
W budowie	93	91	70	21	90	31	59
Nie ustalono	47	37	34	3	34	26	8
Stanowiące własność:							
Osób fizycznych	3611	3264	2849	415	2964	1815	1149
Spółdzielni mieszkaniowych	2654	2654	2654	-	2654	2654	-
Gminy	625	529	521	8	507	489	18
Skarbu Państwa	25	14	10	4	13	1	12
Zakładów pracy	110	106	105	1	99	93	6
Pozostałych podmiotów	7	7	7	-	7	7	-

Mieszkania zamieszkane według wyposażenia w łazienkę, ciepłą wodę i gaz, okresu budowy budynku i rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań

WYSZCZEGÓLNIENIE m – mieszkania l – ludność w mieszkaniach	ogółem	W tym mieszkania wyposażone w					
		łazienkę	ciepłą wodę bieżącą			gaz	
			razem	ogrzewaną			
				poza mieszkaniem	w mieszkaniu	z sieci	z butli
OGÓŁEM	7032	6190	5874	3320	2554	546	5933
W tym zamieszkane stale m	6893	6091	5777	3256	2521	543	5830
l	22371	20089	19027	9839	9188	1964	18967
W budynkach wybudowanych w latach:							
Przed 1918	272	110	80	1	79	6	224
1918 – 1944	583	278	233	1	232	5	511
1945 – 1970	1551	1309	1199	592	607	77	1381
1971- 1978	1345	1287	1255	893	362	118	1168
1979 – 1988	1493	1453	1398	800	598	178	1217
1989 – 2002	1648	1631	1591	1012	579	149	1330
W tym w latach 2001- 2002	93	90	87	19	68	22	57
W budowie	93	89	86	1	85	11	75
Nie ustalono	47	33	32	20	12	2	27
Stanowiące własność:							
Osób fizycznych	3611	2923	2687	357	2330	540	2816
Spółdzielni mieszkaniowych	2654	2652	2644	2584	60	-	2441
Gminy	625	495	433	334	99	5	566
Skarbu państwa	25	14	8	1	7	-	20
Zakładów pracy	110	99	95	37	58	1	87
Pozostałych podmiotów	7	7	7	7	-	-	3

1.12. Struktura organizacji pozarządowych

Na terenie miasta Ostrów Mazowiecka funkcjonują organizacje pozarządowe i organizacje pozarządowe pożytku publicznego

1.12.1 Organizacje Pozarządowe:

- Związek Inwalidów Wojennych RP
- Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski „Podaruj Uśmiech”
- Gminno–Miejskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Rodzina”
- Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej
- Związek Sybiraków w Ostrowi Mazowieckiej
- Klub Abstynentów „Tantal”
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Ostrowskiej
- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych
- Związek Nauczycielstwa Polskiego
- Ostrowska Izba Gospodarcza
- Powiatowa Organizacja Turystyczna
- Ostrowskie Towarzystwo Inicjatyw Kulturalno Oświatowych „OTIKO”
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów
- Ludowy Klub Sportowy „Ostrowianka”
- Ostrowskie Stowarzyszenie na Rzecz Bezpieczeństwa Miasta i Powiatu
- Stowarzyszenie Przewoźników Krajowych i Międzynarodowych oraz Spedytorów Ziemi Ostrowskiej
- Polski Związek Wędkarski Koło nr 41 w Ostrowi Mazowieckiej
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Stowarzyszenie „Ostrowska Inicjatywa”
- Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej Oddział Terenowy w Ostrowi Mazowieckiej
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Iskierka”
- Międzygminny Związek "Ziemia Ostrowska"

- Ogólnopolskie Stowarzyszenie "Dom Europejski" Oddział Terenowy w Ostrowi Mazowieckiej
- Fundacja "Janina i Bohumir Smejkal"
- Ostrowski Klub Kyokushin Karate
- Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna "OSTROWIANKA"

1.12.2 Organizacje pożytku publicznego

- Polski Czerwony Krzyż
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
- Polski Związek Niewidomych
- Ostrowski Klub Koszykówki „ Sokół ”
- Fundacja AMF
- Powiatowe Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
- Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca Ostrów Mazowiecka
- Bezpieczny Powiat Ostrowski
- Polski Związek Głuchych Koło Terenowe w Ostrowi Mazowieckiej
- Stowarzyszenie "Nadzieja"

1.13. Bezpieczeństwo

W ogólnej ocenie poziomu bezpieczeństwa w Ostrowi Mazowieckiej, **mieszkańcy w zdecydowanej większości mają poczucie, że żyją w miejscu bezpiecznym**. Ogółem uznało miasto za bezpieczne 68% badanych (Wykres 1). **Jeszcze lepiej mieszkańcy oceniają bezpieczeństwo własnego osiedla**. Uznało własne osiedle za bezpieczne 82% ankietowanych (Wykres 2). Nieco większe poczucie zagrożenia niż inni mają mieszkańcy: osiedla Kościuszki i Widnichowska oraz mieszkańcy samego centrum miasta (osiedla Lubiejewska, ulic Partyzantów, Batorego i 3 Maja).

Warto zwrócić uwagę na to, że najliczniejsza grupa mieszkańców nie dostrzega zmian pod względem bezpieczeństwa w mieście. Zdecydowana większość uważa, że pod względem bezpieczeństwa w ciągu ostatnich dwóch lat nic się w mieście nie zmieniło. Jednakże, jeżeli

przyjrzeć się grupom dostrzegającym zmiany pod tym względem to zdecydowanie większa jest grupa osób, które dostrzegają poprawę bezpieczeństwa niż grupa, która ma poczucie, że sytuacja pod tym względem w ciągu ostatnich dwóch lat uległa pogorszeniu. Poprawę pod względem bezpieczeństwa dostrzegają częściej kobiety i osoby z wykształceniem wyższym niż inne grupy badanych.

Na podstawie ankiety)

Dane statystyczne dla powiatu:

Przestępstwa stwierdzone - wybrane kategorie - rok 2006, 2007 i 2008:

kategorie	2006	2007	2008
ogółem przestępstw	2045	3716	2041
zabójstwa	1	1	0
rozboje i napady	55	40	55
kradzieże	304	307	246
kradzieże samochodów	30	25	24
kradzieże z włamaniem	153	175	207

Ogółem wykrywalność sprawców przestępstw wyniosła 77,8% w 2008, w 2007-87,8%, w 2006-77,7 %.

III. Delimitacja obszarów

1.1. Zasady delimitacji

Delimitacja to metoda podziału obszaru miasta i wyłonienia obszarów problemowych dla realizacji zadań przestrzennych, gospodarczych i społecznych w latach 2008–2015, przeprowadzona na podstawie analizy dokumentów strategicznych miasta, województwa mazowieckiego i kraju, oceny aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej miasta obejmującej zagospodarowanie przestrzenne, infrastrukturę techniczną, gospodarkę i sferę społeczną, możliwości finansowych budżetu miasta i dostępnych funduszy zewnętrznych, w tym UE i EOG, a także przeprowadzonych konsultacji społecznych i badań wśród liderów opinii publicznej.

1.2. Delimitacja obszarów problemowych w ujęciu przestrzennym

Dla potrzeb „Lokalnego Programu Rewitalizacji” Miasta Ostrów Mazowiecka na lata 2008-2015” przeprowadzono delimitację obszarów problemowych dokonaną na podstawie:

- analizy sytuacji społeczno – gospodarczej Ostrowi Mazowieckiej**
- analizy dokumentów określających rozwój Ostrowi Mazowieckiej**
- badan ankietowych, przeprowadzonych wśród społeczności lokalnej Ostrowi Mazowieckiej**

Badanie zostało przeprowadzone metodą ankietową z ankierem na przełomie czerwca i lipca 2005 roku, na reprezentatywnej próbie mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej. Objęło ogółem 237 dorosłych mieszkańców miasta. W grupie ankietowanych mieszkańców znalazło się: 56% kobiet i 44% mężczyzn; 13% osób z wykształceniem podstawowym, 23% z wykształceniem zasadniczym zawodowym, 52% z wykształceniem średnim i 12% z wykształceniem wyższym; 14% osób w wieku od 18 do 24 lat, 12% - od 25 do 34 lat, 14% - od 35 do 44 lat, 28% - od 45 -54 lat, 15% - od 55 do 64 lat i 17% w wieku 65 i więcej lat. Pośród ankietowanych osoby pracujące stanowią 39%, bezrobotni 18%, emeryci i renciści 33%, gospodynie domowe 8% oraz uczniowie i studenci 2%. Te podstawowe dane demograficzne z próby pod względem podstawowych cech takich jak: płeć, wiek i wykształcenie nie odbiegają w sposób znaczący od danych GUS-u, zebranych na podstawie spisu powszechnego z 2002 roku³

- **wniosków od osób biorących udział w konsultacjach społecznych,**
- **określonych wskaźników rozwoju społeczno – gospodarczego miasta Ostrów Mazowiecka (kryteria delimitacji).**

³ Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, Gmina miejska Ostrów Mazowiecka, Warszawa 2003.

1.3. Kryteria delimitacji

Kryteria dotyczące delimitacji zostały określone na podstawie Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Artykuł 45

Przepisy dodatkowe mające zastosowanie do instrumentów inżynierii finansowej innych niż fundusze powiernicze i fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

Instrumenty inżynierii finansowej inne niż fundusze powiernicze i fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich inwestują w przedsiębiorstwa, przede wszystkim MŚP. Takie inwestycje mogą być dokonywane tylko na etapie ich powstawania, wczesnej działalności (włącznie z kapitałem na rozruch) lub przy rozszerzaniu działalności tych przedsiębiorstw, i tylko w działania, które osoby zarządzające instrumentami inżynierii finansowej oceniają jako potencjalnie gospodarczo rentowne.

Nie inwestują one w przedsiębiorstwa, które znajdują się w trudnej sytuacji w rozumieniu Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw od dnia 10 października 2004.

Artykuł 46

Przepisy dodatkowe mające zastosowanie do funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

1. W przypadku, gdy fundusze strukturalne finansują fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, te drugie inwestują w partnerstwa publiczno-prywatne lub inne projekty objęte zintegrowanym planem zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Takie partnerstwa publiczno-prywatne lub inne projekty nie obejmują tworzenia i rozwoju instrumentów finansowych, takich jak kapitał podwyższonego ryzyka, fundusze pożyczkowe i gwarancyjne.

2. Do celów ust. 1 fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich inwestują za pomocą kapitału własnego, pożyczek lub gwarancji.

Projekty miejskie otrzymujące dofinansowanie z programu operacyjnego mogą być wspierane również przez fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

3. Jeżeli fundusze strukturalne finansują fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, te drugie nie mogą być wykorzystane do ponownego finansowania wydatków związanych z nabyciem własności lub udziału w już zakończonych projektach.

Artykuł 47

Działania w zakresie mieszkalnictwa:

1. Obszary objęte operacjami w zakresie mieszkalnictwa, o których mowa w art. 7 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 spełniają co najmniej trzy z następujących kryteriów, w tym dwa kryteria spośród tych wymienionych w lit. od a) do h):

- a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia●;
- b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia●;
- c) niekorzystne trendy demograficzne;
- d) niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji;
- e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń●;
- f) szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska;
- g) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej●;
- h) wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców;
- i) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego●;
- j) niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Przy delimitacji obszarów problemowych przyjęto następujące kryteria:

1. stopa bezrobocia,
2. poziom przestępczości,
3. poziom wykształcenia,
4. poziom płac,
5. przedsiębiorczość,
6. warunki mieszkaniowe,
7. poziom ubóstwa,
8. niekorzystne trendy demograficzne.

Porównano ze sobą wskaźniki dla Polski, województwa mazowieckiego, i miasta Ostrów Mazowiecka. Trendy opisano za pomocą oznaczeń:

- ↓ - zjawisko negatywne,
- ↑ - zjawisko pozytywne,
- = - zjawisko neutralne.

● wykazanie minimum 3 z oznaczonych wskaźników jest wymagane dla obszarów gdzie planowane są działania w zakresie infrastruktury mieszkaniowej(uszczegółowienie RPO)

1.Stopa bezrobocia

Tab.1.1.W województwie mazowieckim na przestrzeni lat 2004 – 2006 bezrobocie zmalało z poziomu: 14,7% w roku 2004, poprzez 13,8% w roku 2005 do poziomu 11,9% w roku 2006. Pozwoliło to na zajęcie 3 miejsca w Polsce pod względem stopy bezrobocia (gdzie pierwsza pozycja to najniższa stopa bezrobocia w Polsce)

STOPY BEZROBOCIA W LATACH 2004 - 2006⁴

Województwa	31.12.2006			31.12.2005			31.12.2004		
	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	miejsce wartości stopy bezrobocia licząc od najniższej
POLSKA	2 309 410	14,9		2 773 000	17,6		2 999 601	19,0	
Dolnośląskie	185 417	16,8	11	233 352	20,6	11	257 129	22,4	12
Kujawsko - pomorskie	160 061	19,3	13	188 021	22,3	13	199 566	23,6	13
Lubelskie	141 763	15,5	7	156 832	17,0	6	164 752	17,8	6
Lubuskie	72 816	19,3	13	89 151	23,0	14	99 389	25,6	14
Łódzkie	160 698	14,8	6	198 429	17,9	7	218 281	19,5	8
Małopolskie	145 261	11,4	1	178 067	13,8	1	193 579	15,0	2
Mazowieckie	285 612	11,9	3	332 525	13,8	1	352 946	14,7	1
Opolskie	60 058	16,3	9	69 396	18,7	9	74 553	20,0	9
Podkarpackie	145 246	16,5	10	163 956	18,5	8	170 293	19,1	7
Podlaskie	61 773	13,3	5	73 193	15,6	5	76 125	16,1	4
Pomorskie	125 951	15,5	7	159 900	19,2	10	179 658	21,4	10
Śląskie	229 819	12,8	4	281 280	15,5	4	309 704	16,9	5
Świętokrzyskie	99 406	17,8	12	117 754	20,6	11	126 322	22,0	11
Warmińsko - mazurskie	127 574	23,7	16	150 910	27,2	16	162 361	29,2	16
Wielkopolskie	169 089	11,8	2	211 420	14,6	3	232 251	15,9	3
Zachodnio-pomorskie	138 866	21,7	15	168 814	25,6	15	182 692	27,5	15

⁴Źródło: GUS, <http://www.stat.gov.pl>

Tab.1.2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO⁵

Jednostka terytorialna	2004		2005		2006	
	osoba	%	osoba	%	osoba	%
Powiat łosicki	2 399	16,4	2 392	16,0	2 083	14,1
Powiat makowski	5 333	25,6	5 180	25,1	4 763	23,3
Powiat ostrołęcki	8 431	25,1	7 965	23,6	7 203	21,7
Powiat ostrowski	6 356	19,7	6 254	19,5	5 360	17,0
Powiat przasnyski	5 005	23,3	4 447	21,0	3 636	17,7
Powiat pułtuski	4 927	25,0	4 595	23,6	3 967	20,8
Powiat siedlecki	5 122	17,7	4 912	16,7	3 899	13,6
Powiat sokołowski	3 615	14,8	3 557	14,6	2 881	12,1
Powiat węgrowski	5 619	21,8	5 449	21,3	4 594	18,4
Powiat wyszkowski	7 765	27,6	7 281	26,0	5 467	20,6
Powiat m.Ostrołęka	5 876	24,0	5 400	22,5	4 843	20,3
Powiat m.Siedlce	5 369	15,8	5 195	15,3	4 546	13,4

Tab.1.3. LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W OSTROWI MAZOWIECKIEJ W LATACH 2004-2006

	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych			Udział bezrobotnych zarejestrowanych do ludności w wieku produkcyjnym		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
2004	2232	1033	1199	15,6	14,3	16,8
2005	2225	1068	1175	15,4	14,8	15,9
2006	1900	864	1036	13,1	11,9	14,3

Źródło: PUP Ostrów Mazowiecka, BDR

⁵ Źródło: Bank Danych Regionalnych

Tab.1.4. STOPA BEZROBOCIA – PORÓWNANIE

ROK	Wskaźnik	Polska	Województwo mazowieckie	Powiat ostrowski	Ostrów Mazowiecka w stosunku do:		
					Polski	województwa	powiatu
2006	Stopa bezrobocia	14,9	11,9	17,1	↓	↓	=
	Liczba osób bezrobotnych	2 309 410	285 612	5360	-	-	-
2005	Stopa bezrobocia	17,6	13,8	19,5	↓	↓	=
	Liczba osób bezrobotnych	2 773 000	332 525	6254	-	-	-
2004	Stopa bezrobocia	19,0	14,7	19,7	↓	↓	=
	Liczba osób bezrobotnych	2 999 601	352 946	6356	-	-	-

Źródło: BDR

2. Poziom przestępczości

Tab.2.1. WSKAŹNIK ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ ORAZ WYKRYWALNOŚĆ PRZESTĘPSTW W POWIATACH PODREGIONU OSTROŁĘCKO-SIEDLECKIEGO

Jednostka terytorialna	2004		2005		2006	
	wskaźnik zagrożenia przestępczością na 100 tys. mieszkańców	wykrywalność przestępstw %	wskaźnik zagrożenia przestępczością na 100 tys. mieszkańców	wykrywalność przestępstw %	wskaźnik zagrożenia przestępczością na 100 tys. mieszkańców	wykrywalność przestępstw %
Powiat łosicki	2422	60,9	2238	63,2	2789	76,8
Powiat makowski	2482	72,3	2688	76,6	2838	76,5
Powiat ostrołęcki	2725	61,9	2701	67,8	2849	74,2
Powiat ostrowski	2320	72,6	2583	75,9	2724	77,7
Powiat przasnyski	3818	77,3	3295	77,9	3942	85,6
Powiat pułtowski	2509	61,3	4039	79,7	3586	77,3
Powiat siedlecki	3479	67,4	2886	68,6	2551	62,1
Powiat sokołowski	2501	83,3	3041	86,1	2092	81,8
Powiat węgrowski	2688	73,9	2505	75,7	3493	82,0
Powiat wyszkowski	4471	64,7	3862	59,4	3875	63,5

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji z siedzibą w Radomiu, www.kwp.radom.pl/stats.htm

Tab.2.2. LICZBA PRZESTĘPSTW, WSKAŹNIK ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW I WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI PRZESTĘPSTW W POWIECIE OSTROWSKIM W STOSUNKU DO WOJEWÓDZTWA I KRAJU

R O K	Wskaźnik	POLSKA	Województwo mazowieckie	Powiat ostrowski	Ostrów Mazowiecka w stosunku do:		
					Polski	województwa	powiatu
2 0 0 6	Przestępstwa stwierdzone [szt.]	1 287 918	71 697	2045	-	-	-
	Wskaźnik zagrożenia przestępczością na 10 tys. mieszkańców	337,8	138,8	272,4	↑	↓	=
	Wykrywalność [%]	62,4	69,5	77,7	↑	↑	=

*Źródło: Komenda Główna Policji, <http://www.policja.pl>
Komenda Wojewódzka Policji zs. w Radomiu, www.kwp.radom.pl/stats.htm*

3. Poziom wykształcenia

Tab.3.1. WSKAŹNIK WYKSZTAŁCENIA – STAN NA 2002 ROK

Wskaźnik wykształcenia	Polska	Województwo mazowieckie	Ostrów Mazowiecka	Ostrów Mazowiecka w stosunku do:	
				Polski	województwa
Wyższe	10,08	14,20	8,66	↓	↓
Policealne	3,22	3,95	3,57	↑	↓
Średnie	28,90	31,60	27,62	↓	↓
Zasadnicze zawodowe	23,72	18,56	17,69	↓	↓
Podstawowe	30,37	27,79	22,56	↑	↑
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	3,71	3,88	2,40	↑	↑

Źródło: Bank Danych Regionalnych

4. Poziom płac

Tab.4.1. PRZECIĘTNY POZIOM WYNAGRODZEŃ BRUTTO – TABELA PORÓWNAWCZA

ROK	Wskaźnik	Polska	Województwo mazowieckie	Powiat ostrowski	Ostrów Mazowiecka w stosunku do:		
					Polski	województwa	powiatu
2006	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem	2 636,81	3 381,13	2 129,62	↓	↓	=
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w %	100	128,2	80,8			
2005	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem	2 506,93	3 227,04	2 009,11	↓	↓	=
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w %	100	128,7	80,1			

Źródło: Bank Danych Regionalnych

5.PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Ogółem w **Polsce** w dniu 31.12.2006 r zarejestrowanych było **3 636 039** podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze regon według sektorów własnościowych, w **województwie mazowieckim** – **609 601** podmiotów gospodarczych, w **powiecie ostrowskim** – **6 023** podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, a w **Ostrowi Mazowieckiej** – **3 105**.⁶

Tab.5.1. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH W 2006 ROKU NA 1000 MIESZKAŃCÓW.

Wskaźnik	Polska	Województwo mazowieckie	Powiat ostrowski	Ostrów Mazowiecka	Ostrów Mazowiecka w stosunku do:		
					Polski	województwa	powiatu
Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców w 2006 roku	95	118	80	138	↑	↑	↑

Źródło: Opracowanie własne

⁶ Źródło: Bank Danych Regionalnych

6. Warunki mieszkaniowe

Tab.6.1. WARUNKI MIESZKANIOWE

ROK	Wskaźnik ⁷	POLSKA	Województwo mazowieckie	Powiat ostrowski	Ostrów Mazowiecka	Ostrów Mazowiecka w stosunku do:		
						Polski	województwa	powiatu
2005	Liczba mieszkań	12 876 676	1 899 993	22 929	7 583	-	-	-
	Stosunek liczby mieszkań do liczby mieszkańców	0,338	0,368	0,305	0,336	↓	↓	↑
	Izby	47 539 382	6 667 669	90 130	29 615	-	-	-
	Stosunek liczby izb do liczby mieszkańców	1,25	1,29	1,19	1,31	↑	↑	↑
	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	895 078	128 210	1 757	508	-	-	-
	Stosunek powierzchni użytkowej mieszkań w tys. m ² do liczby mieszkańców	0,023	0,025	0,023	0,023	=	↓	=
	Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,69	3,51	3,93	3,91	↑	↑	↓
	Przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie	2,96	2,72	3,28	2,97	↑	↑	↓
	Przeciętna liczba osób na jedną izbę	0,802	0,774	0,835	0,762	↓	↑	↓
	Przeciętna powierzchnia w m ² jednego mieszkania	69,5	67,5	76,6	67,0	↓	↓	↓
	Przeciętna powierzchnia w m ² na 1 osobę	23,5	24,8	23,3	22,5	↓	↓	↓

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Źródło: PUP Ostrów Mazowiecka, BDR

⁷ www.stat.gov.pl

7. Poziom ubóstwa

Tab.7.1. PRODUKT KRAJOWY BRUTTO WEDŁUG WOJEWÓDZTW I PODREGIONÓW W 2001 R.⁸

<i>Województwa:</i>	<i>Stopa ubóstwa skrajnego w 2002 r. Polska ogółem=100</i>	<i>Miejsce wartości stopy ubóstwa licząc od najwyższej [miejsce 1 – najwyższy poziom ubóstwa skrajnego]</i>	<i>Poziom PKB na jednego mieszkańca*</i>	<i>Miejsce wartości poziomu PKB na jednego mieszkańca licząc od najwyższej</i>
Dolnośląskie	109	10	101,7	4
Kujawsko-pomorskie	98	7	90,4	7
Lubelskie	121	13	70,1	16
Lubuskie	89	4	88,8	9
Łódzkie	88	3	90,2	8
Małopolskie	98	8	86,4	10
Mazowieckie	77	2	155,9	1
Opolskie	92	5	81,2	11
Podkarpackie	147	15	71,4	15
Podlaskie	105	9	75,6	13
Pomorskie	118	11	99,3	5
Śląskie	73	1	109,1	2
Świętokrzyskie	121	14	76,4	12
Warmińsko-mazurskie	152	16	72,4	14
Wielkopolskie	93	6	106,2	3
Zachodniopomorskie	118	12	99,2	6

Źródło. GUS www.stat.gov.pl

⁸ GUS i US Katowice, Katowice 2003.

Tab.7.2. ODSETEK OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA W 2002 R.

<i>Miejsce zamieszkania</i>	<i>Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej</i>			
	minimum egzystencji		ustawowej granicy ubóstwa	
	w %	ogółem=100	w %	ogółem=100
Ogółem	11,1	100	18,5	100
Miasta razem	7,0	63	12,2	66
o liczbie mieszkańców:				
500 tys. i więcej	2,5	23	5,0	27
200-500 tys.	5,3	48	9,0	49
100-200 tys.	7,0	63	12,1	65
20-100 tys.	7,5	68	13,9	75
20 tys. i mniej	11,4	103	18,6	101
Wieś	17,4	157	27,9	148
Województwa:				
Dolnośląskie	12,1	109	19,5	104
Kujawsko-pomorskie	10,8	97	17,9	95
Lubelskie	13,4	121	21,2	113
Lubuskie	9,8	88	17,2	91
Łódzkie	9,7	87	15,8	84
Małopolskie	10,8	97	18,9	101
Mazowieckie	8,5	77	15,3	83
Opolskie	10,2	92	17,9	97
Podkarpackie	16,3	147	25,4	137
Podlaskie	11,6	105	20,0	108
Pomorskie	13,0	117	19,7	106
Śląskie	8,1	73	14,0	76
Świętokrzyskie	13,4	121	23,1	125
Warmińsko-mazurskie	16,8	151	26,1	141
Wielkopolskie	10,3	93	18,3	99
Zachodniopomorskie	13,0	117	19,1	103

Źródło: GUS www.stat.gov.pl

Jeżeli chodzi o województwo mazowieckie znajduje się ono na 2 miejscu w Polsce pod względem wielkości ubóstwa skrajnego, mimo iż względem poziomu PKB na jednego mieszkańca zajmuje 1 miejsce

Tab.7.3. LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM OSTROWI MAZOWIECKIEJ

ROK	w wieku przedprodukcyjnym			w wieku produkcyjnym			w wieku poprodukcyjnym		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
2000	6138	3093	3045	13614	6839	6775	2617	805	1812
2001	5903	2983	2920	13857	7001	6856	2686	827	1859
2002	5716	2885	2831	14068	7080	6988	2733	846	1887
2003	5491	2775	2716	14270	7179	7091	2749	848	1901
2004	5354	2714	2640	14344	7209	7135	2788	874	1914
2005	5229	2632	2597	14491	7234	7257	2832	899	1933
2006	5105	2575	2530	14543	7282	7261	2899	922	1977

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Tab.7.4. ODSETEK OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA W 2002 R.

ROK	Wskaźnik	POLSKA	Województwo mazowieckie	Powiat ostrowski, Ostrow Mazowiecka w stosunku do Polski
2002	Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej minimum egzystencji	11,1%	8,5%	↑
	Odsetek osób w gospodarstwach domowych znajdujących się poniżej ustawowej granicy ubóstwa	18,5%	15,3%	↑

Źródło: GUS www.stat.gov.pl

Czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej staje się w Polsce w coraz większym stopniu miejsce zajmowane na rynku pracy. W konsekwencji zasięg ubóstwa jest silnie zróżnicowany według struktury społeczno-zawodowej ludności. Ubóstwu sprzyja szczególnie bezrobocie, niski status zawodowy, zamieszkanie na wsi lub w małym miasteczku, model rodziny wielodzietnej. Choć bieda nie omija ludzi starszych, to ich udział w populacji ubogich jest mniejszy

Tab.7.5. LICZBA ŚWIADCZEŃ PRYZNANYCH PRZEZ MOPS W OSTROWI MAZOWIECKIEJ W LATACH 2004-2006

rok	Rzeczywista liczba udzielonych świadczeń
2004	758
2005	861
2006	1049

Źródło: Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka, MOPS

8.Trendy demograficzne

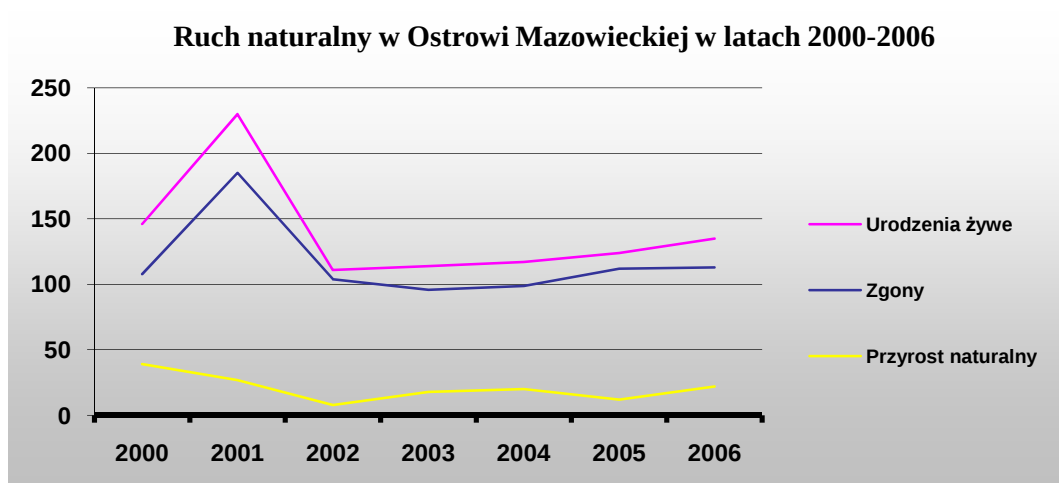
Tab.8.1. RUCH NATURALNY W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

ROK	Urodzenia żywe	Zgony ogółem	Zgony niemowląt	Przyrost naturalny
2000	146	107	1	39
2001	230	185	0	27
2002	111	103	1	8
2003	114	96	0	18
2004	117	97	2	20
2005	124	112	0	12
2006	135	113	0	22

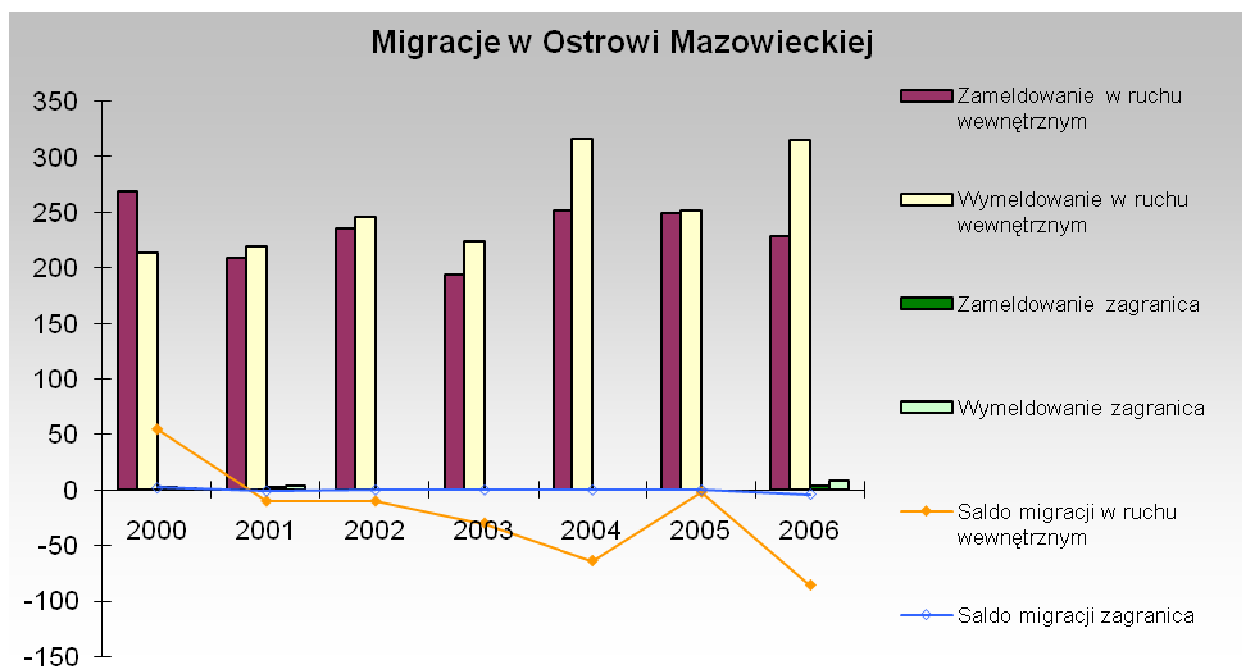
Źródło: Bank Danych Regionalnych

Tab.8.2. MIGRACJE W RUCHU WEWNĘTRZNYM I ZEWNĘTRZNYM W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

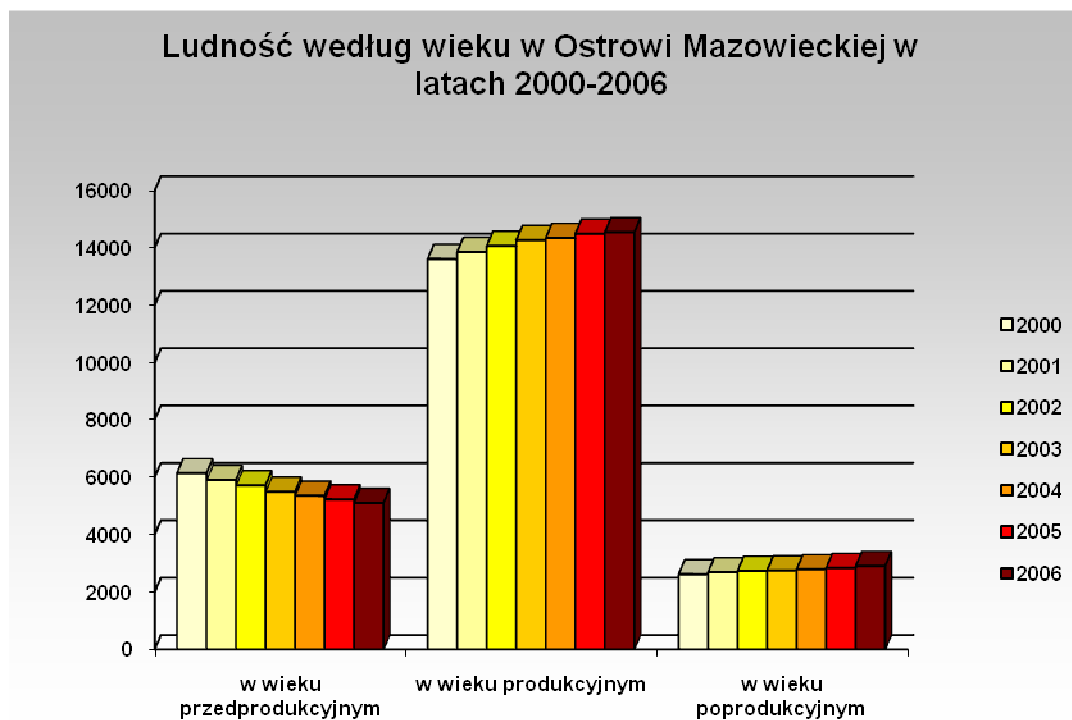
ROK	Zameldowania		Wymeldowania		Saldo migracji	
	W ruchu wewnętrznym	Zagranica	W ruchu wewnętrznym	Zagranica	W ruchu wewnętrznym	Zagranica
2000	269	3	214	1	55	2
2001	209	3	219	4	-10	-1
2002	236	0	246	0	-10	0
2003	194	0	224	0	-30	0
2004	252	0	316	0	-64	0
2005	250	0	252	0	-2	0
2006	229	4	315	8	-86	-4

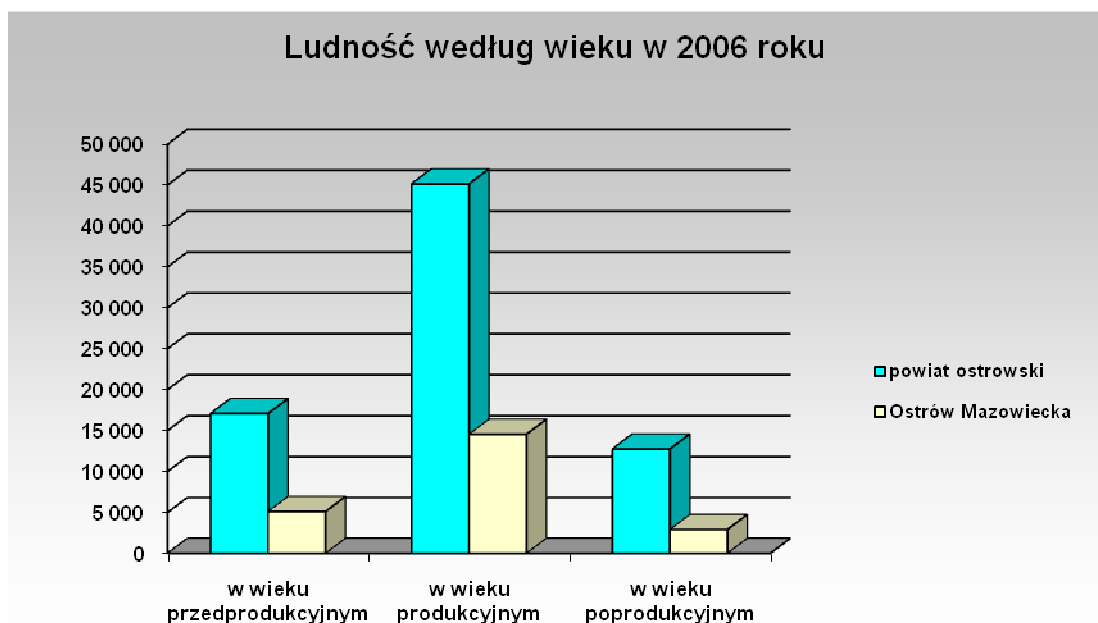
Rys.8.3. Ruch naturalny w Ostrowi Mazowieckiej.

Rys.8.4. Migracje w Ostrowi Mazowieckiej.

Rys.8.5. Ludność według wieku w Ostrowi Mazowieckiej w latach 2000-2006

Rys.8.6. Ludność według wieku w Ostrowi Mazowieckiej w porównaniu do powiatu ostrowskiego.

Po przeprowadzeniu delimitacji wyznaczono w Ostrowi Mazowieckiej obszar przeznaczony do rewitalizacji ,który spełnia następujące kryteria:

Kryteria Obszar	stopa bezrob ocia	poziom przestę pczości	poziom wykszał cenia	poziom płac	przedsię biorczoś ć	warunki mieszka niowe	poziom ubóstwa	trendy demogra ficzne	Razem
I.Obszar rewitalizowany	X	X	X	X	–	X	X	X	7

V. ZASIĘG TERYTORIALNY, PODZIAŁ NA ZESPOŁY I ZADANIA

Program rewitalizacji obszarów miejskich i poprzemysłowych miasta Ostrow Mazowiecka obejmuje obszar zaznaczony na mapach.

Wyznaczony obszar objęty rewitalizacją, podzielony został na pięć zespołów, oznaczonych literami: A ,B, C, D,E. Poszczególne zadania zostały oznaczone zgodnie z oznaczeniem zespołu i liczbą porządkową zadania (np. A-8). Oznaczenia liczbowe poszczególnych zadań nie mają odniesienia do kolejności planu realizacji inwestycji.

1. Obszar miasta objęty rewitalizacją :

▪ Zespół A

W granicach wyznaczonych : ul. Młyńską, ul. Lubiejewską, terenem cmentarza parafialnego, ul. Orzeszkowej, ul.Sikorskiego, ul. B. Prusa, ul. Jagiellońską, ul. 3-go Maja na odcinku do ul. Armii Krajowej, odcinek ul. Armii Krajowej do ul. Wileńskiej, ul. Wileńska do skrzyżowania z ul. Młyńską

▪ Zespół B

W granicach wyznaczonych : odcinkiem ul. Armii Krajowej do ul. Lipowej, ul. Lipową, ul. Sportową, odcinkiem ul. Duboisa od ul Sportowej do ul. 3-go Maja, ul. 3-go Maja na odcinku od ul. Duboisa do ul. Armii Krajowej

▪ Zespół C

W granicach wyznaczonych : ul. Jagiellońską, ul. B Prusa, ul. Marcina Mieszka, ul. Różańską na odcinku od ul. Marcina Mieszka do ul. Witosa, ul. Witosa, ul. Pasterską, ul. Gałczyńskiego, ul. Leśną, ul. Brokowską, ul. Parkową, ul. Broniewskiego, ul. Mieczkowskiego i 3-go Maja na odcinku od ul. Mieczkowskiego do ul. Jagiellońskiej

▪ Zespół D

W granicach wyznaczonych :ul. Duboisa na odcinku od ul. 3-go Maja do skrzyżowania z ul. Małkińską, ul. Małkińską do skrzyżowania z ul. Wrzosową, ul. Wrzosową,

ul. Akacjową na odcinku do ul. Billewiczówny, ul. Billewiczówny, ul. Wołodyjowskiego, ul. Broniewskiego, Łąkową, Olszynową, Parkową do ul. Warszawskiej. Ul. Mieczkowskiego, ul. 3-go Maja na odcinku od ul. Mieczkowskiego do ul. Duboisa oraz od skrzyżowania Duboisa z Małkińską wzdłuż ulicy Duboisa do ul. Szpitalnej i ul. Szpitalną do ul. Małkińskiej.

▪ Zespół E

W granicach wyznaczonych : ul. Wesołą na odcinku od torów kolejowych do granicy Miasta, ul. Żale na odcinku od ul. Wesołej do ul. Lubiejewskiej, granicą obszaru kolejowego (torów kolejowych) na odcinku od ul. Lubiejewskiej do ul. Wesołej oraz w obszarze ulic Sikorskiego, Podchorążych Piechoty, Stacyjna.

Przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kierowano się następującymi kryteriami:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- niekorzystne trendy demograficzne,
- niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska,
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców,
- porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,
- niski poziom wydajności energetycznej budynków,

3. Określaniu proponowanych granic przyświecały zróżnicowane cele i z tego powodu objęto nim :

- Teren historycznej zabudowy miejskiej objęty równocześnie ochroną konserwatorską
- Teren o niedostatecznym wyposażeniu w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej
- Teren centrum miasta o słabej dynamice rozwoju stanowiącej barierę w harmonijnym rozwoju całego miasta
- Tereny najbardziej zdegradowanych dzielnic mieszkaniowych
- Tereny „blokowisk”
- Tereny nie ekonomicznie wykorzystywanej przestrzeni o dużym potencjale gospodarczym (tereny poprzemysłowe, po byłych zakładach Regeneracji Podkładów PKP)

VI. PODOKRESY PROGRAMOWANIA

Przyjmuje się następujące podokresy programowania:

- Lata 2007-2015
- Lata 2015-2025

Podokres 2007-2015 będzie obejmował realizację zadań pilotażowych .

Podokres 2015-2023 będzie obejmował realizację pozostałych planowanych-perspektywicznych zadań.

Niniejszy program ma charakter otwarty i będzie aktualizowany do zmieniających się uwarunkowań. Stanowi też podstawę do dalszych prac nad procesem rewitalizacji miasta Ostrów Mazowiecka , a w szczególności planowania priorytetów działań na lata 2015-2025.

Przy wyborze zadań pilotażowych kierowano się następującymi przesłankami:

- zadania objęte pilotażem wyznaczono na terenach stanowiących własność Miasta oraz pozostałych inwestorów planujących przedsięwzięcia inwestycyjne
- wybór terenów reprezentacyjnych Miasta, które charakteryzują się dużym stopniem degradacji
- wybór terenów reprezentatywnych dla najszerzego zaprezentowania możliwych efektów rewitalizacji
- możliwość przygotowania dokumentacji projektowo- kosztorysowej ze stosownymi uzgodnieniami i pozwoleniami
- zadania, które są położone na terenach zatwierdzonych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Oprócz wymienionych zadań realizowane będą, jako wspomagające, następujące działania:

- porządkowanie stanu prawnego nieruchomości na terenach obszaru rewitalizowanego
- szerokie stosowanie ulg podatkowych , zgodnie z:

Uchwałą Rady Miasta Ostrowi Mazowieckiej nr. IX/43/2003 z dnia 24 czerwca 2003r w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Miasta Ostrow Mazowiecka

- udzielanie pomocy osobom bezrobotnym w ramach działalności Powiatowego Urzędu Pracy poprzez:
 - szkolenia i przekwalifikowania zawodowe
 - prace interwencyjne
 - staże absolwenckie
 - aktywizację zawodową absolwentów
 - roboty publiczne
 - programy specjalne
 - zatrudnienie socjalne

VII. Plan Finansowy

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Remont i modernizacja budynku "Jatki" w Ostrowi Mazowieckiej na obiekt wystawniczo-wernisażowy	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	A	1	375 000	2 125 000	2 500 000				2 500 000			
2	Rewitalizacja Centrum Miasta Ostrów Mazowiecka	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	A	2	150 000	850 000	1 000 000				1 000 000			
3	Informatyzacja Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	A	3	42 450	240 550	283 000				283 000			
4	Monitoring Miasta Ostrów Mazowiecka	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	A,B,C,D	1	93 450	529 550	623 000				623 000			
5	Budowa Sali gimnastycznej przy ZSP nr 1 w Ostrowi Mazowieckiej	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	A	4	722 700	4 095 300	4 818 000			50 000	2 700 000	2 068 000		

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
7	Centrum Integracji Społecznej i Wolontariatu w Ostrowi Mazowieckiej	Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka	D	1	150 000	850 000	1 000 000			50 000	950 000			
8	Korty	Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka	C	1	204 900	1 161 100	1 366 000				1 366 000			
9	Hala Sportowa	Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka	C	2	1 413 201	8 008 141	9 421 342	3 159 815	4 376 527	1 885 000				
10	Kryta pływalnia z zapleczem	Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka	C	3	2 200 558	12 469 828	14 670 386	4 020 156	7 210 230	3 440 000				
11	Boisko szkolne	Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka	C	4	120 000	680 000	800 000			120 000	680 000			
12	Drogi dojazdowe i zagospodarowanie terenu CKiR	Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka	C	5	555 000	3 145 000	3 700 000			2 200 000	1 500 000			
13	Przebudowa Ogródka Jordanowskiego w Ostrowi Mazowieckiej	Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka	C	6	405 000	2 295 000	2 700 000		1 000 000		1 700 000			
14	Budowa Domu Kultury z Biblioteką	Urząd Miasta Ostrow Mazowiecka	C	7	1 858 581	10 531 959	12 390 540				5 000 000	7 390 540		

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
15	Budowa Ronda Warszawska-Różańska, wykonanie przebiecia do ul. Broniewskiego, oraz droga dojazdowa do Centrum Kultury i Rekreacji "Za Stawem" w Ostrowi Mazowieckiej	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	C	8	482 253	2 732 767	3 215 020				3 215 020			
16	Przebudowa ul. Armii Krajowej	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	A	5	37 500	212 500	250 000			250 000				
17	Przebudowa ul. Szpitalnej	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	D	2	31 200	176 800	208 000			208 000				
18	Przebudowa ul. Zawiszy i Harusewicza	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	D	3	52 476	297 364	349 840			349 840				
19	Przebudowa ul. Mikołajczyka	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	C	9	54 744	310 216	364 960			364 960				
20	Przebudowa ul. Książęcej	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	D	4	19 620	111 180	130 800			130 800				

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
21	Przebudowa ul.Pileckiego	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	C	10	23 400	132 600	156 000			156 000				
22	Przebudowa ul. Leśnej	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	C	11	33 180	188 020	221 200			221 200				
23	Przebudowa ul.Tuwima	Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka	C	12	22 500	127 500	150 000			150 000				
24	Remont i przebudowa Bursy Szkolnej w Ostrowi Mazowieckiej	Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej	B	1	247 500	1 402 500	1 650 000			450 000	1 200 000			
25	Remont i przebudowa w Zespole Szkół Nr 2	Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej	B	2	100 500	569 500	670 000			50 000	620 000			
26	Budowa schodów z podjazdem dla osób niepełnosprawnych przy głównym wejściu do szkoły w Zespole Szkół Nr 2 w Ostrowi Mazowieckiej	Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej	B	3	6 000	34 000	40 000		40 000					

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
27	Budowa sali gimnastycznej przy LO im. Mikołaja Kopernika w Ostrowi Mazowieckiej	Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej	B	4	751 500	4 258 500	5 010 000		10 000	500 000	4 500 000			
28	Modernizacja budynku L.O. w Ostrowi Mazowieckiej	Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej	B	5	790 392	4 478 890	5 269 282		519 282	450 000	4 300 000			
29	Remont budynku Zespołu Szkół Nr 1 w Ostrowi Mazowieckiej przy ul. Rubinkowskiego 8	Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej	B	6	105 000	595 000	700 000		700 000					
30	Adaptacja budynku hotelowego dla potrzeb Przychodni w Ostrowi Mazowieckiej	Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	D	5	450 000	2 550 000	3 000 000			2 000 000	1 000 000			
31	Budowa bloku operacyjnego, bloku porodowego z częścią oddziału położniczego, OIT, stacji łóżek	Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	D	6	1 050 000	5 950 000	7 000 000				2 800 000	1 400 000	2 800 000	

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
32	Remont i adaptacja oddziałów ortopedycznego (II piętro), położniczego i ginekologicznego (I piętro)	Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	D	7	1 050 000	5 950 000	7 000 000					2 300 000	4 700 000	
33	Informatyzacja w Szpitalu Powiatowym w Ostrowi Mazowieckiej	Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	D	8	330 000	1 870 000	2 200 000			2 200 000				
34	Budowa lądowiska dla śmigłowców, ogrodzenie szpitala i uporządkowanie dróg wewnętrznych	Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	D	9	120 000	680 000	800 000				800 000			
35	Modernizacja kotłowni, stacji uzdatniania wody i studni głębinowej	Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	D	10	150 000	850 000	1 000 000				700 000	300 000		

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
36	Zakup sprzętu i aparatury medycznej	Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej - Curie w Ostrowi Mazowieckiej SPZZOZ	D	11	600 000	3 400 000	4 000 000				2 000 000	1 000 000	1 000 000	
37	Remont budynku Komendy Powiatowej Policji w Ostrowi Mazowieckiej	Komenda Wojewódzka Policji zs. w Radomiu	D	12	79 500	450 500	530 000			530 000				
38	Modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków oraz budowa kanalizacji sanitarnej w obszarach rewitalizowanych	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.	D, E	13,1	1 399 000	7 590 000	8 930 000			1 000 000	5 930 000	2 000 000		
39	Budowa kanalizacji sanitarnej	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.	D, E,	14,2	112 500	637 500	750 000		750 000					

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
40	Remont elewacji budynku Lubiejewska 21F	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	6	10 500	59 500	70 000		70 000					
41	Remont elewacji budynku Orzeszkowej 7C	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	7	15 000	85 000	100 000		100 000					
42	Wymiana pokrycia dachowego budynków mieszkalnych wielorodzinnych położonych w Ostrowi Mazowieckiej przy ulicy: Orzeszkowej 7C, Lubiejewskiej 21C, Lubiejewskiej 21D	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	8	10 500	59 500	70 000		70 000					

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
43	Remont klatek schodowych	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	9	45 000	255 000	300 000				300 000			
44	Budowa parkingu osiedlowego i chodników	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	10	18 000	102 000	120 000		120 000					
45	Przebudowa placu zabaw	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	11	7 500	42 500	50 000					50 000		
46	Przebudowa terenów zielonych	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	12	12 000	68 000	80 000					80 000		

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem					2011	2012	2013
								2007	2008	2009	2010			
47	Przebudowa chodników i ulic dojazdowych do budynków mieszkalnych	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	13	67 500	382 500	450 000					450 000		
48	Zakup i instalacja monitoringu	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	14	12 000	68 000	80 000			80 000				
49	Remont oświetlenia	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Dom Młodych" w Ostrowi Mazowieckiej	A	15	4 500	25 500	30 000				30 000			
50	Zadania inwestycyjno-remontowe na nieruchomościach przy ul. S. Okrzei 2 i ul. B. Prusa 5 w Ostrowi Mazowieckiej, w tym:	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"			0	0								

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
51	Ocieplenie stropu ostatniej kondygnacji	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"	A	16	2 400	13 600	16 000	16 000						
52	Remont nawierzchni dachu papą termozgrzewalną	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"	A	17	6 300	35 700	42 000	42 000						
53	Remont i przebudowa przedsionków wejściowych do budynku z wymianą stolarki drzwiowej	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"	A	18	6 750	38 250	45 000			45 000				
54	Ocieplenie stropu kondygnacji podziemnej	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"	A	19	10 800	61 200	72 000				72 000			
55	Przebudowa chodników, budowa miejsc postojowych i drogi dojazdowej, renowacja zieleni	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"	A	20	18 000	102 000	120 000					120 000		

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
56	Zadania inwestycyjno-remontowe na nieruchomości przy ul. Lubiejewskiej 8 w Ostrowi Mazowieckiej, w tym:	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"			0	0								
57	Ocieplenie stropu ostatniej kondygnacji	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"	A	21	2 250	12 750	15 000	15 000						
58	Remont nawierzchni dachu papą termozgrzewalną	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"	A	22	6 750	38 250	45 000	45 000						
59	Remont i przebudowa przedsionków wejściowych do budynku z wymianą stolarki drzwiowej	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"	A	23	15 750	89 250	105 000			105 000				

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem					2011	2012	2013
								2007	2008	2009	2010			
60	Przebudowa chodników, budowa miejsc postojowych i drogi dojazdowej, renowacja zieleni	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Słoneczny Dom"	A	24	18 000	102 000	120 000					120 000		
61	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. 3 Maja 5,9,7,70,72,74,40; ul. Kilińskiego 1, 2, 3	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	B	7	855 000	4 845 000	5 700 000						5 700 000	
62	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul.Ks.J. Sobotki 4; ul. Kościuszki 19,21,38,38A,38B,38C,38D,42A,42,42E,42B,42D,42C,44,46,48,50	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	B	8	2 295 000	13 005 000	15 300 000						15 300 000	

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
63	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Okrzei 5,5A,5B,1;Pl. Ks. Anny Mazowieckiej 6,2	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	A	25	735 000	4 165 000	4 900 000						4 900 000	
64	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Dubois 1	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	D	15	180 000	1 020 000	1 200 000						1 200 000	
65	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Batorego 11,17	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	D	16	150 000	850 000	1 000 000						1 000 000	

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
66	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. 11 Listopada 1	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	A	26	90 000	510 000	600 000						600 000	
67	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Warchalskiego 4	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	B	9	120 000	680 000	800 000						800 000	
68	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Widnichowskiej 1,3,3A,5A,5,7,9,11,15,13,17,19,21,23,24	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	B	10	1 995 000	11 305 000	13 300 000						13 300 000	

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
69	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Armii Krajowej 4,6,6A; ul. Lipowej 2,6,18,10,12,14,16	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	B	11	900 000	5 100 000	6 000 000						6 000 000	
70	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Szkolnej 13	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	B	12	60 000	340 000	400 000						400 000	
71	Modernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z sieciami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Sportowej 23,25	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko - Własnościowa "Nasz Dom"	B	13	150 000	850 000	1 000 000						1 000 000	

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
72	Ocieplenie ścian południowej i północnej bloku przy ul. G.Roweckiego 7	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Meble"	A	27	15 000	85 000	100 000			100 000				
73	Remont dachu o pow. 520 m2 wraz z wymianą kominów szt 12	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Meble"	A	28	6 000	34 000	40 000			40 000				
74	Wyminan okien piwnicznych i drzwi wejściowych	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Meble"	A	29	1 500	8 500	10 000			10 000				
75	Modernizacja parkingu i chodnika na terenie Spółdzielni	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Meble"	A	30	4 500	25 500	30 000			30 000				
76	Monitoring i inne drobne remonty na terenie Spółdzielni	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Meble"	A	31	1 500	8 500	10 000			10 000				
77	Docieplenie ścian zewnętrznych budynku mieszkalnego wielorodzinnego na działce nr ew.170/10 przy B. Prusa 3 w Ostrowi Mazowieckiej	Spółdzielnia Mieszkaniowa przy MSM	A	32	60 385	342 179	402 564			402 564				

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
78	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymiana stolarki okiennej części wspólnych, przebudowa i remont balkonów i wykonanie daszków nad balkonami IV piętra	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Lubiejewskiej 6	A	33	60 000	340 000	400 000			400 000				
79	Przebudowa chodników, budowa miejsc postojowych i drogi wjazdowej, renowacja zieleni	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Lubiejewskiej 6	A	34	12 000	68 000	80 000				80 000			
80	Ocieplenie ścian zewnętrznych, wymiana stolarki okiennej części wspólnych	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Partyzantów 3	D	17	25 500	144 500	170 000	170 000						

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
81	Ocieplenie stropów, kondygnacji podziemnej i kominów wentylacji grawitacyjnej z montażem wywiewników dachowych	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Partyzantów 3	D	18	6 000	34 000	40 000			40 000				
82	Wymiana pionów kanalizacji sanitarnej	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Partyzantów 3	D	19	6 000	34 000	40 000					40 000		
83	Przebudowa chodników, budowa miejsc postojowych i drogi wjazdowej, renowacja zieleni	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Partyzantów 3	D	20	9 000	51 000	60 000						60 000	

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
84	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymiana stolarki okiennej części wspólnych, remont i przebudowa balkonów i wykonanie daszków nad balkonami IV piętra	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Batorego 15	D	21	45 000	255 000	300 000			300 000				
85	Wykonanie w budynku instalacji ciepłej wody i węzła ciepłego, wymiana w budynku pionów instalacji zimnej wody, pionów kanalizacji sanitarnej i przyłącza ciepłego	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Batorego 15	D	22	15 000	85 000	100 000					100 000		
86	Przebudowa drogi dojazdowej, budowa parkingu, renowacja zieleni	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Batorego 15	D	23	9 000	51 000	60 000						60 000	

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
87	Wymiana instalacji centralnego ogrzewania	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul.Paryżantów 5	D	24	7 500	42 500	50 000	50 000						
88	Ocieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymiana stolarki okiennej części wspólnych	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul.Paryżantów 5	D	25	39 000	221 000	260 000			260 000				
89	Wymiana pionów kanalizacji sanitarnej	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul.Paryżantów 5	D	26	6 000	34 000	40 000					40 000		
90	Przebudowa chodników, budowa miejsc postojowych i drogi wjazdowej, renowacja zieleni	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul.Paryżantów 5	D	27	9 000	51 000	60 000					60 000		
91	Ocieplanie budynków i stropów, wymiana okien (Osiedle Lubiejewska)	Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o.	A	35	300 000	1 700 000	2 000 000				2 000 000			

Lp.	Nazwa zadania	Inwestor	Obszar	Zadania	Przewidywany koszt realizacji inwestycji			Okres realizacji						
					Środki własne	Środki UE	Razem							
								2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
92	Budowa drogi osiedlowej i parkingów, placu zabaw (Osiedle Lubiejewska)	Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o.	A	36	75 000	425 000	500 000					500 000		
93	Remont elewacji budynków (Osiedle Paryżantów)	Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o.	D	28	24 000	136 000	160 000				160 000			
94	Remont kapitalny budynku 3 Maja 58	Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o.	A	37	60 000	340 000	400 000				400 000			
95	Docieplanie stropów i ścian zewnętrznych, wymiana okien (Osiedle Warchalskiego)	Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z o.o.	B	14	112 500	637 500	750 000						750 000	
	RAZEM				25 058 990	142 00 944	167 059 934	7 517 971	14 966 039	18 578 364	48 409 020	18 018 540	59 570 000	0

VIII. PLANOWANE DO WYKONANIA ZADANIA W PODOKRESIE 2007-2015

Niniejszy program ma charakter otwarty i będzie aktualizowany do zmieniających się uwarunkowań. Stanowi też podstawę do dalszych prac nad procesem rewitalizacji miasta Ostrów Mazowiecka, a w szczególności planowania priorytetów działań na lata 2015-2025. Zespół programowy wspólnie z zainteresowanymi podmiotami i w oparciu o Strategię Rozwoju miasta Ostrów Mazowiecka opracuje założenia inwestycyjne planowane do realizacji w obszarze rewitalizowanym do roku 2025r.

IX. PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ

Źródłami finansowania zadań będą:

- fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
- budżet miasta,
- budżety wspólnot mieszkaniowych,
- budżety właścicieli nieruchomości,
- budżety Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- programy wspomagania budownictwa mieszkaniowego,
- środki Eko-Funduszu,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Fundusze strukturalne, których środki mogą być wykorzystane na zadania z zakresu rewitalizacji:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
- Europejski Fundusz Społeczny (EFS)
- Inicjatywa Wspólnotowa EQUER
- Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG III A
- Mechanizm finansowy EOG

X. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Program rewitalizacji jest zgodny z priorytetami i celami rozwojowymi zapisanymi w dokumentach strategicznych i długookresowych, a w szczególności w :

-Narodowej Strategii Polityki i Integracji Społecznej

-Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego

Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie

Cel strategiczny 5: Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu

Cel strategiczny 6: Bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Ostrowi Mazowieckiej
 - Strategii Rozwoju miasta Ostrów Mazowiecka 2003-2015
-
- I cel strategiczny budowa kompleksu budynków kulturalno-sportowych, zagospodarowanie parku miejskiego i ogródka jordanowskiego, stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, organizacja sportowo-kulturalnych imprez integracyjnych, rozwój szkolnictwa wyższego i oferty doskonalenia zawodowego,
 - II cel strategiczny wspieranie kooperacji i współpracy lokalnych przedsiębiorstw, wspieranie rozwoju partnerstwa publiczno-prawnego, rozwój systemu informacji i doradztwa biznesowego, animacja powstawania systemu pożyczek i gwarancji kredytowych dla lokalnych przedsiębiorców, wspieranie rozwoju usług, przygotowanie terenów inwestycyjnych, zagospodarowanie obiektów przemysłowych,
 - III cel strategiczny – poprawa stanu dróg lokalnych, aranżacja centrum miasta, wzmocnienie funkcji subregionalnych miasta, uporządkowanie wolnej przestrzeni miasta, kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych, sukcesywne uzupełnienie wyposażenia w infrastrukturę
 - wodociągowo-kanalizacyjną, reorganizacja systemu ocieplenia miasta,
 - unowocześnienie systemu gospodarki odpadami.
-
- Strategii Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2004-2015.
- 4.1.1 I cel operacyjny – stworzenie sprawnego systemu obsługi informacji dla potencjalnych inwestorów oraz stworzenia oferty terenów i obiektów przeznaczonych pod nowe inwestycje,
 - 4.1.2 II cel operacyjny – utworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw. Wspieranie istniejącego biznesu lokalnego,
 - 4.1.3 II cel operacyjny – rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej niezbędnej dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
 - 4.3.1 I cel operacyjny – podwyższenie standardu bazy szkół i placówek oświatowych oraz podniesienie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, w tym specjalnych,
 - 4.4.2 II cel operacyjny działania na rzecz rozwiązania problemu gospodarki odpadami.

LPR przygotowano z uwzględnieniem wymogów wynikających z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 z 2008 r., poz. 1227) w zakresie strategicznych ocen na środowisko.

XI. SYSTEM OKRESOWEGO MONITOROWANIA, OCENY, AKTUALIZACJI I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

A .Monitorowanie, ocena i aktualizacja

Program rewitalizacji stanowi dokument otwarty. Poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz będzie w razie potrzeby aktualizowany w zakresie dostosowania

do zmieniających się uwarunkowań. Analiza, ocena i aktualizacja programu odbywać się będzie w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami.

Do monitorowania, oceny rewitalizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz osiągane wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania.

Na system okresowej analizy, monitorowania i aktualizacji składają się:

1) zespół koordynacyjny i zespół programowy

2) partnerzy:

- partnerzy indywidualni i zbiorowi (ludność):
mieszkańcy rewaloryzowanych i modernizowanych budynków
wspólnoty mieszkaniowe
najemcy mieszkań komunalnych i właściciele nieruchomości
- mieszkańcy miasta
- przedsiębiorcy
- partnerzy społeczno-gospodarczy (organizacje):
- partnerzy instytucjonalni (podmioty):
spółdzielnie mieszkaniowe
Starostwo Powiatowe
Powiatowy Urząd Pracy
Powiatowa Komenda Policji

B. Komunikacja społeczna

Zasadniczym celem komunikacji społecznej jest uzyskanie partycypacji społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywnego udziału w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Komunikacja społeczna ma zapewnić partnerom programu:

- dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji
- pobudzić ich do wyrażania własnych opinii
- nawiązać porozumienie pomiędzy partnerami procesu rewitalizacji a zespołem koordynacyjnym

Podstawą partycypacji jest informacja, wymieniana pomiędzy partnerami a zespołem koordynacyjnym w procesie komunikacji społecznej, zorganizowanej w sprawny system.

Informowanie w procesie komunikacji społecznej ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące procesu rewitalizacji, w zamian za tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy.

Na system komunikacji społecznej składa się:

1) podmiot inicjujący proces komunikowania się:

- zespół koordynacyjny

2) podmiot odbierający informacje:

- przede wszystkim partnerzy indywidualni i zbiorowi,
- a także pozostali partnerzy

3) określone informacje:

- wiadomości zaznajamiające oraz o specyficznym tzw. pedagogicznym charakterze, wyjaśniające zagadnienie rewitalizacji i potrzebę realizacji programu
- wiadomości z bieżącej realizacji programu
- wnioski z monitorowania, oceny i aktualizacji

4) określony sposób komunikowania się:

- środki komunikacji społecznej bezpośredniej
spotkania mieszkańców z urzędnikami podczas załatwiania spraw
-spotkania burmistrza miasta oraz pełnomocnika do spraw rewitalizacji (zespół koordynacyjny) z mieszkańcami w czasie przyjęć interesantów
przesyłki pocztowe,
poczta elektroniczna
rozmowy telefoniczne
- środki komunikacji społecznej pośredniej
relacje z dziennikarzami prasy, radia, telewizji, (informacja prasowa, konferencja, wywiady)
ulotki
biuletyny
informatory
wydawnictwa (stałe, cykliczne i okazjonalne)
strona internetowa

System wykorzystywać może:

- dokumentację (uchwały rady, zarządzenia i decyzje burmistrza, ustalenia zespołu koordynacyjnego)
- wywiad (bieżące informacje o sytuacji)

- badania sondażowe (określenie grupy badawczej, jej liczebności i struktury; wybranie osób do przeprowadzenia badania; wybranie metody badania; samo poinformowanie mieszkańców o zamiarze badania, aby znali potrzebę i celowość badania)

wywiad kwestionariuszowy,

wywiad telefoniczny,

ankieta wypełniana przez respondenta

Sprawność i efektywność działania systemu komunikacji społecznej zależy z jednej strony od zaangażowania, umiejętności, sposobu pozyskiwania, analizowania i oceny informacji od mieszkańców, a z drugiej strony od umiejętności doboru form i środków przekazywania informacji.

XII. WSKAŹNIKI PRODUKTÓW, REZULTATÓW, ODDZIAŁYWANIA

Określa się trzy rodzaje wskaźników monitorowania;

A. Wskaźniki produktu

B. Wskaźniki rezultatu

C. Wskaźniki oddziaływania

A. Do wskaźników produktu należą:

1. Liczba zrewaloryzowanych kwartałów
2. Liczba budynków mieszkalnych poddanych rewitalizacji
3. Liczba zrewaloryzowanych obiektów po-przemysłowych
4. Długość i powierzchnia przebudowanych i wyremontowanych ulic i chodników
5. Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej
6. Długość zrealizowanej sieci wodociągowej
7. Długość zrealizowanej sieci kanalizacyjnej
8. Długość zrealizowanych sieci ciepłych
9. Liczba zamontowanych kamer monitorujących
10. Liczba nowych punktów oświetlenia ulicznego
11. Liczba nieruchomości wystawionych na sprzedaż
12. liczba przestępstw

B. Do wskaźników rezultatów należą:

1. Powierzchnia terenów objętych rewitalizacją
2. Nowa powierzchnia usługowa na obszarze rewitalizowanym
3. Nowa powierzchnia przeznaczona na cele społeczne, kulturalne i turystyczne

4. Nowe miejsca parkingowe
5. Nowe miejsca hotelowe
6. Nowe miejsca pracy
7. Wyeliminowane kuchnie i piece węglowe

C. Do wskaźników oddziaływania należą:

1. Liczba mieszkańców na obszarze objętym rewitalizacją
2. Wskaźnik bezrobocia
3. Liczba nowych małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) powstałych na obszarze zrewitalizowanym
4. Wzrost liczby turystów odwiedzających miasto
5. Redukcja tzw. niskiej emisji

XIII. OCZEKIWANE EFEKTY

Realizacja programu rewitalizacji przyczynia się do:

- zatrzymania degradacji budynków i terenów objętych ochroną konserwatorską
- podwyższenia standardu zasobów mieszkaniowych
- wprowadzenia dodatkowych funkcji usługowych, umożliwiających utworzenie nowych, dodatkowych miejsc pracy
- poprawy estetyki przestrzeni miejskiej
- wzmocnienia identyfikacji mieszkańców z Miasta oraz ich integracji
- poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców i gości
- poprawa stanu środowiska kulturowego Miasta
- poprawa stanu środowiska naturalnego Miasta
- poprawa infrastruktury drogowej
- poprawa infrastruktury mediów
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości
- przeciwdziałanie procesowi wykluczenia społecznego
- poprawa stanu infrastruktury społecznej i turystycznej

Realizacja programu rewitalizacji miasta przyczyni się do zintegrowanego rozwoju społeczno gospodarczo przestrzennego Ostrowi Mazowieckiej.

XIV.Raporty z przeprowadzonych badań

Opinie mieszkańców na temat bezpieczeństwa w Ostrowi Mazowieckiej

dr Katarzyna Dzieniszewska-Naroska

Badanie Ostrow Mazowiecka 2005

1.Charakterystyka badania.

Badanie zostało przeprowadzone metodą ankietową z ankierem na przełomie czerwca i lipca 2005 roku, na reprezentatywnej próbie mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej. Objęło ogółem 237 dorosłych mieszkańców miasta. W grupie ankietowanych mieszkańców znalazło się: 56% kobiet i 44% mężczyzn; 13% osób z wykształceniem podstawowym, 23% z wykształceniem zasadniczym zawodowym, 52% z wykształceniem średnim i 12% z wykształceniem wyższym; 14% osób w wieku od 18 do 24 lat, 12% od 25 do 34 lat, 14% od 35 do 44 lat, 28% od 45 -54 lat, 15% od 55 do 64 lat i 17% w wieku 65 i więcej lat. Pośród ankietowanych osoby pracujące stanowią 39%, bezrobotni 18%, emeryci i renciści 33%, gospodynie domowe 8% oraz uczniowie i studenci 2%. Te podstawowe dane demograficzne z próby pod względem podstawowych cech takich jak: płeć, wiek i wykształcenie nie odbiegają w sposób znaczący od danych GUS-u, zebranych na podstawie spisu powszechnego z 2002 roku⁹.

Generalnie rzecz biorąc nie odnotowano podczas realizacji badania większych problemów. Mieszkańcy Ostrowi Mazowieckiej okazywali życzliwość ankierom i chęć współpracy przy realizacji badania. Jedynie pytanie o dochód na jednego mieszkańca w gospodarstwie domowym okazało się drażliwe i odmowy odpowiedzi w tym pytaniu sięgają 33%¹⁰. W pozostałych pytaniach, albo odmów nie odnotowano albo nie przekraczają 1%.

2.Ogólna opinia mieszkańców na temat bezpieczeństwa w mieście.

W ogólnej ocenie poziomu bezpieczeństwa w Ostrowi Mazowieckiej, **mieszkańcy w zdecydowanej większości mają poczucie, że żyją w miejscu bezpiecznym**. Ogółem uznało miasto za bezpieczne 68% badanych (Wykres 1). **Jeszcze lepiej mieszkańcy oceniają bezpieczeństwo własnego osiedla**. Uznało własne osiedle za bezpieczne 82% ankietowanych (Wykres 2). Nieco większe poczucie zagrożenia niż inni mają mieszkańcy: osiedla Kościuszki i Widnichowska oraz mieszkańcy samego centrum miasta (osiedla Lubiejewska, ulic Partyzantów, Batorego i 3 Maja).

Warto zwrócić uwagę na to, że najliczniejsza grupa mieszkańców nie dostrzega zmian pod względem bezpieczeństwa w mieście. Zdecydowana większość uważa, że pod względem bezpieczeństwa w ciągu ostatnich dwóch lat nic się w mieście nie zmieniło. Jednakże, jeżeli przyjrzeć się grupom dostrzegającym zmiany pod tym względem to zdecydowanie większa jest

⁹ Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, Gmina miejska Ostrów Mazowiecka, Warszawa 2003.

¹⁰ We wszystkich badaniach opinii publicznej odmowy odpowiedzi przy dochodach sięgają 1/3 ankietowanych, pytanie o dochody należy, zatem tradycyjnie do pytań drażliwych.

grupa osób, które dostrzegają poprawę bezpieczeństwa niż grupa, która ma poczucie, że sytuacja pod tym względem w ciągu ostatnich dwóch lat uległa pogorszeniu. Poprawę pod względem bezpieczeństwa dostrzegają częściej kobiety i osoby z wykształceniem wyższym niż inne grupy badanych.

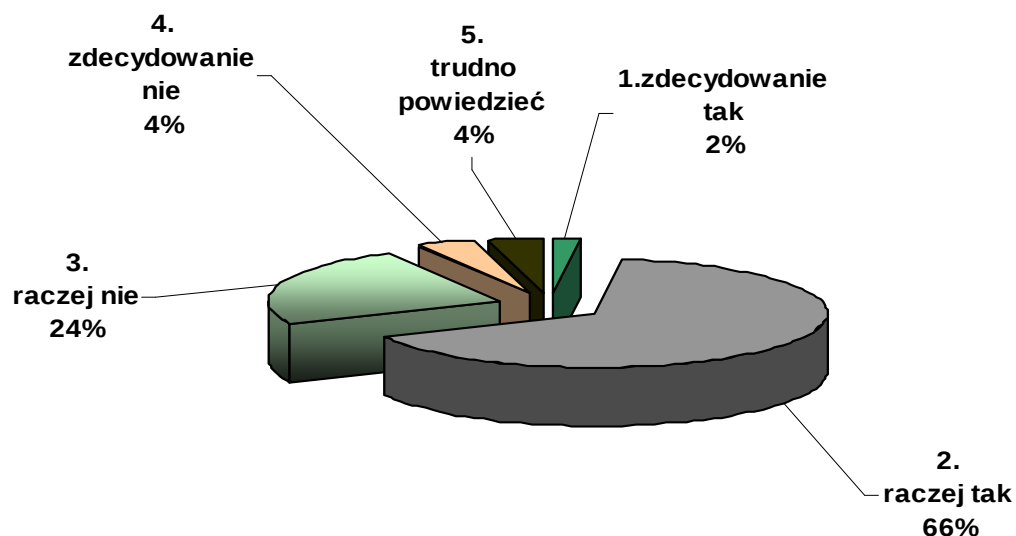
Tabela 1.

Czy w ciągu ostatnich dwóch lat bezpieczeństwo mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej poprawiło się czy raczej uległo pogorszeniu?

		Częstość	Procent
Ważne	1. zdecydowanie się poprawiło	3	1,3
	2. raczej się poprawiło	59	24,9
	3. pozostało bez zmian	144	60,8
	4. raczej się pogorszyło	20	8,4
	5. zdecydowanie się pogorszyło	5	2,1
	6. trudno powiedzieć	6	2,5
	Ogółem	237	100,0

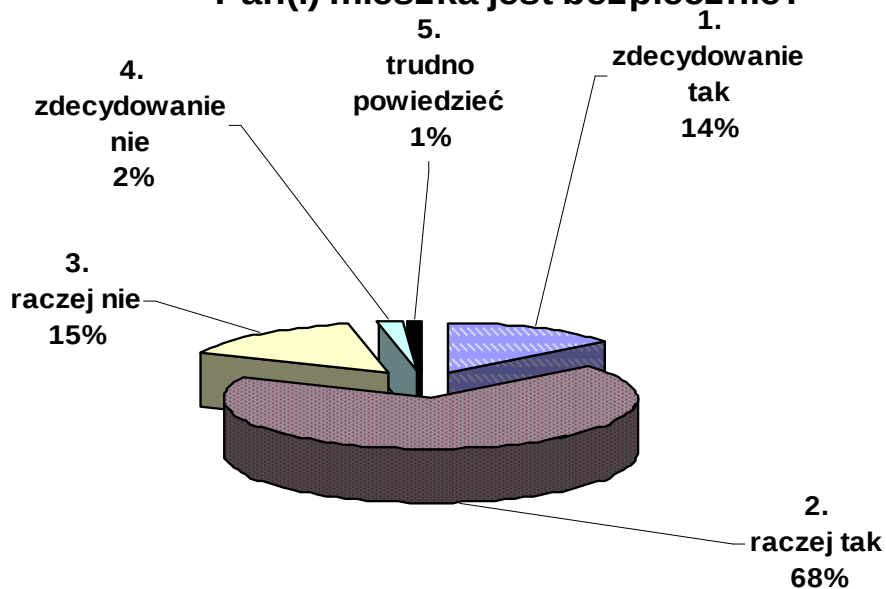
Wykres.1.

Czy ogólnie rzecz biorąc Ostrów Mazowiecka jest miastem, w którym mieszkańcy mogą czuć się bezpiecznie?

Wykres 2.

A czy ogólnie rzecz biorąc na osiedlu, tu gdzie Pan(i) mieszka jest bezpiecznie?

3. Miejsca niebezpieczne w opinii mieszkańców.

Mimo ogólnie pozytywnej oceny bezpieczeństwa na terenie zarówno całego miasta jak i jego poszczególnych osiedlach większość badanych (55%) zna takie miejsca w mieście, gdzie lepiej nie chodzić po zmroku. Zdecydowanie najczęściej mieszkańcy czują obawę przed odwiedzaniem parków i skwerów miejskich. Respondenci podają: **„park nad stawem” (20%), okolice „Dębu Wolności” (15%), „Ogródek Jordanowski” (11%)** oraz „park przy pomniku Ks. A. Mazowieckiej” (7%).

Obok terenów zielonych miasta jako niebezpieczne badani postrzegają również okolice sklepów i barów. W tej grupie odpowiedzi poza ogólnym wskazaniem na **„wszystkie nocne sklepy w mieście” (12%)**, pojawiają się również bardzo konkretne sklepy takie jak: „Bartek” 7%, „Turkus” 5%, „Argo” 7%¹¹.

Trzecią grupę odpowiedzi stanowią wskazania na miejsca pod klatkami czy place zabaw dla dzieci w głębi osiedli i tu najczęściej wymieniane są **trzy osiedla: Lubiejewska (8%), Widnichowska 7% i Kościuszki 7%**. Inne punkty miasta postrzegane jako niebezpieczne to: „zdewastowany przystanek PKP” (8%), okolice cmentarza (5%), okolice stadionu miejskiego (4%) i dworca PKS (3%).

Poza tymi najczęściej podawanymi miejscami pojedyncze wskazania padły na poszczególne ulice takie jak: Staszica, Podstoczysko, Wileńska, Wołodyjowskiego, Taczanowskiego, Broniewskiego, Młyńska, Mikołajczyka, Piłsudskiego, Leśna, Saperska, Okrzei, Sikorskiego, Legionowa, Armii Krajowej, 63 Roku, Brokowska, Wiśniowa, Duboisia.

Warto zwrócić uwagę na to, że **większość miejsc postrzeganych jako niebezpieczne znajduje się albo w centrum albo blisko centrum miasta**. Mieszkańcy bez względu na miejsce wskazywane jako niebezpieczne narzekają właściwie na to samo, na **grupki (najczęściej młodych) ludzi pod wpływem alkoholu, którzy przesiadują w parkach, wystają pod klatkami w głębi osiedli lub pod sklepami**. Obawy budzą takie zachowania jak: zaczepianie przechodniów, bijatyki czy prośby o „pożyczenie” pieniędzy. Dotyczy to 88% wszystkich wskazań. Inne przyczyny poczucia zagrożenia wywołane są osobistymi doświadczeniami lub doświadczeniem kogoś znajomego, kogo napadnięto w danym miejscu (8%), ale obawy również budzą nocne „wycigi” motocyklistów 4%.

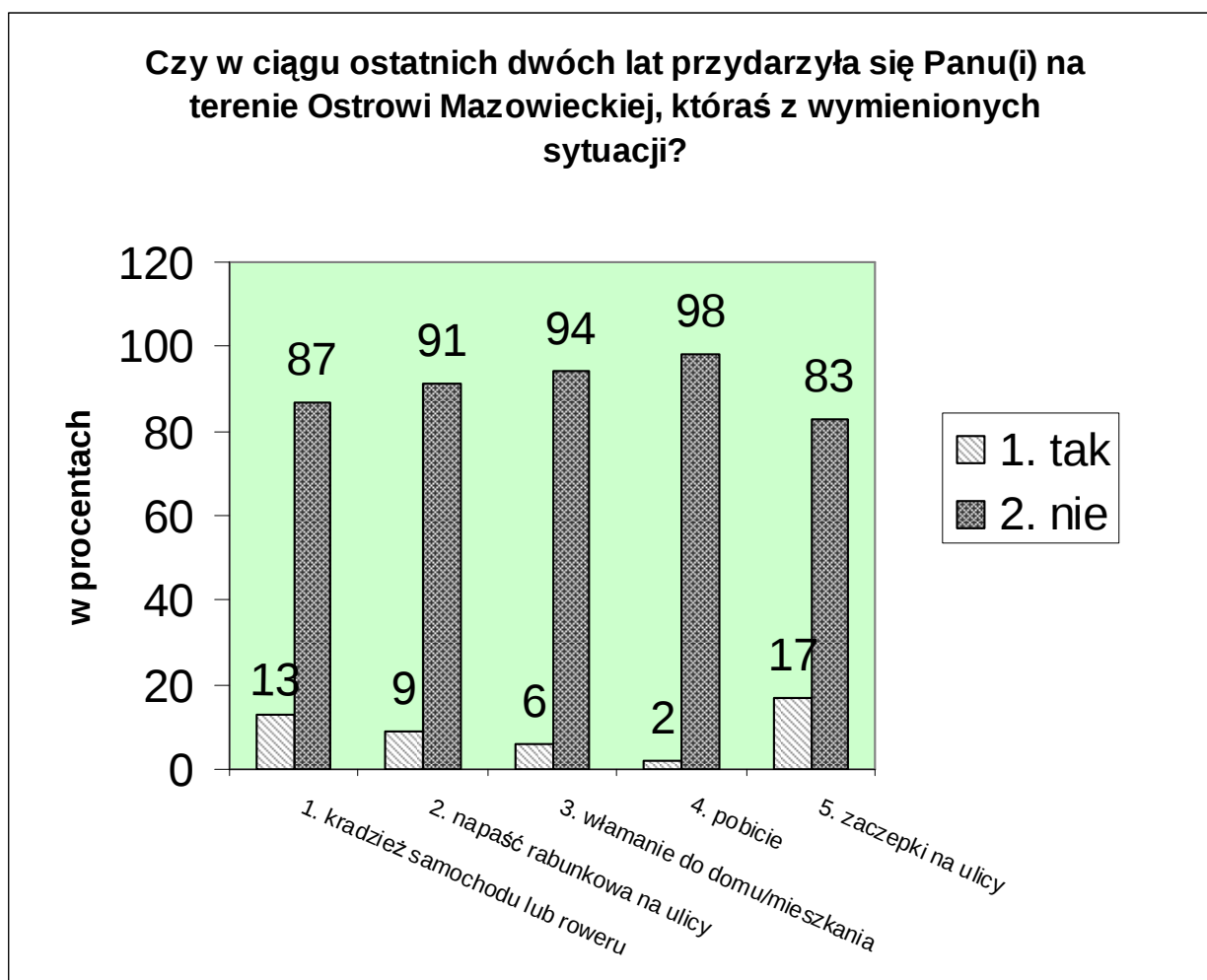
¹¹ Respondenci odpowiadali na pytanie otwarte i mogli podać kilka miejsc w ich opinii niebezpiecznych, dlatego procenty nie sumują się do 100.

4. Ofiary przestępstw.

Zdecydowana większość mieszkańców w okresie ostatnich dwóch lat nie miała osobistych doświadczeń z sytuacjami bezpośredniego zagrożenia dla ich życia czy mienia.

Do takich osobistych doświadczeń odwołuje 29% ankietowanych. Najczęściej mieszkańców spotykały sytuacje nie tyle bezpośredniego, co potencjalnego zagrożenia np. zaczepki słowne na ulicy, stosunkowo częściej zdarzały się również kradzieże samochodów lub rowerów (Wykres 3). Natomiast najrzadziej miały miejsce pobicia czy włamania do domów respondentów. Warto podkreślić, co jest oczywiste, że osoby mające za sobą takie przykre doświadczenia stosunkowo częściej niż mieszkańcy bez takich doświadczeń postrzegają zarówno miasto jak i swoje osiedle jako niebezpieczne.

Wykres 3.

5. Bezpieczeństwo pieszych i kierowców.

Większość mieszkańców (56%) pozytywnie ocenia bezpieczeństwo pieszych i kierowców na ulicach Ostrowi Mazowieckiej, przeciwnego zdania jest 38% badanych. Mimo generalnie pozytywnej oceny, większość (67%) wskazuje miejsca w mieście, gdzie zagrożenie wypadkiem drogowym jest ich zdaniem największe. Zdumiewająca jest zgodność ankietowanych: 41% wskazało jako najbardziej niebezpieczne skrzyżowanie zbieg ulic: Pocztowej – Sikorskiego – Lubiejewskiej – Prusa. Pozostałe wskazania są już bardziej rozproszone: 6% ankietowanych zwróciło uwagę na przejście dla pieszych na ulicy 3 Maja przy szkole podstawowej, które w ich opinii powinno posiadać sygnalizację świetlną. Respondenci mówili też o innych skrzyżowaniach w mieście: 6% zwróciło uwagę na skrzyżowanie ulic Dubois Kościuszki także 6% Jagiellońskiej Prusa, 5 % Kościuszki – Warcholskiego, 3% 3-go Maja – Mieczkowskiego i 3% Duoisa – 3-go Maja. Ankietowani (4%) wspominali również o zagrożeniu pieszych na ul. Małkińskiej, które powoduje brak chodników.

6. Ocena pracy policji

Działania policji na terenie miasta są dla mieszkańców najbardziej czytelne w stosunku do innych instytucji miejskich i powiatowych. Świadczy o tym fakt, że przy ocenie policji respondenci najrzadziej wybierali odpowiedź „trudno powiedzieć”. Policja zyskała więcej ocen pozytywnych niż negatywnych, jednak na tle innych miejskich instytucji pod względem ocen pozytywnych zajmuje miejsce 5 na ogółem siedem ocenianych instytucji. Warto podkreślić, że istnieje związek między oceną działania policji a oceną bezpieczeństwa w mieście. Osoby, które postrzegają Ostrów Mazowiecką jako miasto bezpieczne w większości oceniają pracę policji pozytywnie i odwrotnie osoby, które postrzegają miasto jako niebezpieczne oceniają pracę policji negatywnie. Jednocześnie warto zauważyć brak związku między posiadaniem osobistych doświadczeń z przestępczością, a oceną działania policji. Policja zyskała najwięcej pozytywnych ocen w grupie osób z wykształceniem wyższym i w wieku od 25 do 34 lat, natomiast najwięcej negatywnych ocen w grupie osób w wieku od 55 do 64 lat.

Tabela 2.

A jak Pan(i) ocenia działania pracowników miejskich i powiatowych instytucji?

	1. pozytywna ocena		2. negatywna ocena		3. trudno powiedzieć		Ogółem	
	Licz.	%	Licz.	%	Licz.	%	Licz.	%
Ocena pracy Ośrodka Pomocy Społecznej	90	38,0%	61	25,7%	86	36,3%	237	100,0%
Ocena pracy Powiatowego Urzędu Pracy	72	30,4%	102	43,0%	63	26,6%	237	100,0%
Ocena pracy Urzędu Miasta	126	53,2%	47	19,8%	64	27,0%	237	100,0%
Ocena pracy MOSIR-u	135	57,0%	27	11,4%	75	31,6%	237	100,0%
Ocena pracy Gospodarki Komunalnej	158	66,7%	23	9,7%	56	23,6%	237	100,0%
Ocena pracy Domu Kultury	154	65,0%	17	7,2%	66	27,8%	237	100,0%
Ocena pracy policji na terenie miasta	116	48,9%	87	36,7%	34	14,3%	237	100,0%

Podsumowanie.

Od samego początku transformacji ustrojowej w Polsce pojawiła się większa przestępczość i większe poczucie zagrożenia Polaków. Miało to swoje źródło z jednej strony w realnym wzroście przestępczości, ale również w pojawieniu się wolnych mediów i w związku z tym wieloźródłowej informacji na temat zdarzeń kryminalnych w całym kraju. Badania opinii publicznej od początku lat 90-tych wskazywały na wzrastający odsetek osób, które Polskę uznawały za kraj niebezpieczny. Kulminacja tej tendencji objawiła się w 2001 roku, gdy to odsetek osób mających poczucie zagrożenia przekroczył 80 procent. Tendencja wzrostowa odwróciła się w kolejnych latach XXI wieku. Odsetek Polaków postrzegających własny kraj jako miejsce niebezpieczne zaczął spadać, aby osiągnąć w 2005 roku poziom najniższy od początku lat 90-tych (46%). Przytaczane badania wskazują na różnice w ocenach bezpieczeństwa w Polsce przez mieszkańców wsi i małych miast i mieszkańców wielkich aglomeracji. Większe poczucie bezpieczeństwa mają osoby zamieszkujące w Polsce tereny wiejskie lub małe miasta. Podobną tendencję odnotowano w pytaniach o ocenę bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. W badaniu CBOS¹² z kwietnia 2005 pozytywnie oceniło bezpieczeństwo swojej miejscowości 91%

¹² M.Staszewski, *Spadek poczucia zagrożenia przestępczością*, Raport CBOS BS/65/2005.

mieszkańców wsi, 81% mieszkańców miast do 20 tys. mieszkańców, natomiast już jedynie 68% mieszkańców miast od 21-100 tys.

Ostrów Mazowiecka jest miastem, które licząc około 23 tys. mieszkańców mieści się w kategorii średnich miast, odnotowana w naszych badaniach ocena bezpieczeństwa wyniosła 68 % pozytywnych odpowiedzi. Można zatem powiedzieć, że **ocena bezpieczeństwa we własnym mieście mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej mieści się dokładnie w tendencji ogólnopolskiej dla miast należących do tej kategorii.**

Mieszkańcy Ostrowi nie doświadczają na co dzień w swoim mieście aktów przemocy. Porównanie odpowiedzi Ostrowiaków z danymi ogólnopolskich badań pozwala stwierdzić, że znacznie mniej jest tu osób, które doświadczyły zarówno kradzieży samochodu, włamania, pobicia czy napaści rabunkowej niż w całej Polsce¹³. Sytuacje, które są źródłem poczucia zagrożenia mieszkańców Ostrowi należą do sytuacji najczęściej niezgłaszanych policji (określa się to pojęciem „ciemnej liczby”), takich jak zaczepki na ulicy pijanych młodych ludzi. Dlatego miejsca zgłaszane przez mieszkańców jako groźne są właśnie miejscami, gdzie wieczorami gromadzą się młodzi ludzie. W pewnym stopniu rozwiązaniem tego typu problemów może być zwiększenie oferty kulturalnej dla młodzieży w godzinach wieczornych przy jednoczesnym stałym monitorowaniu takich miejsc przez policję.

Porównanie oceny pracy policji przez mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej z danymi dla całej Polski ujawniło, że mieszkańcy nieco gorzej oceniają działania policji w ich mieście niż średnie ocen pracy policji w miejscu zamieszkania respondenta w całej Polsce¹⁴. Warto podkreślić, że różnica ta jednak nie jest duża a biorąc pod uwagę, że badanie dla całej Polski ostatni raz było robione w 2004 roku, można przyjąć, że obecnie odpowiedzi Polaków byłyby inne. Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, że policja jest tą instytucją, której działania są najbardziej spośród badanych instytucji czytelne dla Ostrowian. A to oznacza, że bez względu na to czy mieszkańcy oceniają dobrze czy źle działania policji wiedzą jak je ocenić, czyli jest to instytucja widoczna i znana w środowisku lokalnym.

Z przeprowadzonych badań wynika, że mieszkańcy Ostrowi Mazowieckiej postrzegają swoje miasto jako miejsce, w którym mogą czuć się bezpiecznie. Potwierdzeniem tego są badania prowadzone przez zespół badaczy pod kierunkiem prof. Jacka Kurczewskiego na zlecenie KBN w 2005 roku w Ostrowi Mazowieckiej. Wynika z nich, że mieszkańcy szczególnie w wieku średnim

¹³ Tamże.

¹⁴ M. Wenzel, *Działalność policji w miejscu zamieszkania*, CBOS BS/116/2004

i starszym deklarują, że nawet gdyby mogli nie chcieliby urządzić sobie życia w innym miejscu, a głównym argumentem podawanym przez badanych jest spokój i bezpieczeństwo miasta¹⁵.

¹⁵. Por: K. Dzieniszewska - Naroska, Wzory lokalnej kultury politycznej w Ostrowi Mazowieckiej, Raport z badań – maszynopis.

***Opinie mieszkańców
Ostrowi Mazowieckiej
na temat rynku pracy
i bezrobocia w mieście***

dr Katarzyna Dzieniszewska-Naroska

Badanie Ostrów Mazowiecka 2005

1.Charakterystyka badania.

Badanie zostało przeprowadzone metodą ankietową z ankierem na przełomie czerwca i lipca 2005 roku, na reprezentatywnej próbie mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej. Objęło ogółem 237 dorosłych mieszkańców miasta. W grupie ankietowanych mieszkańców znalazło się: 56% kobiet i 44% mężczyzn; 13% osób z wykształceniem podstawowym, 23% z wykształceniem zasadniczym zawodowym, 52% z wykształceniem średnim i 12% z wykształceniem wyższym; 14% osób w wieku od 18 do 24 lat, 12% od 25 do 34 lat, 14% od 35 do 44 lat, 28% od 45 -54 lat, 15% od 55 do 64 lat i 17% w wieku 65 i więcej lat. Te podstawowe dane demograficzne z próby pod względem podstawowych cech takich jak: płeć, wiek i wykształcenie nie odbiegają w sposób znaczący od danych GUS-u, zebranych na podstawie spisu powszechnego z 2002 roku¹⁶.

Generalnie rzecz biorąc nie odnotowano podczas realizacji badania większych problemów. Mieszkańcy Ostrowi Mazowieckiej okazywali życzliwość ankierom i chęć współpracy przy realizacji badania. Jedynie pytanie o dochód na jednego mieszkańca w gospodarstwie domowym okazało się drażliwe i odmowy odpowiedzi w tym pytaniu sięgają 33%¹⁷. W pozostałych pytaniach, albo odmów nie odnotowano albo nie przekraczają 1%. Do ankiety przeznaczonej dla wszystkich badanych została dołączona specjalna część przeznaczona wyłącznie dla osób bezrobotnych, chodziło tu o uzyskanie danych na temat specyficznej sytuacji tych osób.

2. Grupy społeczno – zawodowe, a podejmowanie przez nie pracy.

Najliczniejszą grupę badanych stanowią osoby pracujące (Wykres 1). Większość z nich jest zatrudniona na umowę o pracę w pełnym wymiarze godzin (83%), jedynie 6% pracuje w niepełnym wymiarze godzin. Stosunkowo sporą grupę (11%) stanowią osoby pracujące na własny rachunek.

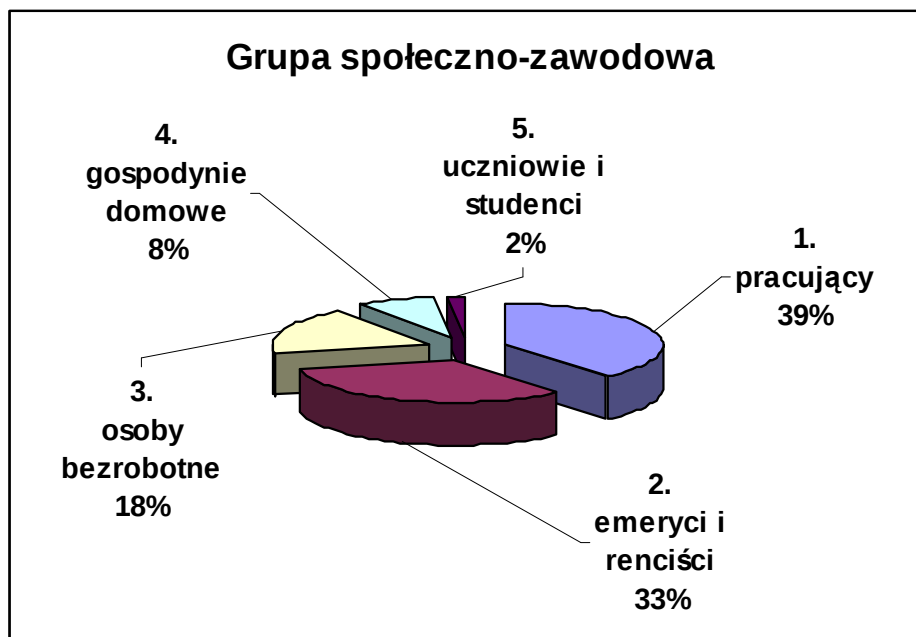
Co trzeci badany jest emerytem lub rencistą. Z punktu widzenia prawa również te osoby mogą podejmować pracę. W naszym badaniu jedynie (4%) emerytów lub rencistów jest zatrudnionych na umowę o pracę w niepełnym wymiarze godzin a 1% przyznała, że sezonowo trudni się pacami dorywczymi, żeby dorobić do niskiej emerytury.

¹⁶ Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, Gmina miejska Ostrów Mazowiecka, Warszawa 2003.

¹⁷ We wszystkich badaniach opinii publicznej odmowy odpowiedzi przy pytaniu o dochody sięgają 1/3 ankietowanych, pytanie o dochody należy, zatem tradycyjnie do pytań drażliwych.

Trzecią z kolei grupą społeczno – zawodową są osoby bezrobotne¹⁸. Spośród wszystkich bezrobotnych 5% zadeklarowało podejmowanie prac dorywczych: takich jak prace fizyczne na budowie, sprzątanie itd.

Wykres 1.

3.Charakterystyka gospodarstw domowych z osobami bezrobotnymi.

Co czwarte gospodarstwo domowe, które odwiedzili ankieterzy ma na utrzymaniu co najmniej jedną osobę bezrobotną. W większości przypadków jest to tylko jedna osoba bezrobotną (73%), ale 22% gospodarstw domowych z osobami bezrobotnymi utrzymuje dwie takie osoby, 3% trzy osoby, a 2% cztery lub więcej osób.

¹⁸ Przyjęto inną niż formalna definicję bezrobotnego. W naszych badaniach wystarczyła nam deklaracja osoby badanej, że jest osobą bezrobotną to znaczy, w chwili badania nie jest zatrudniona i poszukuje pracy.

Tabela.

Typ gospodarstwa domowego ze względu na bezrobocie

		Częstość	Procent
Ważne	1. gospodarstwa domowe z osobami bezrobotnymi	64	27,0
	2. gospodarstwa domowe bez osób bezrobotnych	173	73,0
	Ogółem	237	100,0

Z analiz prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny nad bezrobociem w Polsce i badań naukowych wynika, że problem ten dotyka częściej kobiety niż mężczyzn. Również częściej długotrwałe bezrobocie dotyczy częściej osób z niższym wykształceniem niż tych lepiej wykształconych i osób starszych oraz niekiedy również tych najmłodszych (bezrobocie absolwentów). W ostatnich dwóch latach w Polsce pojawiło się również zjawisko „rozlewania się bezrobocia” również na grupy osób z wyższym wykształceniem. Ostrow Mazowiecka, jak wynika z przeprowadzonych badań, nie odbiega od tych tendencji. Wiek osób bezrobotnych jest zróżnicowany, ale stosunkowo największy odsetek należy do grupy najmłodszych i najstarszych respondentów (27% to osoby od 18 do 24 lat, 23% od 25 do 34 lat, 17% osoby w wieku 35 – 44 lata i 33% osoby od 45 do 54 lat). Bezrobocie częściej dotyka również kobiety (66%) niż mężczyzn (44%). Jednocześnie pośród osób pozostających bez pracy w badanych gospodarstwach domowych największy odsetek stanowią osoby z wykształceniem średnim (47%) i zasadniczym zawodowym (31%), mniej jest osób w wykształceniu podstawowym (11%)¹⁹ i wyższym (11%).

Zdecydowanie najwięcej osób bezrobotnych (65%) pozostaje bez pracy przez więcej niż dwa lata, 13% jest bez pracy przez okres od roku do dwóch lat, podsumowując 78% badanych bezrobotnych jest bez pracy ponad rok. Pozostali nie mają pracy od pół roku do jednego roku 9%, 2% od 3 miesięcy do pół roku i 11% krócej niż dwa miesiące. Większość osób bezrobotnych (70%) w badanych gospodarstwach domowych jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy. Niepokoi jednak dość wysoka liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych (30%). Bardzo niewiele (8%) spośród osób bezrobotnych pobiera zasiłek. Struktura bezrobocia w Ostrowi Mazowieckiej odbiega pod tym względem od średnich dla Polski, większy jest tu odsetek osób długotrwałe bezrobotnych (w całej Polsce 68%, w Ostrowi Mazowieckiej 78%).

Sytuacja ekonomiczna gospodarstw domowych z osobami bezrobotnymi jest gorsza niż sytuacja gospodarstw, w których nie ma osób bezrobotnych. Zdecydowana większość (93%)

¹⁹ Niski odsetek osób z wykształceniem podstawowym wśród bezrobotnych wynika z tego, że blisko 70% z tej grupy to emeryci i renciści.

gospodarstw domowych dotkniętych bezrobociem osiąga dochód mniejszy niż przeciętny (wśród gospodarstw, których problem bezrobocia nie dotyczy 43%). Ma to swoje konsekwencje w zaspakajaniu potrzeb członków rodziny, gospodarstwa obciążone utrzymaniem bezrobotnych mają więcej problemów z zaspokojeniem wszystkich typów potrzeb członków rodziny. Najbardziej niepokoi jednak problem niezaspokojenia potrzeb podstawowych jak: zakup ubrania i butów (72%), środków higieny (34%), żywności (30%). Gospodarstwa te mają również zdecydowanie więcej niż pozostałe problemów z opłatami mieszkaniowymi (56%), wydatkami na leczenie (59%), kształcenie (59%), nie mówiąc już o wyjazdach na wypoczynek (91%), zakupie nowego sprzętu domowego (84%) czy wydatkach na kulturę (80%). Zrozumiało zatem, że osoby z takich rodzin również częściej przejawiają obawę przed biedą (68%).

Rodziny dotknięte problemem bezrobocia mają poważne problemy ekonomiczne i deficyty w zaspokajaniu potrzeb odczuwają wszyscy członkowie rodzin osób bezrobotnych. Sytuację pogarsza fakt, że bezrobocie to najczęściej nie jest sytuacją krótkotrwałą, zdecydowana większość gospodarstw domowych z osobami bezrobotnymi trwa w tej sytuacji dłużej niż rok.

4.Ocena rynku pracy w mieście.

Większość respondentów (59%) postrzega swoje miasto jako miejsce, gdzie *trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę*. Co trzeci badany (31%) uważa, że w Ostrowi *nie można znaleźć żadnej pracy*, a co dziesiąty (9%) uważa, *można znaleźć jakąkolwiek pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią*. Nikt z badanych nie wybrał odpowiedzi *bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę*²⁰. Zmiany na rynku pracy w mieście najczęściej osób badanych postrzega negatywnie, chociaż znaczny odsetek (44%) uważa, że sytuacja pod tym względem od dwóch lat pozostała bez zmian.

²⁰ 1% nie umiało odpowiedzieć na to pytanie.

Tabela .

z Pani(i) zdaniem, w ciągu ostatnich dwóch lat sytuacja na rynku pracy w Ostrowi Mazowieckiej:

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważne	1. poprawiła się	6	2,5	2,5	2,5
	2. pozostała bez zmian	104	43,9	43,9	46,4
	3. pogorszyła się	120	50,6	50,6	97,0
	4. trudno powiedzieć	7	3,0	3,0	100,0
	Ogółem	237	100,0	100,0	

5. Postrzeganie przyczyn bezrobocia i pożądanych działań władz samorządowych.

Zasadniczą przyczynę pozostawania bez pracy niektórych mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej badani widzą w problemach lokalnego rynku pracy. Zdecydowana większość dostrzega jedynie brak pracy w mieście nie wskazując przyczyn tego problemu dotyczy to 61% odpowiedzi. Pozostali respondenci dostrzegają przyczyny bezrobocia w czynnikach ponad lokalnych takich jak „zła polityka rządu”, „prywatyzacja i likwidowanie zakładów państwowych” 15%. Inni wskazują na czynniki lokalne jak: to, że w Ostrowi pracę można jedynie „załatwić” poprzez znajomości, ci co ich nie mają nie mają też pracy 16%, że „miasto nie pozyskuje nowych inwestorów, którzy by tworzyli nowe miejsca pracy” 8%, że „emeryci zajmują młodym miejsca pracy” 3%. Trzecia grupa uważa, że problem tkwi w rozwiązaniach systemowych takich jak: „za małe zarobki, żeby opłacało się legalnie pracować” 8% lub „za wysokie zasiłki, które nie stwarzają motywacji do aktywnego poszukiwania pracy” 2%. Ostatnia grupa uważa, że problem tkwi w samych osobach bezrobotnych, które: „nie mają odpowiedniego wykształcenia, pożądanego przez pracodawców” 14% lub są „leniwe i nie poszukują aktywnie pracy” 8%.

Zadaliśmy respondentom również pytanie, jakie ich zdaniem działania powinny podjąć władze miasta, aby zmniejszyć bezrobocie. Badani, uważają że władze samorządowe w związku z bezrobociem na terenie miasta powinny przede wszystkim: „organizować roboty publiczne” 32%, starać się o zwiększenie liczby miejsc pracy 28% (przez: pozyskiwanie dla miasta nowych inwestorów z zewnątrz 17%, wspieranie przedsiębiorców lokalnych, którzy tworzą nowe miejsca pracy 7%, finansowe wspieranie samozatrudnienia osób bezrobotnych 8%), lub też powinny wspierać finansowo podnoszenie kwalifikacji przez mieszkańców 12%. Jednocześnie jednak 13% badanych nie potrafiło wskazać pożądanych działań władz samorządowych dla rozwiązania problemu bezrobocia, a 9% uważało, że władze nie mogą nic zrobić w tej sprawie.

Uzyskane odpowiedzi pozwalają wnioskować, że sytuacja bezrobocia jest postrzegana w pierwszej kolejności jako niezawiniona przez osoby, których dotyczy. Respondenci traktują bezrobotnych raczej jako ofiary trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy niż osoby, które same są winne sytuacji, w jakiej się znalazły. Wyraźnie widać, że mieszkańcy preferują bezpośrednie działania władz samorządowych zmierzające do rozwiązania problemu bezrobocia takie jak roboty interwencyjne czy zachęcenie pracodawców lokalnych lub zewnętrznych do tworzenia nowych miejsc pracy niż działania pośrednie np. pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych. Jednocześnie w pytaniach tych uwidoczniła się tu ocena lokalnych zasobów pracy, więcej mieszkańców wskazuje na konieczność znalezienia nowych inwestorów na zewnątrz miasta niż wspieranie już istniejących przedsiębiorstw tworzących nowe miejsca pracy. Może to oznaczać, że mieszkańcy postrzegają istniejącą już gospodarkę lokalną jako niezdolną do dalszego rozwoju.

6. Obawa przed bezrobociem.

Co drugi pracujący mieszkaniec Ostrowi odczuwa lęk przed utratą pracy. Obawa przed bezrobociem pojawiła się u wszystkich respondentów pracujących, którzy mają w swojej rodzinie osobę bezrobotną. Częściej odczuwają ją kobiety (58%) niż mężczyźni (38%) i osoby z wykształceniem podstawowym (75%) lub zasadniczym (59%) niż osoby z wykształceniem średnim (46%) lub wyższym (33%). Natomiast w mniejszym stopniu lęk taki pojawia się w grupie starszych pracujących respondentów, niż u osób młodych i w średnim wieku.

Tabela.

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (w wyniku np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu itp)?

		Częstość	Procent	Procent ważnych
Ważne	1. bardzo poważnie się z tym liczę	12	5,1	13,0
	2. raczej tak	33	13,9	35,9
	3. raczej nie	32	13,5	34,8
	4. nie, to mało prawdopodobne	11	4,6	12,0
	5. trudno powiedzieć	4	1,7	4,3
	Ogółem	92	38,8	100,0
Braki danych	nie dotyczy - osoby niepracujące	145	61,2	
Ogółem		237	100,0	

7. Konsekwencje pozostawania bez pracy.

W przeprowadzonych badaniach szczególną uwagę skoncentrowano na osobach bezrobotnych, kierując do nich specjalnie przygotowane pytanie. Chodziło o uzyskanie wiedzy na temat psychicznych i społecznych kosztów bezrobocia. Jedną z zasadniczych konsekwencji bezrobocia, jak pokazały to przedstawione powyżej wyniki, jest brak stałych dochodów i w związku z tym gorsze warunki materialne całej rodziny²¹. Dlatego też najbardziej dotkliwe dla osób bezrobotnych są materialne konsekwencje sytuacji pozostawania bez pracy, co więcej skutki te mają wpływ na materialne warunki życia całych rodzin. Zdecydowana większość badanych osób bezrobotnych deklaruje, że utrzymuje się z dochodów innych członków rodziny (78%). Jedynie co czwarty bezrobotny (24%) podejmuje prace dorywcze, 15% otrzymuje pomoc finansową do opieki społecznej lub instytucji charytatywnych lub otrzymują zasiłki dla osób bezrobotnych (8%). Wobec tych niepewnych a w większości przypadków zupełnego braku własnych dochodów osób bezrobotnych zrozumiałe się wydaje, że najczęściej wskazywanym przez nich skutkiem bezrobocia jest brak pieniędzy na własne wydatki (92%) i konieczność pozostawania na czyimś utrzymaniu (91%). Osoby bezrobotne wskazują również na pewne psychologiczne konsekwencje braku pracy: poczucie bezradności (53%), poczucie bycia niepotrzebnym (20%) a nawet pojawianie się myśli samobójczych (8%). Obok tych psychicznych dolegliwości u niektórych osób pojawiają się dolegliwości fizyczne: jak kłopoty ze zdrowiem (5%) i społeczne: jak konflikty w rodzinie (22%).

8. Dyskusja wyników.

Uzyskane wyniki powinny być dyskutowane w nieco szerszym kontekście niż kontekst rynku pracy w Ostrowi Mazowieckiej. Koniunktura gospodarcza gospodarki zarówno polskiej jak i światowej widoczna jest również w mikroskali jednego miasta. Polska od wielu już lat ma najwyższą stopę bezrobocia z pośród krajów Unii Europejskiej. Znaczący przedmiot wskazuje, że otwarcie europejskiego rynku pracy dla Polaków będzie powodowało z jednej strony obniżenie się stopy bezrobocia w Polsce, z drugiej jednak strony odpływ przede wszystkim młodych Polaków do innych krajów Europy oferujących ludziom młodym i wykształconym pracę.

²¹ Por. W tym raporcie strona 3, także: Raport z badań: *Materialne warunki życia w opinii mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej*, Ostrów Mazowiecka 2005,

Ostrów Mazowiecka została w ostatnich latach dotknięta bezrobociem koniunkturalnym związanym z kryzysem gospodarki światowej. Kryzys ten dotknął polski rynek pracy już pod koniec lat 90-tych. Jednak w Ostrowi Mazowieckiej stał się widoczny nieco później na początku nowego stulecia. Kryzys ten zaowocował przede wszystkim spadkiem liczby osób pracujących w mieście na co wskazują wskaźniki GUS. W kolejnych latach XXI wieku Ostrów odnotowała również ujemne saldo migracji wewnętrznej, co oznacza że mieszkańcy okolicznych wsi nie przenoszą się do miasta w poszukiwaniu pracy, szukają bardziej atrakcyjnych miejsc. Jednocześnie spadła również liczba mieszkańców, co z jednej strony wiąże się z niżem demograficznym w całej Polsce, ale również z ujemnym saldem migracji. W 2004 roku sytuacja na rynku pracy w mieście nieco się poprawiła spadła liczba bezrobotnych i wzrosła pracujących, w mieście również stopniowo przybywa mieszkańców, saldo migracji wewnętrznej jednak w 2004 roku nadal było ujemne (najwyższe do pięciu lat). Ponieważ wskaźniki rozwoju poprawiły się dopiero w ostatnim oku trudno powiedzieć czy tendencja ta się utrzyma²².

Tabela 1.

Dane demograficzne i gospodarcze dla Ostrowi Mazowieckiej w latach 1999-2004.

Ostrów Mazowiecka	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ludność	23086	22501	22580	22584	22645	22650
Przyrost naturalny	121	52		46	62	33
Saldo migracji wewnętrznej	138	53		-10	-30	-64
Pracujący	7591	7285	6754	6816	6577	6802
Bezrobotni	a	a	a	a	2327	2232
Liczba jednostek REGON	2705	2775	2881	3025	3116	3129

*Źródło: Baza Danych Regionalnych (BDR) GUS.

^a Brak danych dla miasta w GUS

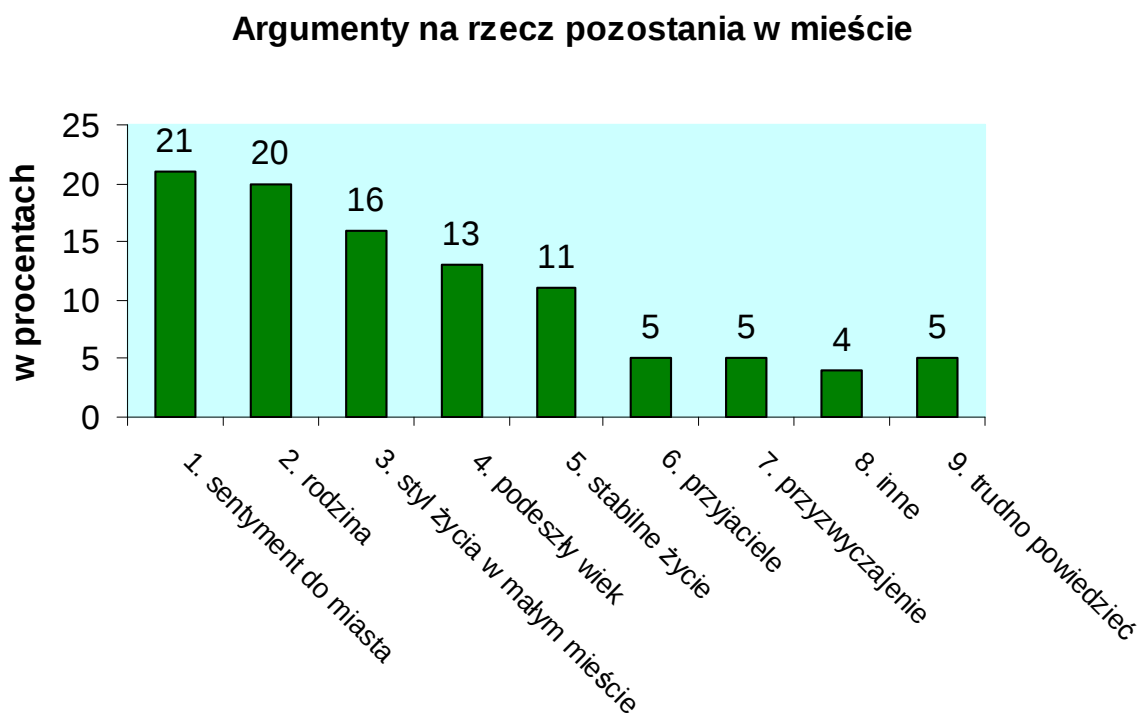
Pomimo tych niezbyt optymistycznych dla rozwoju miasta wskaźników ekonomicznych miasto w ocenie samych mieszkańców rozwija się. Aż 86,5% mieszkańców oceniło ogólny wygląd miasta jako dobry lub bardzo dobry. Mieszkańcy widzą również poprawę wyglądu miasta w ostatnim czasie, zmianę na lepsze w ciągu ostatnich dwóch lat dostrzegło 88%. Jak pokazują badania prowadzone na zlecenie KBN pod kierunkiem Jacka Kurczewskiego większość badanych

²² Podstawowe dane demograficzne oraz dane dotyczące rynku pracy dostępne są na stronach internetowych GUS w Bazie Danych Regionalnych www.stat.gov.pl

w 2005 roku Ostrowiaków deklaruje, chęć pozostania w mieście, nawet, gdyby dano im szansę ułożenia sobie życia w dowolnie wybranej miejscowości, nie chcieliby skorzystać z niej²³. Oznacza to, że miasto jest postrzegane przez mieszkańców w średnim i starszym wieku raczej jako atrakcyjne miejsce zamieszkania. Wyjątek w tej mierze stanowi najmłodsza grupa badanych, która postrzega miasto jako nieatrakcyjne (chęć wyjazdu deklaruje 61% w wieku 18-24 lata, 39% w wieku 25-34 lata, 38% w wieku 35-44, 25% w wieku 45-54 lat, 20% w wieku 55-64 lat i 7% w wieku 65 i więcej lat)²⁴.

Motywacją do pozostania w mieście, jak wynika z odpowiedzi badanych, jest: „posiadanie na miejscu rodziny” (20%), przywiązanie do miasta jako „miejsca urodzenia czy wychowania” (20%), ale też przywiązanie do stylu życia w małym mieście („poczucie bezpieczeństwa”, „mniej zagrożeń dla dzieci”, „spokój i cisza”) 16%. Osoby starsze mówią wprost, że w ich wieku jest „za późno na zmiany” 12%, mieszkańcy w średnim wieku cenią sobie stabilizację jaką udało im się osiągnąć: „posiadaną pracę”, „mieszkanie”, „firmę”) 11%. W obu grupach pojawia się również argument, że się „po prostu przyzwyczaili” 5%.

Wykres 1.

²³ Niepublikowany raport z badań *Kultura polityczna Mazowsza – przypadek Ostrowi Mazowieckiej*, Warszawa 2005, Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW.

²⁴ Tamże. $p < 0,000$, V Kramera = 0,37

*Źródło: Badanie ankietowe 2005.

Respondenci, którzy deklarują chęć wyjazdu z miasta w głównej mierze są motywowani przez czynniki ekonomiczne takie jak: „bezrobocie” (25%), „brak perspektyw rozwoju zawodowego” („szansy na lepszą pracę”) lub dalszego kształcenia (21%). Taką motywacją posługują się zarówno najmłodsi respondenci, jak i ci w średnim wieku. Ponad to najmłodsza grupa badanych wskazuje na brak sympatii dla miasta za: „wścibstwo sąsiadów” 14%, „nudę” i „brak rozrywek” 10% lub po prostu „chęć poznania świata” 3%. W grupie osób w średnim i starszym wieku pojawiają się z kolei takie argumenty jak: „wolę wieś, gdzie jest spokojniej” 6% lub chęć powrotu do swoich rodzinnych stron.

Przedstawione powyżej dane jednoznacznie wskazują na zagrożenia związane z najbliższą przyszłością miasta. Wejście Polski w struktury Unii Europejskiej otwiera rynki pracy w innych europejskich krajach dla Polaków. To oznacza, że młodzi Ostrowiaczy będą mogli szukać pracy w innych atrakcyjnych miejscach nie tylko poza granicami swojego rodzimego miasta, ale poza granicami kraju. Wobec postrzegania przez tą grupę miasta jako miejsca nieatrakcyjnego do życia może nastąpić znaczna degradacja gospodarki lokalnej, związana ze starzeniem się ludzkich zasobów lokalnego rynku pracy. Dlatego wydaje się nieodzowne podniesienie atrakcyjności miasta na przykład poprzez poszerzenie oferty edukacyjnej na poziomie wyższym po uprzednim rozeznaniu zapotrzebowania lokalnego rynku pracy i jego tendencji rozwojowych.

Drugi problem na jaki wskazują zaprezentowane wyniki badań to postępująca degradacja istniejących zasobów ludzkich rynku pracy, w związku z dużą liczbą osób długotrwale bezrobotnych. Znaczący problemu tacy jak Auleytner czy Kurzynowski jednoznacznie wskazują na konsekwencje psychologiczne płynące z długotrwałego bezrobocia. Jedną z nich jest bierność i stawianie się niezdolnym do podjęcia stałej pracy. Ponieważ w Ostrowi Mazowieckiej stosunkowo duża grupa bezrobotnych to bezrobotni przez okres dłuższy niż rok, to warto zdawać sobie sprawę, że ponowna aktywizacja zawodowa tej grupy wymagać będzie specjalistycznego wsparcia z zewnątrz. Dostosowanie kwalifikacji zawodowych tej grupy do wymagań rynku pracy czy nawet wsparcie przy znalezieniu nowego miejsca pracy jest niewystarczające, konieczna jest pomoc psychologiczna po to by osoby takie nie utraciły nowego miejsca pracy.

***Materialne warunki życia
w mieście w opinii mieszkańców
Ostrowi Mazowieckiej***

dr Katarzyna Dzieniszewska-Naroska

Badanie Ostrów Mazowiecka 2005

1. Metodologia badań i charakterystyka próby.

Badanie zostało przeprowadzone metodą ankietową z ankierem na przełomie czerwca i lipca 2005 roku, na reprezentatywnej próbie dorosłych mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej. Objęło ono ogółem 237 dorosłych mieszkańców miasta. W grupie ankietowanych mieszkańców znalazło się: 56% kobiet i 44% mężczyzn; 13% osób z wykształceniem podstawowym, 23% z wykształceniem zasadniczym zawodowym, 52% z wykształceniem średnim i 12% z wykształceniem wyższym; 14% osób w wieku od 18 do 24 lat, 12% od 25 do 34 lat, 14% od 35 do 44 lat, 28% od 45 -54 lat, 15% od 55 do 64 lat i 17% w wieku 65 i więcej lat. Pośród ankietowanych osoby pracujące stanowią 39%, bezrobotni 18%, emeryci i renciści 33%, gospodynie domowe 8% oraz uczniowie i studenci 2%. Te podstawowe dane demograficzne z próby pod względem podstawowych cech takich jak: płeć, wiek i wykształcenie nie odbiegają w sposób znaczący od danych GUS-u, zebranych na podstawie spisu powszechnego z 2002 roku²⁵.

Generalnie rzecz biorąc nie odnotowano podczas realizacji badania większych problemów. Mieszkańcy Ostrowi Mazowieckiej okazywali życzliwość ankierom i chęć współpracy przy realizacji badania. Jedynie pytanie o dochód na jednego mieszkańca w gospodarstwie domowym okazało się drażliwe i odmowy odpowiedzi w tym pytaniu sięgają 33%²⁶. W pozostałych pytaniach, albo odmów nie odnotowano albo nie przekraczają one 1%.

2. Dochody mieszkańców²⁷.

W przeprowadzonych badaniach zapytaliśmy mieszkańców o dochód ich gospodarstwa domowego²⁸ *per capita*, w pytaniu tym chodziło o uzyskanie obiektywnego wskaźnika sytuacji materialnej w gospodarstwie domowym respondenta.

Tabela 1.

²⁵ Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, Gmina miejska Ostrów Mazowiecka, Warszawa 2003.

²⁶ We wszystkich badaniach opinii publicznej odmowy odpowiedzi na pytanie dotyczące dochodów sięgają 1/3 ankietowanych, pytanie o dochody należy zatem tradycyjnie do pytań drażliwych.

²⁷ Z powodu dużej liczby odmów odpowiedzi (30% wszystkich badanych) należy dane z tego pytania traktować ostrożnie.

²⁸ Gospodarstwo domowe to wszystkie osoby wspólnie zamieszkałe i mające wspólny budżet domowy.

Dochód gospodarstwa domowego na jedną osobę

		Częstość	Procent	Procent ważnych
Ważne	1. do 300 zł	45	19,0	28,5
	2. 301 - 500 zł	46	19,4	29,1
	3. 501 - 900 zł	48	20,3	30,4
	4. 901 - 1200 zł	13	5,5	8,2
	5. Powyżej 1200	6	2,5	3,8
	Ogółem	158	66,7	100,0
Braki danych	odmowa odpowiedzi	79	33,3	
Ogółem		237	100,0	

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że ponad połowa respondentów osiąga dochody niższe niż 500zł na osobę w gospodarstwie domowym. Co czwarty badany żyje w rodzinie osiągającej dochody poniżej 300zł na jedną osobę. W grupie gospodarstw domowych o najniższych dochodach – do 300zł: 47% stanowią gospodarstwa domowe osób bezrobotnych, 26% emerytów i rencistów i 22% osób pracujących. Jednocześnie widoczny jest związek między wykształceniem respondentów a dochodami ich gospodarstw domowych. W najlepszej sytuacji materialnej są gospodarstwa domowe osób z wykształceniem średnim bądź wyższym. Większość z nich osiąga dochody powyżej 500 zł na osobę, czyli żyją na poziomie średnim lub lepszym niż średni. Dotyczy to 53% gospodarstw osób z wykształceniem średnim, 61% gospodarstw osób z wykształceniem wyższym. W najtrudniejszej sytuacji są gospodarstwa domowe osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym. Większość z nich osiąga dochody poniżej 500zł, czyli poniżej średniego poziomu dochodów w mieście na osobę. Dotyczy to 97% gospodarstw osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i 55% gospodarstw osób z wykształceniem podstawowym.

Badania gospodarstw domowych prowadzone przez GUS pokazały, że średni miesięczny nominalny dochód rozporządzalny na osobę w gospodarstwach domowych ogółem w 2004 r. wyniósł ok. 735 zł²⁹. W Ostrowi Mazowieckiej średni deklarowany dochód w grupie badanych gospodarstw domowych wyniósł 560zł, był zatem niższy niż średnia w kraju. Najniższy średni dochód na jedną osobę w gospodarstwie domowym w Ostrowi Mazowieckiej osiągają rodziny osób bezrobotnych dla porównania dochód ten w gospodarstwach domowych osób pracujących (włącznie z prywatnymi przedsiębiorcami) wyniósł 691zł, emerytów i rencistów 570 zł zaś osób

²⁹ Raport Głównego Urzędu Statystycznego, Sytuacja gospodarstw domowych w 2004r. w świetle wyników badań gospodarstw domowych.

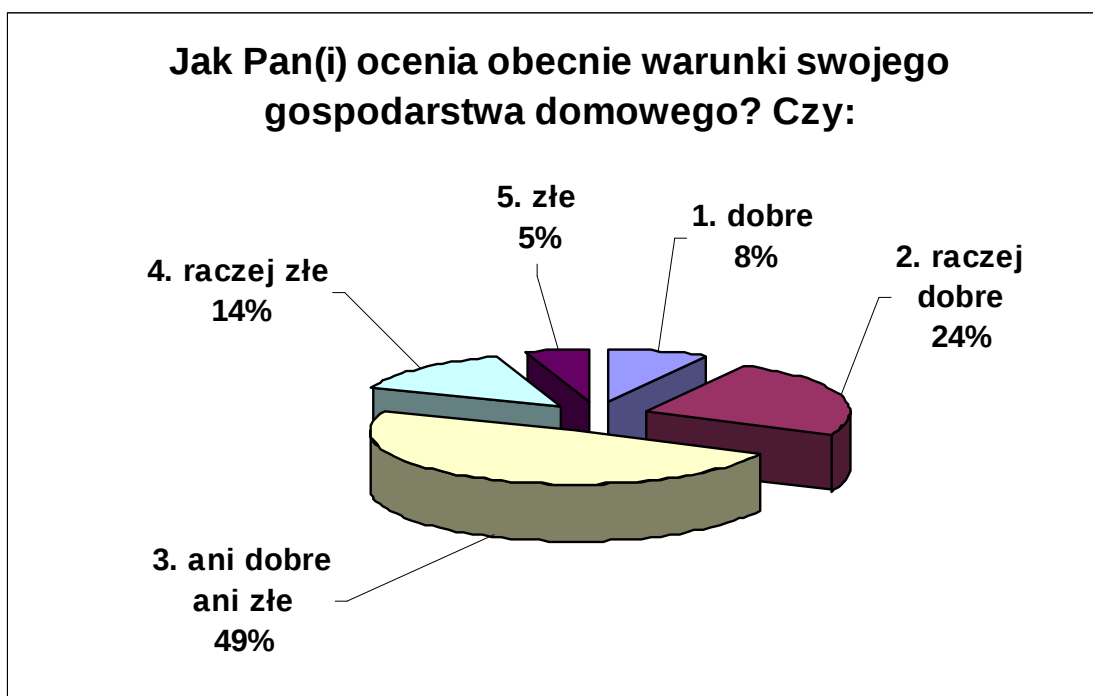
bezrobotnych 287 zł. Pokazuje to, że w najgorszej sytuacji ekonomicznej w Ostrowi Mazowieckiej są gospodarstwa domowe mające na utrzymaniu osoby bezrobotne i to właśnie sytuacja bezrobocia jednego z członków rodziny determinuje ekonomiczne jej powodzenie.

3. Ocena własnej sytuacji materialnej.

Obok badania sytuacji materialnej wskaźnikami obiektywnymi, takimi jak dochód na jedną osobę w gospodarstwie domowym, warto przyjrzeć się również wskaźnikom subiektywnym sytuacji materialnej, czyli ocenie sytuacji materialnej dokonywanej przez samych respondentów. Do subiektywnej oceny warunków materialnych w mieście posłużyły dwa wskaźniki. Pierwszy to ocena warunków materialnych oderwana od porównywania swojej sytuacji do innych mieszkańców miasta (ogólna ocena) i drugi wskaźnik to ocena dokonywana na tle innych mieszkańców miasta („ja na tle miasta”)³⁰.

³⁰ Drugi ze wskaźników mogliśmy pokazać, dzięki uprzejmości prof. J. Kurczewskiego.

Wykres.1.

Badania opinii publicznej prowadzone od początku lat 90-tych pokazują, że większość Polaków ocenia własne warunki materialne jako przeciętne (w 2005r. 49%)³¹. Jednocześnie, badania te pokazują, że jeszcze w 2004 roku przeważały opinie negatywne nad pozytywnymi, obecnie tendencja jest odwrotna (26% ocenia dobrze i 25% ocenia źle). Różnica między ocenami pozytywnymi i negatywnymi od 2004 roku nie przekroczyła pięciu punktów procentowych³². Mieszkańcy Ostrowi Mazowieckiej również najczęściej oceniają warunki życia swojej rodziny średnio („ani dobre, ani złe”), jednocześnie daje się odnotować przewaga ocen pozytywnych („dobre” lub „raczej dobre”) nad negatywnymi („złe” lub „raczej złe”). Można zatem powiedzieć, że Ostrów mieści się w przeciętnej dla całej Polski.

Zestawienie subiektywnej oceny ze wskaźnikiem obiektywnym (dochody na jedną osobę w gospodarstwie domowym) wykazuje, że osoby o najniższym dochodzie (do 300zł) najczęściej uznają własne warunki materialne za złe lub raczej złe – 42%; ale spora grupa uważa je za „ani dobre ani złe” 40%; a 18% jako dobre³³.

³¹W. Derczyński, *Oceny sytuacji materialnej*, Raport Centrum Badania Opinii Społecznej, Warszawa 2005.

³² Tamże.

³³ Patrz przypis nr 3.

Tabela 2.

Dochody gospodarstw domowych per capita a ocena warunków materialnych.

		Dochód gospodarstwa domowego na jedną osobę					Ogółem
		1. do 300 zł	2. 301 - 500 zł	3. 501 - 900 zł	4. 901 - 1200 zł	5. Powyżej 1200	
Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	1. dobre	,0%	13,0%	4,2%	15,4%	33,3%	7,6%
	2. raczej dobre	17,8%	21,7%	20,8%	46,2%	66,7%	24,1%
	3. ani dobre ani	40,0%	47,8%	66,7%	38,5%	,0%	48,7%
	4. raczej złe	28,9%	15,2%	6,3%	,0%	,0%	14,6%
	5. złe	13,3%	2,2%	2,1%	,0%	,0%	5,1%
Ogółem		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Nieco inne wyniki uzyskano w pytaniu, którego treść sugerowała respondentom odniesienie własnej sytuacji materialnej do sytuacji innych mieszkańców miasta („ja na tle miasta”). W pytaniu tym zdecydowana większość, 67% pytaných, wybrała odpowiedź „*przeciętne dla miasta*”, jedynie 13% zadeklarowało, że są one „*dużo lepsze niż przeciętne warunki życia w mieście*” lub „*nieco lepsze niż przeciętne warunki życia w mieście*”, zaś 19% zadeklarowało, że są one „*dużo gorsze*” lub „*nieco gorsze*” niż przeciętne warunki życia w mieście. W tym wypadku mamy przewagę negatywnego postrzegania własnej sytuacji na tle całego miasta, nad postrzeganiem pozytywnym.

Porównanie odpowiedzi mieszkańców z obu pytań: na temat ogólnej oceny warunków materialnych i oceny swojej zamożności w stosunku do innych mieszkańców miasta, pozwala stwierdzić, że respondenci, gdy porównują się z innymi współmieszkańcami częściej niż w stosunku do oceny nie odniesionej bezpośrednio do innych Ostrowian oceniają swoje warunki materialne jako średnie. Jako *przeciętne dla miasta* oceniła zarówno spora grupa tych, którzy w ogólnym pytaniu ocenili je jako złe jak i spora grupa tych, którzy oceniali je jako dobre. Dokonało się zatem przesunięcie oceny z pozytywnej na przeciętną i negatywnej na przeciętną. Oznacza to, że część mieszkańców biednych postrzega miasto jako raczej biedne, a część mieszkańców zamożniejszych jako miasto raczej zamożne.

4. Postrzeganie zakresu biedy w mieście.

Badacze zajmujący się biedą i ubóstwem wskazują na problem „gettyzacji” przestrzennej, czyli przestrzennej segregacji biedy. Gettyzacja biedy oznacza, że osoby o najniższych dochodach zamieszkują określone dzielnice miasta. Jest to zjawisko o tyle istotne, że w miastach w takich dzielnicach jest zazwyczaj większa przestępczość i zdecydowanie trudniej jest wyprowadzać rodziny z biedy. Problem ten, co trzeba podkreślić, dotyczy raczej wielkich aglomeracji miejskich

czyli, większych niż Ostrów Mazowiecka miast³⁴. Do wyznaczania takich obszarów biedy służy najczęściej badanie klientów pomocy społecznej. Nie dysponowaliśmy danymi, które pozwoliłyby wyznaczyć mapę biedy dla Ostrowi Mazowieckiej³⁵. Jednak uznaliśmy, że warto sprawdzić jak mieszkańcy postrzegają od strony zamożności zarówno całe miasto jak i własne osiedla.

W przeprowadzonych badaniach poproszono respondentów o ocenę poziomu biedy w mieście. W pytaniu tym chodziło o uzyskanie obrazu miasta widzianego oczami jego mieszkańców. Uzyskane wyniki pokazują, że ocena ta jest zróżnicowana³⁶: Co trzeci badany uważa, że biedni w mieście nie przekraczają 25% wszystkich mieszkańców miasta, ale najwięcej odpowiadających uznało, że poziom biedy w mieście lokuje się między 26% a 50% całej populacji a co czwarty, że przekracza on 50% wszystkich mieszkańców miasta.

Jeżeli porównać odpowiedzi respondentów z realnymi deklarowanymi dochodami gospodarstw domowych w tych badaniach to okaże się, że grupa o najniższych dochodach (poniżej 300 zł miesięcznie na osobę w gospodarstwie domowym) wynosi 28% (por. tabela 1, str. 3). Można zatem powiedzieć, że większość mieszkańców miasta postrzega zakres biedy w swoim mieście rozleglej niż wskazują to obiektywne wskaźniki zamożności (deklarowane dochody gospodarstw domowych).

W przeprowadzonych badaniach poprosiliśmy respondentów, aby ocenili również zakres biedy na własnym osiedlu³⁷. Odpowiedzi prezentuje wykres 2. Aby odnieść uzyskane w tym pytaniu wyniki do konkretnych dzielnic, miasto zostało podzielone na dwa obszary. Ponieważ formalnie w Ostrowi Mazowieckiej nie ma podziału na dzielnice, do wydzielenia takich terytoriów posłużył program rewitalizacji miasta. Założono, że obszary przeznaczone do rewitalizacji to części miasta o zniszczonej infrastrukturze, natomiast z badań prowadzonych na

³⁴ W badaniach prowadzonych przez zespół badaczy w Łodzi i na terenie województwa łódzkiego zdefiniowano „enklawy biedy” jako obszary, gdzie co najmniej 30% gospodarstw domowych wspieranych jest przez pomoc społeczną. Por: W. Warzywoda-Kruszyńska, J. Grotowska-Leader, *Wielkomiejska bieda w okresie transformacji*, Instytut Socjologii UJ, Łódź 1996 oraz W. Warzywoda-Kruszyńska, J. Grotowska-Leader, J. Krzykowska, *Lokalna polityka wobec biedy. Bieda poza granicami wielkiego miasta*, Instytut Socjologii UJ, Łódź 1996.

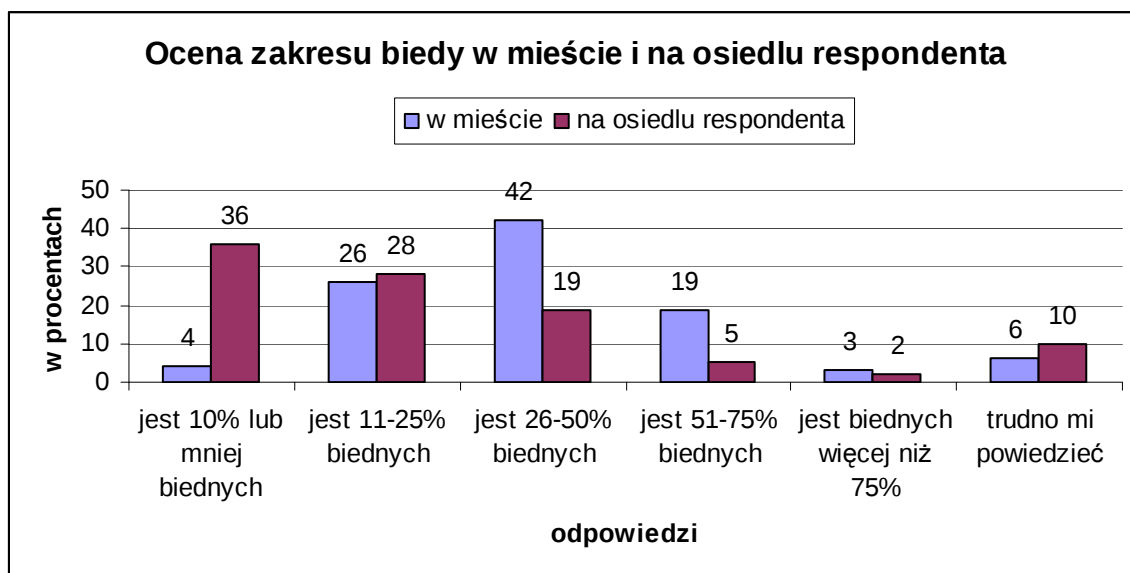
³⁵ Do wyznaczenia takich obszarów służą jednostkowe dane z Ośrodka Pomocy Społecznej, danych tych jednak nie dało się uzyskać z ostrowskiego OPS-u.

³⁶ Pytanie: *Ilu jest w Pana(i) ocenie w Ostrowi Mazowieckiej ludzi naprawdę biednych?*

³⁷ Pytanie: *A jak wygląda sytuacja w tej dzielnicy miasta, na osiedlu, tu gdzie Pan(i) mieszka, ilu jest ludzi naprawdę biednych?*

całym świecie nad ubóstwem wiadomo, że najbiedniejsza ludność miast zamieszkuje właśnie takie dzielnice³⁸.

Wykres 2.

W przeprowadzonych badaniach okazało się, że respondenci zamieszkujący w strefach przeznaczonych do rewitalizacji dostrzegają wokół siebie więcej biednych niż mieszkańcy z pozostałych obszarów miasta, chociaż dochód *per capita* nie wskazuje na to, aby na tych obszarach mieszkało więcej osób o najniższych dochodach niż gdzie indziej. Natomiast wydzielenie ścisłego centrum miasta od pozostałych obszarów (strefa rewitalizacji A) pozwala stwierdzić, że właśnie tam mieszka najwięcej osób o najniższych dochodach.

³⁸ Por. W. Warzywoda-Kruszyńska, J. Grotowska-Leader, *Wielkomiejska bieda w okresie transformacji*, Instytut Socjologii UJ, Łódź 1996

Tabela 3.

Postrzeganie zakresu biedy na osiedlu respondenta a obszary miasta

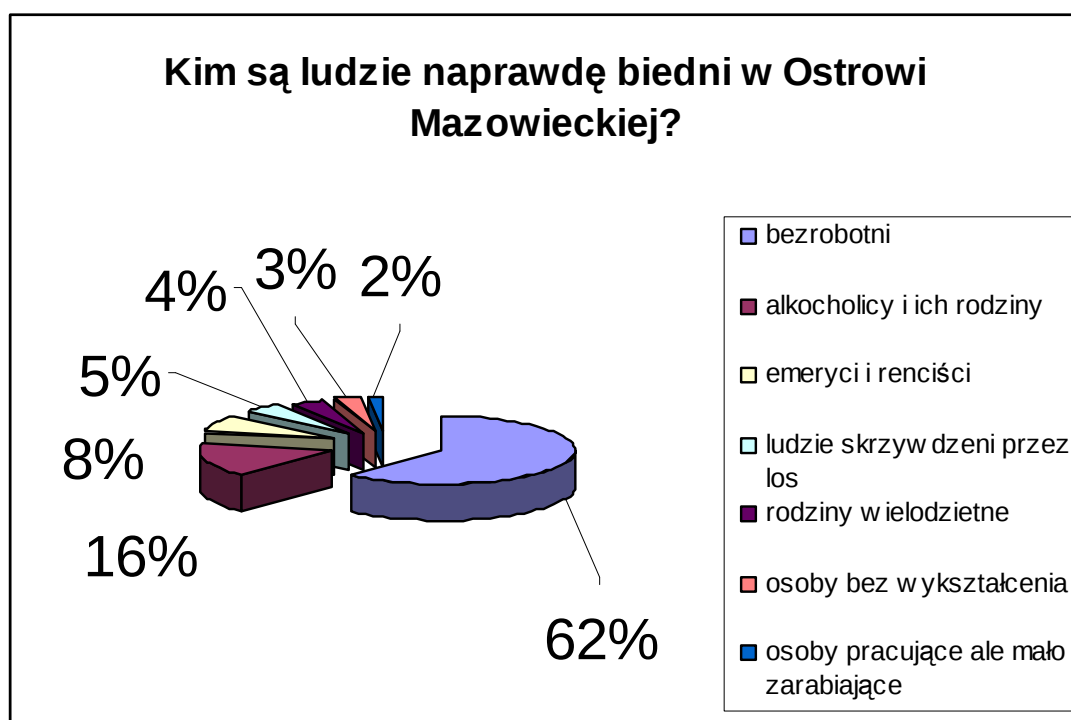
		obszary miasta		Og.
		strefy przeznaczone do rewitalizacji	pozostałe obszary miasta	
A jak wygląda sytuacja w tej dzielnicy miasta (osiedla), tu gdzie Pan(i) mieszka ile jest tu ludzi naprawdę biednych?	1. 10% lub mniej ogółu mieszkańców	27,0%	52,9%	36,3%
	2. 11%-25% ogółu mieszkańców	30,3%	23,5%	27,8%
	3. 26%-50% ogółu mieszkańców	24,3%	9,4%	19,0%
	4. 51%-75% ogółu mieszkańców	5,3%	3,5%	4,6%
	5. powyżej 75% ogółu mieszkańców	2,0%	2,4%	2,1%
	6. trudno powiedzieć	11,2%	8,2%	10,1%
Og.		152	85	237
		100,0%	100,0%	100,0%

5. Opinie na temat ludzi biednych.

Zdecydowana mniejszość ankietowanych (6%) sama siebie zalicza do ludzi biednych, 63% zna osobiście osobę biedną lub nawet całą rodzinę, a 31% nie zna osobiście ludzi biednych. Najbardziej interesująca socjologicznie wydaje się ta ostatnia grupa, która nie ma kontaktów z ludźmi biednymi. Są to częściej osoby w wieku 25-34 lata oraz najstarsza wiekowo grupa powyżej 65 roku życia, osoby z wykształceniem wyższym, o najwyższych dochodach. Można powiedzieć, że w mieście zachodzi społeczna a nie przestrzenna separacja biedy. Środowisko ludzi lepiej sytuowanych jest hermetyczne i jego kontakty ograniczają się raczej do osób o zbliżonym statusie materialnym.

Badani zapytani o to: *Kim są ludzie naprawdę biedni w Ostrowi Mazowieckiej?* w pierwszej kolejności wskazywali na osoby bezrobotne (62%). Przyczyn ubóstwa tej grupy upatrują oni przede wszystkim w braku miejsc pracy na terenie miasta 81%, ale również w niskim poziomie wykształcenia osób bezrobotnych (8%), lenistwie i niechęci do pracy (5%), niezaradności życiowej (3%).

Wykres 3.

Inną grupą biednych dostrzeganą przez respondentów w mieście są alkoholicy i ich rodziny (16%). Alkoholicy są postrzegani przez badanych dwójako: albo jako ludzie sami sobie winni, którzy nie chcą wyjść z nałogu i przez to cierpią oni i ich rodziny (55%), albo jako ludzie biedni, którzy z powodu braku pracy, choroby popadli w alkoholizm (45%). Na trzecim miejscu jako grupa cierpiąca niedostatek znaleźli się emeryci i renciści (8%).

Pewien odsetek respondentów wskazał również na: osoby skrzywdzone przez los chore lub niepełnosprawne (6%), rodziny wielodzietne (4%), osoby bez wykształcenia lub z niskim wykształceniem (3%), osoby pracujące, ale mało zarabiające (2%).

Mieszkańcy, którzy wzięli udział w badaniu upatrują przyczyn biedy najczęściej (70%) w czynnikach zewnętrznych niezależnych od osób, których dotyczy ten problem a jedynie 30% obwinia samych biednych. Oznacza to, że w Ostrowi Mazowieckiej osoby biedne są postrzegane zdecydowanie najczęściej jako ofiary pewnych obiektywnych sytuacji, przez co w oczach mieszkańców zasługują raczej na współczucie niż potępienie. Poza tym, że wszystkie grupy społeczno – zawodowe najczęściej jako biednych wskazują osoby bezrobotne, daje się zauważyć, że na emerytów i rencistów częściej wskazują właśnie emeryci i renciści, zaś na osoby pracujące, ale mało zarabiające wyłącznie osoby mające stałe zatrudnienie.

6. Poziom zaspokojenia potrzeb.

Równie ważne jak dochody, czy ocena warunków materialnych jest to czy środki, jakimi dysponuje rodzina pozwalają zaspokoić potrzeby jej członków. Co piąty pytany uznaje środki swojego gospodarstwa domowego za „niewystarczające” do zaspokojenia podstawowych, codziennych potrzeb takich jak: mieszkanie, wyżywienie i odzież. Co drugi uważa je za „prawie wystarczające”, co oznacza, że te podstawowe potrzeby nie są zaspakajane w wystarczającym stopniu.

Tabela 4.

**Czy wszystkie dochody Pana(i) i mieszkającej razem z Panem(ią) rodziny
- lub wszystkie Pana(i) dochody, jeśli mieszka Pan(i) sam(a) - są
wystarczające czy niewystarczające do zaspokojenia codziennych potrzeb,
takich jak mieszkanie, wyżywienie, odzież itp.**

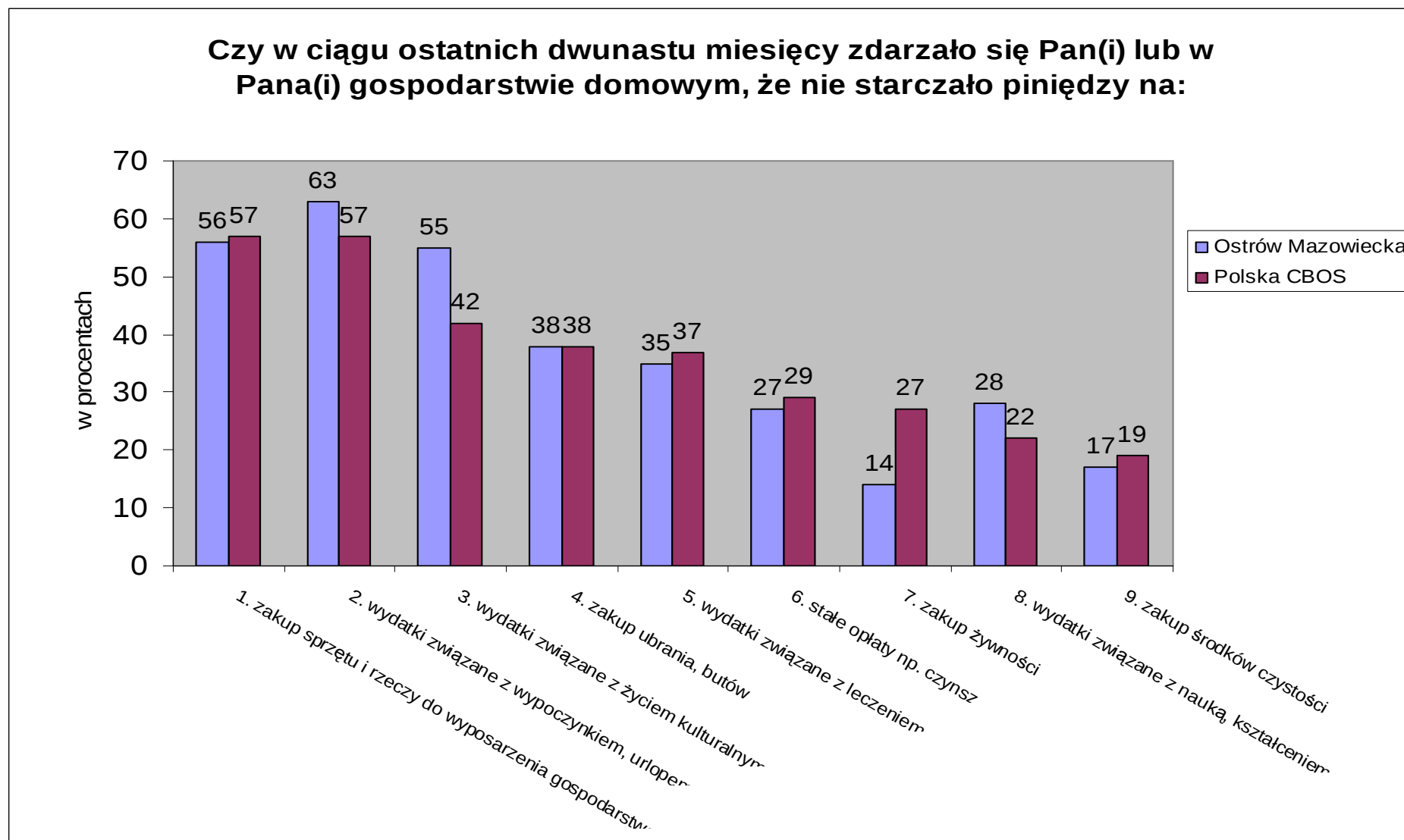
		Częstość	Procent	Procent ważnych
Ważne	1. niewystarczające	49	20,7	20,8
	2. prawie wystarczające	128	54,0	54,2
	3. całkowicie wystarczające	56	23,6	23,7
	4. więcej niż wystarczające	3	1,3	1,3
	Ogółem	236	99,6	100,0
Braki danych	braki danych	1	,4	
Ogółem		237	100,0	

W pierwszej kolejności respondenci rezygnują z zaspokojenia potrzeb drugiego rzędu. I tak ponad połowa przebadanych gospodarstw domowych zmuszonych jest do rezygnacji z wyjazdu na wakacje czy zakupu nowego sprzętu do wyposażenia domu oraz wydatków związanych z życiem kulturalnym rodziny. Co trzecie gospodarstwo domowe ma problemy z zakupem ubrania i butów oraz z wydatkami na leczenie, a co czwarty respondent deklaruje, że brakuje pieniędzy na comiesięczne opłaty i wydatki związane z kształceniem. Najmniejsza grupa ma problemy z zakupem podstawowych produktów niezbędnych do funkcjonowania codziennego rodziny takich jak: środki czystości i żywność (por: Wykres 3).

We wszystkich przypadkach niedobory budżetowe częściej zgłaszają kobiety, osoby o dochodach niższych niż przeciętne, respondenci mający w swoim gospodarstwie domowym przynajmniej jedną osobę bezrobotną i sami bezrobotni. Częstsze zgłaszanie niedoborów budżetowych przez kobiety ma prawdopodobnie związek z tradycyjnym podziałem ról. To kobiety dysponują domowym budżetem starając się zapewnić realizację potrzeb wszystkich członków gospodarstwa domowego, dlatego też one w pierwszym rzędzie dostrzegają potrzeby niezrealizowane. Równie logiczne jest to, że osoby o mniejszych dochodach i gospodarstwa

domowe obciążone utrzymaniem osób bezrobotnych mają kłopoty z zaspakajaniem wszystkich potrzeb. Właśnie w gospodarstwach domowych tych respondentów oraz emerytów i rencistów najczęściej brakuje środków na żywność i środki czystości, czyli potrzeby dnia codziennego.

Wykres 4*. * Wykres uwzględnia wyłącznie tych, którzy zgłaszali niedobory swoich budżetów w określonych dziedzinach.

W najlepszej sytuacji ekonomicznej są gospodarstwa domowe osób o dochodach wyższych niż przeciętne. Nikt z tej grupy respondentów nie doświadczył sytuacji braku pieniędzy na podstawowe produkty, takie jak żywność i środki czystości, ale również na leczenie. Nie oznacza to jednak, że nie ma niedoborów w budżetach tych osób. Wśród zarabiających powyżej przeciętnej, 37% deklaruje, że nie stać ich było na zakup sprzętu domowego, 31% na wyjazd urlopowy, 21% na zaspokojenie potrzeb kulturalnych, 15% na uregulowanie bieżących opłat, a 10% na zakup nowego ubrania, butów.

Stosunkowo mniejsze niedobory dotyczą gospodarstwa domowe osób z wykształceniem wyższym, ma to jednak związek z tym, że ta grupa, jak pokazała analiza dochodów, ma budżety domowe zasobniejsze niż osoby z wykształceniem podstawowym czy zasadniczym.

Tabela.

Zaspokojenie lub deprivacja potrzeb (dane w %)

		Badania Ostrów Mazowiecka VII 2005	Badania ogólnopolskie CBOS III 2005
	1. badani, których rodziny nie miały problemów z zaspokojeniem potrzeb w ciągu ostatniego roku	30	28
	2. w jednej dziedzinie	10	10
	3. w dwóch dziedzinach	8	11
	4. w trzech dziedzinach	11	9
	5. w czterech dziedzinach	7,	9
	6. w pięciu dziedzinach	7	8
	7. w sześciu dziedzinach	9	7
	8. w siedmiu dziedzinach	4	6
	9. w ośmiu dziedzinach	6	4
	10. w dziewięciu dziedzinach	8	8
	Ogółem	100,0	100

Porównanie danych z Ostrowi Mazowieckiej z danymi z badań ogólnopolskich dotyczących deprivacji potrzeb wskazuje, na stosunkowo dobrą sytuację mieszkańców miasta odnośnie zaspokojenia potrzeb pierwszego rzędu takich jak chociażby zakup żywności. Są one najdroższe w dużych miastach. Jednocześnie jest większy stopień deprivacji, niż średni dla Polski, w zaspokajaniu potrzeb kulturalnych, kształcenia czy wypoczynku urlopowego.

7. Obawa przed biedą.

Badani mieszkańcy miasta podzielili się na dwie niemal równe grupy: tych, którzy odczuwają obawę przed biedą (48%) i tych, którzy jej się nie obawiają (49%). Lęk przed biedą jest związany z wykształceniem, dochodami, wiekiem i grupą społeczno-zawodową badanych oraz oceną warunków materialnych. Osoby z wykształceniem wyższym (79%), o wyższych niż przeciętne dochodach (95%) oraz uznające dochody za całkowicie wystarczające (91%), oceniające własne warunki materialne jako dobre lub raczej dobre (82%), respondenci w wieku 18-24 lat (61%), osoby pracujące (61%) również uczniowie lub studenci (67%) oraz gospodynie domowe (78%) najczęściej nie odczuwają strachu przed biedą. Obawiają się niedostatku osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (71%) lub podstawowym (56%), respondenci osiągający niższy dochód od przeciętnego (69%) oraz uznające dochody te za niewystarczające (89%), oceniające warunki materialne jako złe lub raczej złe (97%) osoby w wieku powyżej 65 lat (55%), bezrobotni (68%) oraz emeryci i renciści (61%).

Tabela 6.

Które z poniższych stwierdzeń wybrał(a)by Pan(i) jako najbardziej zgodne z obecną sytuacją finansową w Pana(i) gospodarstwie domowym?

		Częstość	Procent ważnych
Ważne	1.jestem spokojny(a), że finansowo damy sobie radę	47	19,8
	2. nie boję się biedy, chociaż martwię się, że nasza sytuacja materialna może się pogorszyć	69	29,1
	3. obawiam się biedy, choć sądzę, że jakoś sobie poradzimy	85	35,9
	4. boję się biedy i nie wiem jak sobie poradzimy	29	12,2
	5. trudno powiedzieć	7	3,0
	Ogółem	237	100,0

Obawa przed biedą jak pokazują badania opinii publicznej w miastach średnich i dużych jest mniejsza, niż w małych miastach i na wsi³⁹. Im większa miejscowość tym większy odsetek deklaruje, że obawia się biedy. Prawdopodobnie ma to związek z mniejszym zagrożeniem bezrobociem w dużych miastach.

³⁹ M. Falkowska, *Poczucie zagrożenia biedą i postrzeganie rozmiarów ubóstwa w Polsce*, Raport CBOS, Warszawa 2004.

8. Korzystanie z pomocy i postrzeganie instytucji zobowiązanych do pomocy

Większość badanych (83%) w ciągu ostatniego roku nie zwracała się do nikogo o pomoc finansową lub rzeczową. Natomiast zdecydowanej większości tych, którzy zwracali się o taką pomoc, pomocy tej udzielono. Najwięcej osób prosiło o pomoc rodzinę (57%), następnie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (24%), przyjaciół i znajomych (10%) i pojedyncze osoby zwróciły się do miejscowej parafii lub do innej organizacji pomocowej. Warto może dodać, że w 95% przypadków chodziło o pomoc finansową a nie rzeczową.

Respondenci wskazują w pierwszej kolejności państwo (41%) i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (33%) jako instytucje zobowiązane w pierwszej kolejności do niesienia pomocy rodzinom potrzebującym, a następnie dopiero wymieniają rodzinę (7%), organizacje pozarządowe (6%), przyjaciół (3%) i parafię (2%). Wskazania nieco się zmieniają, kiedy pytamy na czyją pomoc rodziny takie realnie mogą liczyć. Zdaniem respondentów w pierwszej kolejności liczyć można na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (34%), państwo pojawia się jako drugie z kolei wskazanie (20%), następnie jest rodzina (11%), organizacje pozarządowe (6%) i parafia (2%).

Badania pokazują, że mieszkańcy częściej postrzegają państwo jako instytucję zobowiązaną do niesienia pomocy biednym, niż instytucję lokalną jaką jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ale jednocześnie więcej mieszkańców ufa w skuteczność działania na tym polu instytucji lokalnej niż państwa. Prawdopodobnie niewiele osób zdaje sobie sprawę z tego, że OPS-y realizują zarówno zadania własne jak i zadania zlecane przez państwo. Natomiast ci, którzy zwracali się rzeczywiście do kogoś o pomoc materialną to jednak raczej do rodziny, niż do instytucji czy organizacji. Jeżeli jednak przyjrzeć się ocenie działań lokalnego ośrodka pomocy społecznej to okaże się, że chociaż więcej osób postrzega jego działania pozytywnie niż negatywnie to niemal taki sam odsetek nie potrafi w ogóle tych działań ocenić. Oznacza to, że mieszkańcy nie wiedzą jak wygląda i na czym polega praca tej instytucji w ich lokalnym środowisku, ale prawdopodobnie uważają, że pomoc instytucji samorządowych, które z założenia są bliższe obywatelowi niż instytucje państwa jest skuteczniejsza.

Tabela 7.

A jak Pan(i) ocenia działania pracowników miejskich i powiatowych instytucji?

	1. pozytywna ocena		2. negatywna ocena		3. trudno powiedzieć		Ogółem	
	Licz.	%	Licz.	%	Licz.	%	Licz.	%
Ocena pracy Ośrodka Pomocy Społecznej	90	38,0%	61	25,7%	86	36,3%	237	100,0%
Ocena pracy Powiatowego Urzędu Pracy	72	30,4%	102	43,0%	63	26,6%	237	100,0%
Ocena pracy Urzędu Miasta	126	53,2%	47	19,8%	64	27,0%	237	100,0%
Ocena pracy MOSIR-u	135	57,0%	27	11,4%	75	31,6%	237	100,0%
Ocena pracy Gospodarki Komunalnej	158	66,7%	23	9,7%	56	23,6%	237	100,0%
Ocena pracy Domu Kultury	154	65,0%	17	7,2%	66	27,8%	237	100,0%
Ocena pracy policji na terenie miasta	116	48,9%	87	36,7%	34	14,3%	237	100,0%

Podsumowanie.

Przed dokonaniem podsumowania przeprowadzonych badań, warto zakreslić pewien punkt odniesienia dla analizowanych wyników. Badania naukowe, GUS, opinii publicznej nad poziomem zamożności w Polsce wskazują, że zagrożenie niedostatkiem wiąże się w Polsce w pierwszym rzędzie z bezrobociem, długotrwałe bezrobocie prowadzi w swoich konsekwencjach do długotrwałej biedy. Sytuacja materialna mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej nie odbiega w sposób znaczący od średnich dla Polski. Badania nie ujawniły żadnych zaskakujących zależności. Bieda jest tu uwarunkowana w pierwszym rzędzie bezrobociem lub wyalienowaniem społecznym związanym z nadużywaniem alkoholu, czyli dokładnie tak jak w całej Polsce. Mieszkańcy Ostrowi Mazowieckiej podobnie jak większość Polaków dostrzegają też tę zależność. Konsekwencją tego jest otaczanie biednych współczuciem, któremu towarzyszy obawa, że również moją rodzinę problem ten może dotknąć.

Jednocześnie uzyskane wyniki wskazują na społeczną izolację biedy w badanym mieście, ludzie o najwyższych dochodach nie znają osobiście osób naprawdę biednych. Odsetek takich osób jest tu niemal dwukrotnie większy niż średnia dla Polski⁴⁰. Ta izolacja między światem biednych i tych zamożniejszych mieszkańców w mieście zachodzi jednak w sferze kontaktów społecznych, ale nie zachodzi w sferze przestrzennej. Miasto nie dzieli się na obszary, gdzie

⁴⁰ Por. *Poczucie zagrożenia biedą i postrzeganie rozmiarów ubóstwa w Polsce*, Komunikat z badań CBOS, kwiecień 2004.

mieszkają biedni i obszary gdzie mieszka zamożniejsza grupa mieszkańców, inaczej mówiąc badania nie ujawniły „enklaw biedy”⁴¹. Ale jednocześnie są takie tereny miasta, których mieszkańcy postrzegają je jako miejsca, które zamieszkuje więcej biednych niż w całym mieście i postrzeganie to nie ma uzasadnienia w realnych dochodach mieszkańców tych terenów. Są to obszary przeznaczone przez władze samorządowe do programu rewitalizacji, czyli o infrastrukturze zdegradowanej i trzeba pamiętać, że właśnie tam istnieje zagrożenie powstania „enklaw biedy” w przyszłości. Może tu zaistnieć w niedalekiej przyszłości mechanizm przemieszania się osób lepiej sytuowanych do obszarów o lepszej infrastrukturze, co w konsekwencji mogłoby prowadzić do powstania obszarów biedy⁴². Zagrożenie to obejmuje w głównej mierze osiedla komunalne zlokalizowane w centrum miasta (ul. 3 Maja, Prusa, Orzeszkowej, Lubiejewska) lub osiedla spółdzielcze (Widnichowska, Kościuszki). Warto również podkreślić, że obszary te już w chwili obecnej jak wynika z przeprowadzonych badań stają się terenami o zwiększonym zagrożeniu przestępczością⁴³. Problem może się pogłębiać wraz z postępującą degradacją tych miejsc.

Zarówno w teorii jak i praktyce pomocy społecznej pierwszą instytucją pomocową jest rodzina, chociaż oczywiście w przypadku gdy ta jest niewydolna muszą istnieć również inne instytucje pomagające⁴⁴. Badania prowadzone w Polsce nad biedą w środowisku lokalnym pokazują, że szczególnie rodzice są tą grupą, do której zwracają się w pierwszej kolejności osoby w trudnej sytuacji materialnej⁴⁵. Badania w Ostrowi potwierdzają te ustalenia, właśnie rodzina jest tą grupą do której respondenci, którym zdarzyły się problemy finansowe zwracają się w pierwszej kolejności. Osoby, których sytuacja nie zmusiła do tej pory do zwracania się o pomoc największym zaufaniem obdarzają Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, rodzina pojawia się dopiero na drugim miejscu. Fakt zaufania jakim obdarzają mieszkańcy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydaje się wiązać z przestrzenną bliskością tej instytucji, jednocześnie jednak jak pokazały badania stosunkowo duża grupa mieszkańców nie orientuje się w zakresie działania tej instytucji i nie potrafi tego działania ocenić. Wzmocnienie działania lokalnego OPS-u powinno

⁴¹ Ale też trzeba pamiętać, że ze względu na brak danych nie wyznaczono dla miasta „mapy biedy”, czyli przestrzennej charakterystyki terenu od strony liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

⁴² Por: J. Auleytner, *Polityka społeczna, czyli ujarzmienie chaosu socjalnego*, Warszawa 2002, s.448.

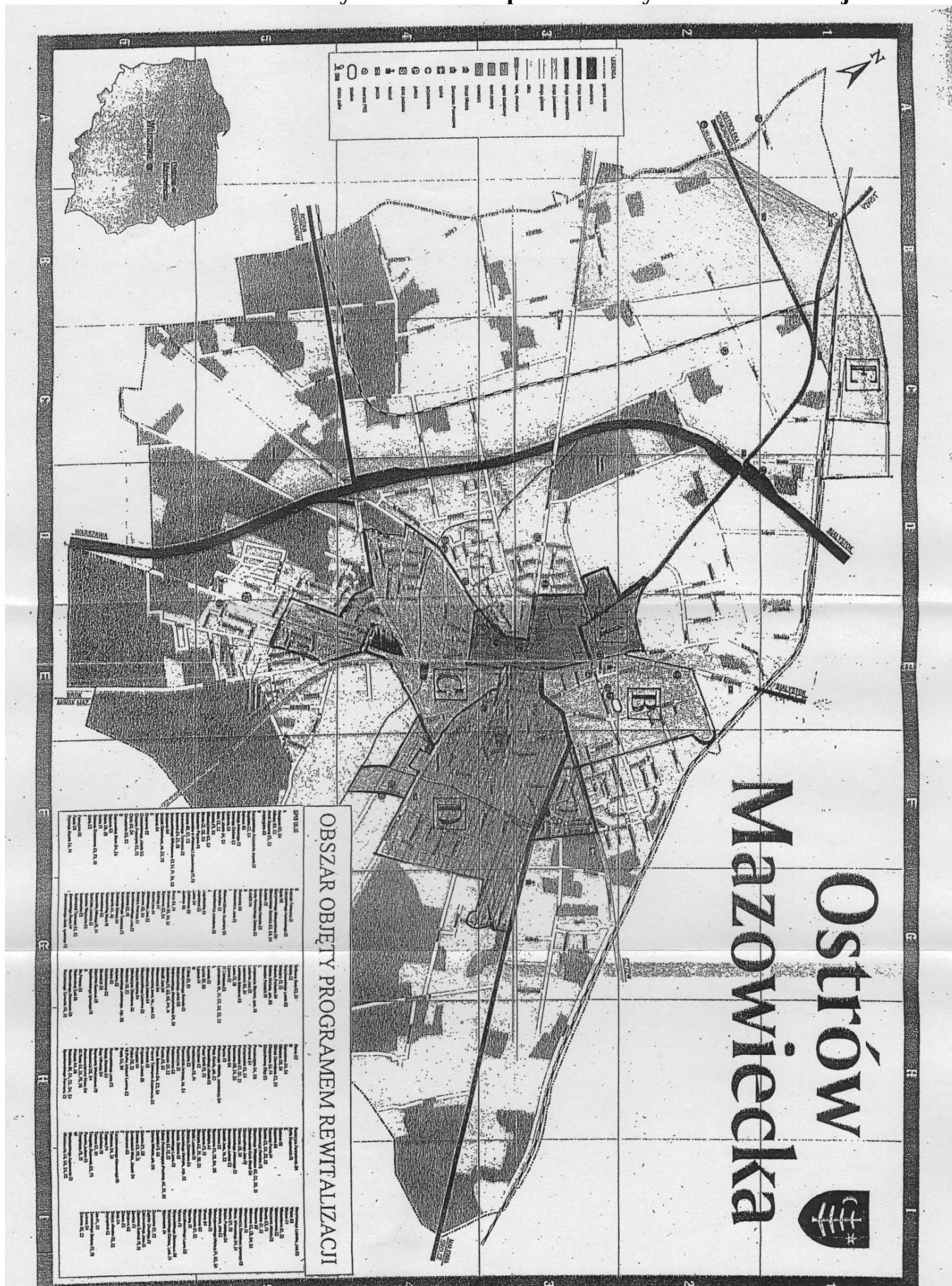
⁴³ Por: K. Dzieniszewska-Naroska, *Opinie mieszkańców na temat bezpieczeństwa w Ostrowi Mazowieckiej*, Raport z badań, Ostrów Mazowiecka 2005.

⁴⁴ Zasada solidarności. Por: Hasło *Solidarność*, w: *Leksykon polityki społecznej*, red. B. Rysz-Kowalczyk, Warszawa 2002.

⁴⁵ K.Korzeniowska, *Biedni (i) emeryci: o ekonomicznej zależności biednych rodzin od pomocy z zewnątrz i o underclass po polsku*, w: *Lata tłuste, lata chude ...*, *Spojrzenia na biedę w społecznościach lokalnych*, pod red. E. Tarkowskiej, K.Korzeniowskiej, IFIS PAN, Warszawa 2002, s. 146-147.

polegać na podjęciu działań upowszechniających jej pracę w środowisku lokalnym. Działania te powinny stać się bardziej widoczne dla przeciętnego mieszkańca, chodzi tu o świadome Public Relations instytucji lokalnej. Jest to możliwe chociażby dlatego, że istnieją regularnie wychodzące tytuły gazet lokalnych, czyli są medialne nośniki przekazywania informacji.

15. Plan Miasta z naniesionymi obszarami przeznaczonymi do rewitalizacji

OBSZAR OBJĘTY PROGRAMEM REWITALIZACJI
- ZESPÓŁ „A”-

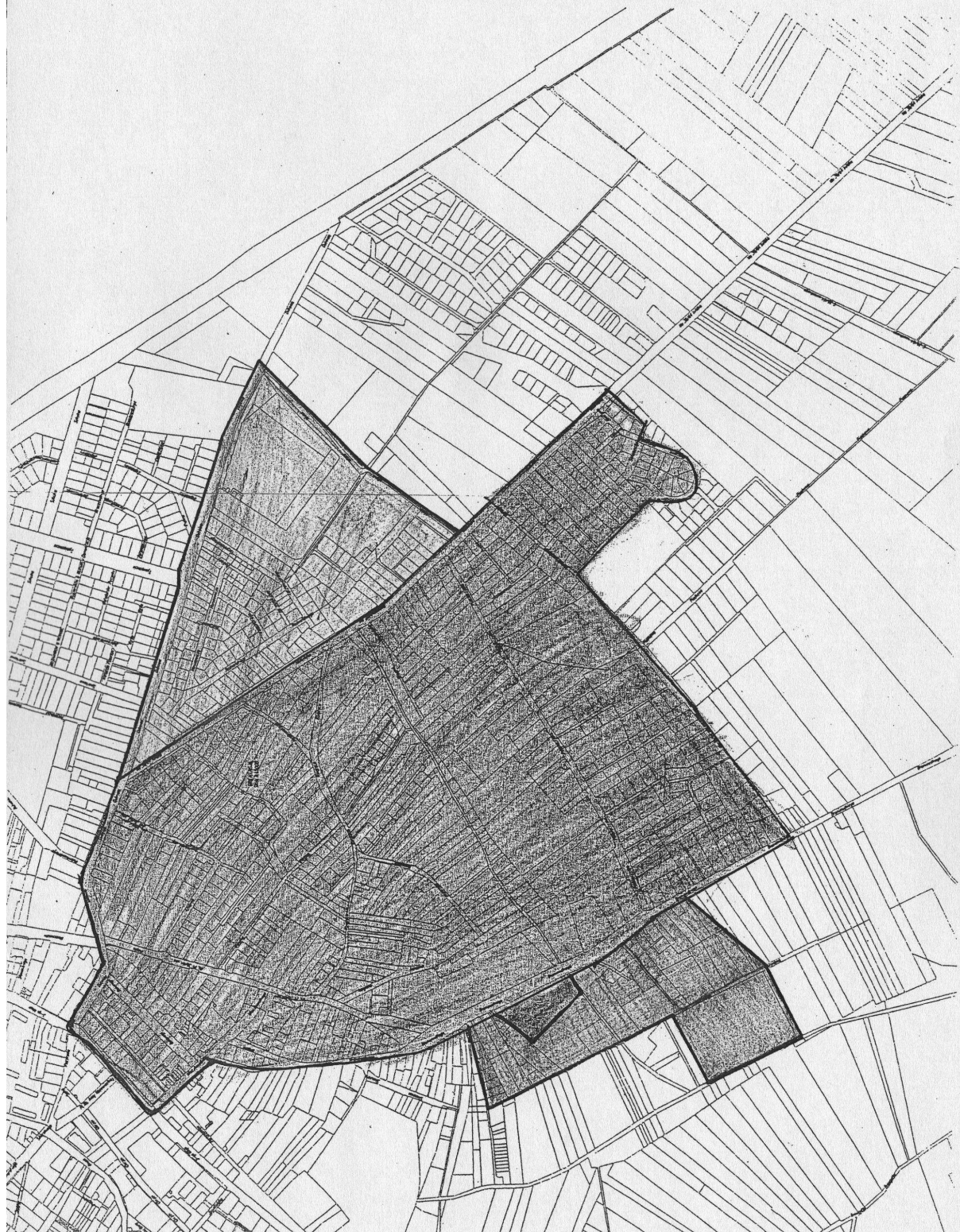
OBSZAR OBJĘTY PROGRAMEM REWITALIZACJI
- ZESPÓŁ „B” -

OBSZAR OBJĘTY PROGRAMEM REWITALIZACJI
- ZESPÓŁ „C”-

OBSZAR OBJĘTY PROGRAMEM REWITALIZACJI
- ZESPÓŁ „D”-

OBSZAR OBJĘTY PROGRAMEM REWITALIZACJI
- ZESPÓŁ „E” -

